

KAITSE KODU!

KAITSELIIDU AJAKIRI NR 4 (64/510) 2006

KEVADTORMI KOGEMUS:
MAAKAITSEPATALJON TULEB
BRIGAADI SISSE HARJUTADA

VEEL KORD UUTMISJUTTU
HANNES VÕRNO
VAHEKOHTUNIKUNA KEVADTORMIL

VÕIDUPÜHA MEREPARAAD NÄITAS, MIDA EESTI SUUDAB

VÕIDUTULE SÜÜTAMINE JA MEREPARAADI AVAMINE

FOTOD: IVAR JÕESAAR, ARDI HALLISMAA JA TÕNU NOORITS

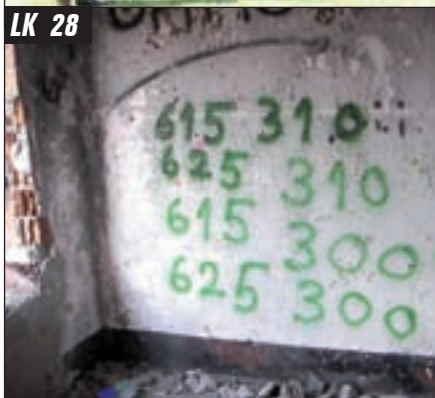
LK 6

LK 12

LK 28

LK 36

LK 44

KEVADTORMI KOGEMUS: MAAKAITSEPATALJON TULEB BRIGAADI SISSE HARJUTADA

Et brigaadi koosseisu arvatud maa-
kaitsepataljone saaks kasutada
üldotstarbeliste üksustena, tuleks
nende juhtivkoosseisu hakata kokku
harjutama hiljemalt sügisel. Loe lk
34–35.

VEEL KORD UUTMISJUTTU

Ülevaate Kaitseliidu uuendamise käigus pakutud ideedest teeb Kaitseliidu Tallinna
maleva Toompea malevkonna liige Andres Mihkels 20

VAHEKOHTUNIKUNA KEVADTORMIL

Muljeid vahendab Kevadtormil vahekohtunikuna osalenud reservlipnik Hannes Vörno ... 36

SALGAPEALIKE KOOL KAITSELIIDU TARTU MALEVAS JÄTKAB TEGEVUST

Tartu maleva noortejuhtide järelkasv tuleb noorkotkaste ja kodutütarde ridadest 39

Mereparaad 2006 – kõrgtehnoloogiliselt juhitud suurspäev 9

Kaitseliitlased aitavad abipolitseinikena avalikku korda hoida 14

Naiskodukaitsjad vaatavad tulevikku lusti ja optimismiga 15

Pereprogramm teavitab ja peab sidet 17

Eruohvitseride kogu on kaitseväe tugiorganisatsioon 25

Üheksa korda mööda ja sügisel mine Kaitseliidu Kooli 26

Tartus õpiti inimest otsima..... 29

Naiskodukaitsse koormusmatka võitsid raplalannad 31

Mida võib, mida tohib..... 32

Kodutütred mälestasid esimest peavanemat 38

Õiges laagris pole halbu lapsi..... 42

Viru maleva noorkotkad võitsid Mini-Erna 44

Kolme riigi osalusel Ernake peeti Jõgevamaal 45

Politseikoerad filmitrikke ei tee 46

Konguta Kodutütred on leidnud sõbrad Väikemõisa lastekodust..... 48

Õpi orienteeruma: Kuidas mõõta kõrgusi pikali heitmata? 49

Ivar Jõesaar, kapten

Suurelt mõelda ja tegutseda

Tänavuse võidupüha maakaitsepäeva mereparaadi järgselt on ilmselt vähe neid, kes avalikult kahtlevad Kaitseliidus peitavas vääramatus jõus. Kaitseliidu varalahkunud ülema major Benno Leesiku lennukas idee on suurelt ellu viidud. Tundubki, et vaid niimoodi, kaitseliitlike meetoditega ühiskondlike ja ametlike jõudude tegusamat osa kaasa haarates, on võimalik teoks teha nii võimatuna näiv ettevõtmine nagu Eesti esimene mereparaad. Ning Eesti tuleviku jaoks on olulisem sellest, mis toimus kõigile nähtavalt maal ja veel, see, mis sündis õhus ja eetris.

Õhus oli tunda ametkondlikkuse kammitsaist vabade inimsuhete värsket tuulehõngu, mis võimaldas riiklikel ja erastruktuuridel teha parimat mõeldavat koostööd. Sest on ju Kaitseliit see unikaalne riigikaitseliste ülesannetega ühiskonna läbilõikeorganisatsioon, kus saavad kokku kõik, kel soovi isamaale panustada. Kodanikuühiskonnale omaselt läheb käiku inseneride, ärimeeste, poliitikute ja ka käelise töö meeste parim oskusteave. Kui targalt otsida ja veidi lisaks koolitada, leiab Kaitseliidust oskajaid igale alale. Isegi erinevate ametiasutuste bürokraadid saavad siin veidi puhata oma igapäevasest vajadusest punuda paragrahvidest ja kooskõlastustest okastraattõkkeid kolleegide-bürokraatide teele. Koostegutsemisõhustikus viidi mereväeparaadi avara fassaadi varjus läbi omalaadne kriisiõppus, kus reaalselt tuli lahendada palju konkreetsemaid ja riskantsemaid ülesandeid laevade, keskkonna ja inimeste ohutuse tagamisel kui annab iial välja mõelda ükskõik kui nutika stsenaariumiga mänguõppusel. Tarkadel ametimeestel on saadud kogemustest võimalik veel kaua järeldusi teha.

Eeter Saaremaa sadama piirkonnas oli tihedalt täidetud kõige moodsamal viisil ja kõrgtehnoloogiliselt hallatud andmesidega, mis ühendas kümnekonna riigi mere- ja õhulaevade ning kaldateenistuste tegevust. Pealtnäha kerge laevade möödaskõik üle päikesest sillerdava vee oli ju tegelikult pisisajadeni tagatud NATO laevastiku mereväeõppus nimetusega Ösel 2006.

Just niimoodi – suurelt ja vabalt mõeldes ning tegutsedes – suudeti läinud sajandi algul ellu viia ka idee Eesti Vabariigist. Algul läksid koolipoisid-kaitseliitlased, kümme padrunit palitutasid ja roostes vint nõõriga seljas, ning hoidsid hooplevalt peale pressivaid vaenlasi kinni, kuniks tulid kaitseväge, kord, käsuliin, alluvussuhted ja võit. Algul oli aval kokkulepe – kuidas asjad võiksid mõistlikult aetud saada –, hiljem järgnesid juba Vabadussõja võidu vormistamine õppinud ametimeeste poolt ja paraad.

**Kaitseliidu ajakiri
Kaitse Kodu!**

Asutatud 11. september 1925

VÄLJAANDJA KAITSELIIT

Ilmub kaheksa korda aastas.

**PEATOIMETAJA:
kpt Ivar Jõesaar**

**MAKETT JA KÜLJENDUS:
Matis Karu**

**REKLAAM JA LEVI:
Virgo Tamm
kaitsekodu@hot.ee**

**TOIMETUS:
Riia 12, Tartu 51013
Telefon 717 9155
Faks 717 9150**

**Toimetuse e-mail:
kaitsekodu@kaitseliit.ee
kaitse.kodu@ksk.edu.ee**

Trükitud ASi Printall trükikojas

Toimetus kaastöid ei
retsenseeri ega tagasta.

KAITSELIIT INTERNETIS:

www.kaitseliit.ee
www.alutaguse.ee
www.jogevamalev.ee
laane.kaitseliit.ee
www.staap.ee
www.hot.ee/parnukl
polva.kaitseliit.ee
rapla.kaitseliit.ee
tallinn.kaitseliit.ee
akm.zzz.ee
www.hot.ee/laanemk
nomme.kaitseliit.ee
yhend.kaitseliit.ee
www.virumalev.ee

**Toimetuse kõnetund
esmaspäeviti kell 13–15
Tallinnas Toompea 8**

Võidupüha tähistamine Jõgevamaal

Tekst: ANNE ROSENBERG, veebel

Tänavu tähistati Jõgevamaal võidupüha erilise pidulikkusega. Kõigepealt koguneti Kaitseliidu Jõgeva maleva, Torma vallavalitsuse ja Jõgeva maavalitsuse korraldatud tähtpäevaüritusele Torma lähisteles Kõnnu Vabaduskivi juurde, kuhu tulnud arvukatele pealtvaatajatele esines ansambel Lindpriid, kellelt võttis muusikalise teatepulga üle Kaitseliidu Jõgeva maleva orkester. Muusika saatel marssisid Vabaduskivi juurde Jõgeva maleva kaitseliitlased, kodutütred ja noorkotkad. Päevakohaste kõnedega esinesid Jõgeva maavanem Aivar Kokk, Kaitseliidu Jõgeva maleva pealik kapten Janno Rosenberg, propagandapealik kapral Ülo Pärn ja Torma vallavanem Riina Kull.

Võidutule süütasid tänavusel Ernakese võistlusmatkal esikohale tulnud Jõgeva ko-

dotütred. Ürituse lõppedes pakuti Jõgevamaa naiskodukaitsjate keedetud sõdurisuppi.

Võidupüha tähistamine jätkus Tabiveres, kus kohaliku teeneka kaitseliitlase ja Tabivere vallamuuseumi looja Andu Uusi algatusel avati Võidutule altar. Altari loomise idee sai Uus, uurides teost "Vabadussõja mälestusmärgid". Mehe sõnul hakkas talle tulealtari kavand niivõrd meeldima, et mõttest teostuseni jäi vaid üks samm ning ettevõtlik mees viiski ellu järjekordse aatelisest ilmavaatest kantud idee. Andu Uus loodab, et tulealtarid rajatakse edaspidi igasse maakonda.

President Arnold Rüütli süüdatud võidutulest,

Võidutule altari avamisel osalesid (vasakult) Tabivere vallavolikogu esimees Kajar Lember, Jõgeva maleva kaitseliitlane ja Tabivere vallamuuseumi direktor Andu Uus, Kaitseliidu Jõgeva maleva pealik kapten Janno Rosenberg, Jõgevamaa maavanem Aivar Kokk ning Tabivere vallavanem Aare Aunap.

mis jõudis ka Tabiverre, ja Kõnnu Vabaduskivi juures süüdatust läitis altaritule Kaitseliidu Jõgeva maleva liige veebel Rannar Kerge, keda abistas Tabivere vallavanem Aare Aunap. **KK!**

SÕNUMID

KAITSELIIDU KOOL SAJ SÜLEARVUTIKLASSI

Kaitseliidu Koolis avati 17. juunil arvutiklass, mis koosneb 16 sülearvutist, võrguprinteritest ja kogu Alu mõisa hõlmavast WiFi levialast. Õppeasutuse erisusest tulenevalt on arvutiklass ehitatud mobiilsena, et väljaõpet saaks korraldada gruppides.

Uut arvutiklassi hakatakse kasutama reservohvitseride ja -allohvitseride koolitusel ning instruktori- ja juhtimiskursuste efektiivsemaks läbiviimiseks. Tulevikus on kavas arvutiklassi rakendada e-õppe läbiviimisel ja uute programmide tutvustamisel Kaitseliidus. Projekti rahastab Riigikaitse Edendamise Sihtasutus, kaasati ka Kaitseliidu vahendeid. Tööd teostas SmartLink OÜ. **KK!**

Kaitseliit avas kindralmajor Orasmaa mälestustahvli

Kaitseliit avas 22. juunil Tallinnas Toompea tänavas Kaitseliidu peastaabi hoone seinal kauaaegse Kaitseliidu ülema kindralmajor Johannes Orasmaa bareljeefiga mälestustahvli. Bareljeefi autor on skulptor Tõnu Maarand.

Johannes Orasmaa (aastani 1935 Roska) sündis 3. detsembril 1890. aastal Virumaal Joala vallas. 1913. aastal lõpetas ta Vladimiri sõjakooli ja osales seejärel Esimeses maailmasõjas. 1918.

aasta algul liitus ta Eesti diviisiga, võitles Vabadussõjas mitmetes väeosades, sõja lõpul merekindluste ülemana.

Orasmaa pälvis Vabadusristi I liigi 2. järgu juhtimise ja II liigi 3. järgu vaprusse eest. Aastal 1924 sai Orasmaa Kaitseliidu Valgamaa maleva pealikuks, aastatel 1925–1940 oli ta Kaitseliidu ülem. 19. juulil 1940. aastal kindralmajor Orasmaa arreteeriti ja ta suri Nõukogude Liidu koonduslagris 24. mail 1943. **KK!**

Kaitseliidu peastaabi ülema Kaitseliidu ülema ülesannetes major Urmas Muldi 30. mai käskkiri nr 189-P

RESERVOHVITSERI V KURSUS KAITSELIIDUS (RÜHMAÜLEM) LÕPETAMINE

Kaitseliidu seaduse § 11 lg 6 ja lg 8 ning Kaitseliidu väljaõppe ja ürituste plaani alusel viidi Kaitseliidu Koolis 23. septembrist 2006 13. maini 2006 läbi reservohvitseri V kursus Kaitseliidus (rühmaülem) ning vastavalt kursuse ülema kapten Argo Näkk'i ettepanekule:

1. Lugada reservohvitseri V kursus Kaitseliidus (rühmaülem) läbinuteks alljärgnevad kaitseliitlased:

Alutaguse malev

vanemseersant Konstantin ILMENSKI
nooremseersant Margus KULDKEPP
nooremseersant Oleg MOROZOV

Harju malev

nooremseersant Tauno SIGUR
nooremseersant Harry KRILLO
nooremseersant Kalmer REINAH
nooremseersant Raimo KADAJA

Jõgeva malev

seersant Eero SAAR
Järva malev
nooremseersant Arvi JUURIK

Lääne malev

nooremseersant Mare LAIDE

Põlva malev

nooremseersant Toomas SONGI

Pärnumaa malev

nooremseersant Ain LAAST
nooremseersant Salmar SAAR
kapral Kaupo VARIK

Rapla malev

seersant Rene KOKK

Sakala malev

nooremseersant Artur SAAR

Kaitseliidu peastaabi ülema Kaitseliidu ülema ülesannetes major Urmas Muldi 5. juuni 2006 käskkiri nr 191-P

MEDALITE ANNETAMINE JA TÄNU AVALDAMINE

Seoses Kaitseliidu Kooli 5. aastapäevaga, kooskõlas Kaitseliidu seaduse § 11 lg 6, lg 8 ning vastavalt Kaitseliidu keskjuhatusse otsusele

1. Avaldada Kaitseliidu keskjuhatusse 29. mai 2006 otsusega nr 12:

1.1. Kaitseliidu Kooli eriteeneteristi

kavaleride nimekiri:

Norra Kodukaitse Kool

kapten Pål PETTERSEN nr 14

Taani Kodukaitse Akadeemia

kapten Leif B. HANSEN nr 15

1.2. Kaitseliidu Kooli teeneteristi

kavaleride nimekiri:

Alutaguse malev

major Arno KODU nr 25

Pärnumaa malev

kapten Mehis BORN nr 26

Alutaguse malev

kapten Eduard VINKLER nr 27

Kaitseväe Tervisekeskuse

meditsiiniväljaõppekeskus

nooremleitnant Erki VAIKRE nr 28

Kaitseliidu peastaap

staabiveebel Peeter LAND nr 29

Lääne malev

vanemveebel Veiko LOIK nr 30

Üksik-sidepataljon

vanemseersant Rivo FUCHS nr 31

Naiskodukaitse

Elle VINNI nr 32

1.3. Kaitseliidu Kooli teenetemedali

kavaleride nimekiri:

Eesti Kaubandus-tööstuskoda

Siim RAIE nr 9

Toomas LUMAN nr 10

KAITSELIIDU LÄÄNE MALEV nr 11

KVÜÖA KÕRGEM SÕJAKOOL nr 12

2. Avaldan tänu järgmistele kaadrikaitsevälastele ja teenistujatele:

Kaitseliidu Kool

kapten Erik NIINE

nooremleitnant Riina NEMVALTS

vanemseersant Jaanus UMAL

Merle SIKKA

Gea PERNITS

Ilma AASRAND

Liivi VINGLAS

Peter SOLMAN

Kaitseliidu peastaap

kolonelleitnant Toivo JÖGILAINE

kapten Aksel HEIDEMANN

kapten Rein LUHAORG

leitnant Argo LAANEMAA

leitnant Tanel RÜTMAN

leitnant Kert KAEVATS

Rait PERSIDSKI

Helle JÜRNA

Alo VIMMSAARE

Tiiu RIKOLAS

Malle KEERD

Kaitseliidu peastaabi ülema Kaitseliidu ülema ülesannetes major Urmas Muldi 22. juuni 2006 käskkiri nr 214-P

VÕIDUTULE MEDALI ANNETAMINE

Seoses võidupühaga ja Kaitseliidu seaduse § 11 lg 6 ja lg 8 alusel:

1. Avaldada Kaitseliidu keskjuhatusse 29. mai 2006 otsus nr 12 (Võidutule medali kavaleride nimekiri):

Alutaguse malev

malevlane Paul LEK nr 96

Harju malev

nooremleitnant Jüri PÄÄSUKE nr 98

Jõgeva malev

veebel Rannar KERGE nr 99

Järva malev

malevlane Tõnis ELMIK nr 100

Lääne malev

nooremveebel Reemet SITS nr 101

Põlva malev

lipnik Peeter PAU nr 102

Pärnumaa malev

Jaanu KRIVONOGOV nr 103

Rapla malev

lipnik Aavo VÄLI nr 104

Saaremaa malev

kapten Toomas LUIK nr 105

Sakala malev

veebel Jaak PÖLDMA nr 106

Tallinna malev

nooremleitnant Kalvi ABEL nr 107

Tartu malev

seersant Ivo INGEL nr 108

Valgamaa malev

seersant Aare ÕISPUU nr 109

Viru malev

Aili VAKKER nr 110

Võrumaa malev

malevlane Raul TOHV nr 111

2. Avaldada Kaitseliidu keskjuhatusse 14. juuni 2006 otsus nr 13 (Võidutule medali kavaleride nimekiri):

Lääne malev (Hiiumaa)

leitnant Mart REINO nr 113

Saaremaa malev

malevlane August KUNING nr 112

Piirivalve

vanemleitnant Mati TERVE nr 114

Kaitseliidu peastaabi ülema Kaitseliidu ülema ülesannetes major Urmas Muldi 22. juuni 2006 käskkiri nr 215-P

TÄNU AVALDAMINE

 Õnnitlen kõiki kaitseliitlasi, eriorganisatsiooni liikmeid ja toetajaid seoses võidupühaga ning soovin teile jõudu ja edu riigikaitsealises töös.
 Seoses nimetatud tähtpäevaga, kooskõlas Kaitseliidu seaduse § 11 lg 6 ja lg 8 ning vastavalt Kaitseliidu keskkjuhatuse otsustele:

1. Avaldada keskkjuhatuse 12. aprill 2006 otsus nr 9 medali annetamise kohta	vanemveebel Valdo RAIDMA	nr 20	Võrumaa malev	
1.1. Valgeristi II klassi kavaler Tallinna malev	veebel Jaan PÄÄRT	nr 21	nooremveebel Erik HARK	nr 602
kapten Harri HENN	veebel Rannar KERGE	nr 22	nooremseersant Mati URBANIK	nr 603
2. Avaldada Kaitseliidu keskkjuhatuse 25. aprill 2006 otsus nr 10 medalite annetamise kohta	Tartu malev		kapral Ülo PUKK	nr 604
2.1. Teenetemedali II klassi kavaleride nimekiri	kapten Edgar LEPIK	nr 23	Kaitseliidu peastaap	
Jõgeva malev	seersant Priit RAJASAAR	nr 24	kapten Vello MASING	nr 605
vanemseersant Raivo JOORITS	nooremseersant Endel ABEL	nr 25	Malle KEERD	nr 606
vanemseersant Enno OTTIS	Viru malev		3.5. Teenetemedali III klassi kavaleride nimekiri	
2.2. Teenetemedali III klassi kavaleride nimekiri	lipnik Ain FUNK	nr 26	Alutaguse malev	
Jõgeva malev	seersant Jaan STERN	nr 27	reamees Ülo KRUUSMA	nr 2219
kapral Hillar HENNO	3.4. Teenetemedali II klassi kavaleride nimekiri		reamees Arne KOLK	nr 2220
kapral Kalev KOLLER	Alutaguse malev		Harju malev	
malevlane Heldur LÄÄNE	nooremveebel Argo BACHFELDT	nr 560	nooremleitnant Priit LUURE	nr 2221
Kaitseliidu peastaap	Jõgeva malev		veebel Oleg LJADOV	nr 2222
kapten Neeme BRUS	kapral Kaido LALIN	nr 562	nooremseersant Raivo KÜTT	nr 2223
3. Avaldada Kaitseliidu keskkjuhatuse 29. mai 2006 otsus nr 12 medalite annetamise kohta	kapral Heino MEOS	nr 563	reamees Raivo SÄDE	nr 2224
3.1. Valgeristi III klassi kavaleride nimekiri	reamees Valeri VASENKO	nr 564	Jõgeva malev	
Alutaguse malev	Järva malev		nooremleitnant Tõnis METJER	nr 2225
lipnik Harald OKAS	lipnik Jaanus NOORVELI	nr 561	nooremleitnant Kauri RAJU	nr 2226
Järva malev	kapral Kaido PIIBELEHT	nr 565	Mati KEPP	nr 2227
leitnant Indrek REISMANN	kapral Lembit VALKSAARE	nr 566	Järva malev	
kapral Riho RAIMETS	kapral Mairo ROHESALU	nr 567	nooremseersant Elar PAESALU	nr 2228
malevlane Lembit OTT	reamees Andres SULBI	nr 568	kapral Kalmer ANTON	nr 2229
Sakala malev	Lääne malev		reamees Tarmo KOIT	nr 2230
nooremseersant Vello AASNA	kapten Heino REBANE	nr 569	reamees Alar SAKKOOL	nr 2231
kapral Johannes TIKKA	leitnant Neeme SUUR	nr 570	malevlane Vahur RAJASAAR	nr 2232
kapral Oskar JÜRGEN	vanemseersant Ants KRIISA	nr 571	Lääne malev	
Tartu malev	vanemseersant Taavi VAHER	nr 572	leitnant Heino MAANAS	nr 2233
malevlane Taivo KIRM	kapral Mart KONTS	nr 573	nooremleitnant Ants LEEDJÄRV	nr 2234
Jaak AAVIKSOO	Tartu malev		vanemseersant Arvo NIILER	nr 2235
Viru malev	major Margus PURLAU	nr 574	seersant Ants STRENG	nr 2236
lipnik Jaan VIKTOR	nooremleitnant Olavi PUNGA	nr 575	nooremseersant Jaak RÜNKORG	nr 2237
Võrumaa malev	lipnik Heinar VÄLJAK	nr 576	nooremseersant Kristjan REINO	nr 2238
nooremleitnant Tiit TÕNTS	veebel Eero NAUDI	nr 577	nooremseersant Sergei KASK	nr 2239
seersant Aivar KROONMÄE	vanemseersant Riho ILLAK	nr 578	kapral Tervo VIKAT	nr 2240
3.2. Teenetemedali eriklassi kavaleride nimekiri	seersant Reino KUKK	nr 579	kapral Hellat RUMVOLT	nr 2241
Lääne malev	nooremseersant Ülo RAIDMA	nr 580	reamees Tõnis NORKROOS	nr 2242
lipnik Valter PÄRN	nooremseersant		Karin RÜNKORG	nr 2243
Tartu malev	Valdeko JANSIKENE	nr 581	Sakala malev	
Jüri TOMSON	nooremseersant Toivo SUUROJA	nr 582	veebel Enn PAAP	nr 2244
Aare SONGE	nooremseersant Olev KARRO	nr 583	kapral Aare ARUSOO	nr 2245
Tallinna malev	nooremseersant Leonhard LAHT	nr 584	kapral Helmuth VALDNA	nr 2246
major Aavo VESKE	nooremseersant Richard KULL	nr 585	malevlane Jaak SUURKASK	nr 2247
major Margus KOPLIMÄGI	nooremseersant Avo OJA	nr 586	malevlane Ruuben RAHUMETS	nr 2248
Kaitsevägi	nooremseersant Richard TÖNSPOEG	nr 587	Tartu malev	
seersant Kaira LAANISTO	kapral Jaan SIMMERMANN	nr 588	kapten Arvo KIVIKAS	nr 2249
Päästeamet	kapral Jüri NÄKK	nr 589	nooremleitnant Raivo PAJOMA	nr 2250
Jüri KASK	kapral Hugo TÜRNO	nr 590	nooremleitnant Indrek OLVETI	nr 2251
Mati MULLAS	kapral Hillar ERNITS	nr 591	lipnik Geven TAUTS	nr 2252
3.3. Teenetemedali I klassi kavaleride nimekiri	kapral Ain TEDER	nr 592	lipnik Margus KLAIS	nr 2253
Jõgeva malev	kapral Emil RAISTE	nr 593	lipnik Ragnar LOOT	nr 2254
major Ants-August NURK	kapral Aivar KALDJÄRV	nr 594	veebel Lauri TEPP	nr 2255
	kapral Rein GRAUBERG	nr 595	seersant Ahto KALLION	nr 2256
	kapral Eduard TORI	nr 596	seersant Martin VÄLBE	nr 2257
	kapral Rene LEPIK	nr 597	seersant Agu AVER	nr 2258
	reamees Valter RAAG	nr 598	nooremseersant Mati TOLMOFF	nr 2259
	reamees Arvo NORMANN	nr 599	nooremseersant Raico KLAOS	nr 2260
	reamees Jaan PRAKS	nr 600	kapral Tanel ROSENTHAL	nr 2261
	reamees Heino HARJU	nr 601	kapral Karin KASEMETS	nr 2262

kapral Kristi LIND nr 2263
 kapral Nele RAND nr 2264
 kapral Aimur KRUUSE nr 2265
 kapral Jaanus JÜRGENSON nr 2266
 reamees Andres JÄRVE nr 2267
 reamees Ivan ŠAMBER nr 2268
 reamees Mart SALUNDI nr 2269
 reamees Rein REBEN nr 2270
 reamees Kalev MÄEKIVI nr 2271
 reamees Allan OLLEMA nr 2272
 malevlane Raimund ARIKO nr 2273
 malevlane Meelis JUKK nr 2274
 malevlane Rein KILK nr 2275
 malevlane Henn KÄÄRIK nr 2276
 malevlane Kaire ERNITS nr 2277
 malevlane Märten ILVES nr 2278
 malevlane Sten Erik UFFERT nr 2279
 Peeter TULVISTE nr 2280
Võrumaa malev
 kapten Toomas PINDIS nr 2281
 lipnik Maarja PRISKO nr 2282
 lipnik Ivo ANTON nr 2283
 nooremveebel
 Marko KROONMÄE nr 2284
 kapral Karl PUKK nr 2285
 reamees Kalev KLEIMANN nr 2286
Kaitseliidu peastaap
 Gaius GIL nr 2288
Maaväe staap
 nooremleitnant Carmen BRUS nr 2287
Naiskodukaitse
 Triin TÖNSING nr 2289
4. Avaldada Kaitseliidu keskjuhatus 14. juuni 2006 otsus nr 13 medalite annetamise kohta
4.1. Valgeristi II klassi kavaleride nimekiri
Taani Kodukaitse
 kindralmajor
 Jan Steinberg NORGAARD nr 569
Tartu malev
 kapten Asko AREN nr 572
4.2. Valgeristi III klassi kavaleride nimekiri
Tallinna malev
 kapten Ülo ISBERG nr 570

nooremseersant Ahti JUHE nr 571
 Tiiu RIKOLAS nr 568
4.3. Teenetemedali eriklassi kavaleride nimekiri
Tallinna malev
 vanemveebel Meelis KAASIK nr 314
 malevlane Arved LIIVRAND nr 315
4.4. Teenetemedali II klassi kavaleride nimekiri
Tallinna malev
 leitnant Margus HERGAUK nr 607
 leitnant Tiit KIVIKAS nr 608
 seersant Veiko VAINOLA nr 609
 malevlane Ants KRAUT nr 610
 malevlane Rein RAUDSALU nr 611
4.5. Teenetemedali II klassi kavaleride nimekiri
Tallinna malev
 kapral Jaak KARLIS nr 2290
 malevlane Hudo KALJULAIK nr 2291
 malevlane Allar PEEK nr 2292
 Sirle BALDESPORT nr 2293
5. Avaldada Kaitseliidu ülema 22. juuni 2006 otsus medalite annetamise kohta
5.1. Teenetemedali eriklassi kavaleride nimekiri
Kaitseliidu vanematekogu
 reamees Toivo TOOTSEN nr 316
6. Avaldan tänukirjaga tänu järgmistele kaitseliitlastele:
Harju malev
 leitnant Lembit NAEL
 nooremveebel Hillar ETS
 nooremveebel Veiko LILLEVÄLI
 seersant Jüri JULISEN
 kapral Arved LAUL
 kapral Jaan VÖLLI
 malevlane Keith-Neal SALUVEER
 malevlane Peeter TAVA
 malevlane Jaan KOTKAS
Jõgeva malev
 nooremveebel Ain LAURINGSON
 vanemseersant Meelis OTT
 kapral Kalvi TAMME

kapral Toomas ÖUN
 kapral Antti LEHOLA
 kapral Enn ROSENTAU
 kapral Ilo KAJU
 reamees Alari TAMM
 malevlane Andres REINESBERG
 malevlane Eno VÄLI
 malevlane Mikk TELGMAA
 Margus ORO
Järva malev
 nooremseersant Raul REISKA
 kapral Valdo ROOS
 malevlane Anar SELTER
 malevlane Kaljo TAIMRE
Lääne malev
 lipnik Hardi REHKALT
 kapral Andres VESKE
 kapral Toivo VÄINA
 reamees Aivar ALLMERE
 malevlane Galina SAVENKOVA
 malevlane Terje RAUDKIVI
 malevlane Anu ALJASTE
 malevlane Helvi KAJALAINEN
 malevlane Reelika SAARD
Tallinna malev
 Triin KRAVETS
 Inna LEPP
Võrumaa malev
 nooremleitnant Kalev ILVES
 nooremveebel Urmas PINDIS
 reamees Tiina HIMMA
 reamees Tiina JÄRVEPERA
 reamees Heiki KAASIKU
 reamees Keiti KARRO
Kaitseliidu peastaap
 leitnant Tanel MEIEL
 Kai SAAG
 Erika MEEJÄRV
 Virve KIRTISI
7. Avaldan käskkirjaga tänu järgmistele kaitseliitlastele:
Kaitseliidu peastaap
 veebel Tiit KÄGU

Kaitseliidu peastaabi ülema Kaitseliidu ülema ülesannetes major Urmas Muldi 29. juuni 2006 käskkiri nr 231-P

TÄNU AVALDAMINE

Seoses 2006. aasta võidupüha korraldamise ja läbiviimisega, kooskõlas Kaitseliidu seaduse § 11 lg 6 ja lg 8 ning vastavalt Kaitseliidu keskjuhatus otsusele:

1. Avaldada keskjuhatus 27. juuni 2006 otsus nr 14 teenetesõrmuse annetamise kohta
1.1. Kaitseliidu teenetesõrmuse kavaleri võidupüha paraadi staabiülem
 vanemleitnant Toomas PEEK nr 1
2. Avaldada keskjuhatus 27. juuni 2006 otsus nr 14 medalite annetamise kohta
2.1. Valgeristi III klassi kavaleride nimekiri
Saaremaa malev
 nooremleitnant Meelis KAHJU nr 573
Võidupüha paraadi staap
 kapten Allan MARTIN nr 574
 kapten Olavi TAMMEMÄE nr 575
 kapten Andre LILLELEHT nr 576
 kapten Neinar SELI nr 577

leitnant Kuno PEEK nr 578
 nooremleitnant Katrin VEELMA nr 579
 nooremleitnant Raine EENMA nr 580
 nooremleitnant Toivo LIPSTOK nr 581
 lipnik Kuno PEEK nr 582
 lipnik Tiit EINBERG nr 583
 lipnik Alo TAMM nr 584
2.2. Teenetemedali eriklassi kavaleride nimekiri
Saaremaa malev
 major Alvar VALLAU nr 319
 nooremleitnant Mati LAID nr 317
 Urve TIIDUS nr 318
 Hans TEIV nr 320
 Kaido VAHTER nr 321

Võidupüha paraadi staap
 kapten Margus HANSON nr 322
 malevlane Pelle PEEK nr 323
 malevlane Jüri UPPIN nr 324
 malevlane Vahur GLAASE nr 325
 Reet NABER nr 326
 Ülle-Marika PÖLDMA nr 327
 Kalle TARIEN nr 330
 Riho SÖRMUS nr 331
 Tarvo ROOSE nr 332
 Tõnu TALVI nr 333
Elion AS
 Irina MOROZOVA nr 328
EMT AS
 Valdo KALM nr 329

MEREPARAAD 2006 – kõrgtehnoloogiliselt juhitud suurpäev

Lühikokkuvõtte toimunust teeb mereparaadi 2006 staabi ülem vanemleitnant Toomas Peek.
[Vt ka Kaitse Kodu! 1/2006, 2/2006; 3/2006]

Tekst: TOOMAS PEEK

Küsimusele, kas paraad õnnestus ja täitis korraldajate ootusi, võib julgelt vastata jah-sõnaga. Vaatemäng looduses ületas suuruselt ja ilult igasugused ootused. Muidugi oli selles ülisuur roll nendel kaheteistkümnel või rohkemal tuhandel pealtvaatajal, kes oma kohalolekuga selles looduslikus amfiteatris andsid paraadile erilise tähenduse ja ülevuse – isamaaarmastusest kantud kokkukuulumistunde mereriigi rannal sellesama riigi ühel suurimal pidupäeval võidupühal. Meelde jäävad silmapaarid, kuhu võimas vaatepilt vedas sätendama härduspisara. Staabi ilmaköögis püüdlis toimetanud Eesti parimate sünoptikutega tegi seekord koostööd ka päikesejumal, kullates vaatemängu kirka säruga. Mida võiks veel enam soovida?

OPTIMAALNE ADMINISTREERIMINE

Tulles tagasi korraldusliku külje ja administreerimise juurde, peab tõdema, et kõik valikute printsiibid nii staabi ülesehituse, selle projektipõhise töökordaduse kui ka inimeste valiku osas osutusid ülilühikest ettevalmistusaega (4,5 kuud) arvestades ainuõigeteks ja toimivateks. Inimeste valikul ja juhtimisel aluseks võetud Zig Ziglari printsiip “võid saada oma elus kõik, mida tahad, kui vaid aidad piisavalt paljudel inimestel saada seda,

Raport staabiülemale: side operatsiooniks valmis.

Austatud partnerid, toimkondade liikmed ja staabiohvitserid!

Aeg inimene olla ei tähenda mitte üksnes teada, mida eelmised põlvkonnad on meie jaoks teinud, vaid teha ka midagi järelpõlvkonnade jaoks.

Mitte kõigile pole osaks saanud nendeväärilist aega. Teile on see võimalus antud. Olete hinkinud Eesti riigile ja rahvale tema ajaloo esimese mereparaadi.

Kaks ristatud ankrut – lootuse ja lunastuse sümbolit – meie vennaskonna vapil jäägu teile meenutama aastat, mil Eesti tõusis taas suurte mereriikide sekka. Jäägu need meenutama teie vaimust, töökust ja tublidust ning ustavust oma maale ja olgu vapikilbiks teel uutele väljakutsetele.

Ma tänan Teid!

Toomas Peek,
vanemleitnant, VP2006
staabi ülem

mida nemad tahavad” toimis laimamatult ka seekord. Seda nn võit-võit filosoofiat kasutades õnnestus kaasa-ettevõtmisesse ligi 100, täpsemalt 97 institutsiooni, ametkonda, asutust ja firmat ning seda nii Eestist kui ka Soomest ning tuhatkond inimest paljudelt elualadelt.

Administreerimise juures oli oluline selle täpse mõõdu (mõõdukuse) määratlemine sügavuti ja laiuti, sest nii lühikese ajaga nii suurt hulka partnereid oma juhtimiskultuurile ja mõtlemisele ei alista ja ega see olegi eesmärk omaette. Eesmärk oli paraad ära teha selleks kõiki vajalikke vahendeid ja inimesi kaasates. Kõik, kes tahtsid tegijatena osaleda ja ühise meie nimel pingutada, said selle

MEREPARAADI VP2006 KOOSTÖOPARTNERID

A le Coq	GoBus	Lääne Piirivalvepiirkond	Scoutspataljon
B2	Hansapank	Maanteeamet	Sideamet
Baltflex	Hepter Grupp	Maavägi	Siemens Eesti
Büroomaailm	Hill & Knowlton Eesti	Mereväebaas	Siseministeerium
Cramo	Ilutulestikukeskus Arnika	Merevägi	State Security Networks (Soome)
Dalider	JaJaa	Miinilaevade divisjon	Suomen Meripelastusseura SAR (Soome)
EADS Secure Networks OY (Soome)	Julgustuspolitsei	Miniplast	Susi hotell
Eesti Evangeelne Luterlik Kirik	Kaarma vallavalitsus	Mustjala vallavalitsus	Suure Tõllu puhkeküla
Eesti Loots	Kadri hotell	Nelli Print	Sõjaväepolitsei
Eesti Mereakadeemia	Kaitsejõudude Peastaap	Ninase puhkeküla	Taani Kodukaitse (Taani)
Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut	Kaitseliidu Peastaap	Paadipood Thore	Tallink
Eesti Mobiiltelefon (EMT)	Kaitseliidu Meredivisjon (Tallinna Malev)	Panga puhketalu	Tallinna Sadam
Eesti Post	Kaitseliidu Saaremaa malev	Piirivalveamet	Tehnilise Tõlke Keskus
Eesti Postmark	Kaitseministeerium	PKL	Tervishoiuamet
Eesti Raadio	Kaitsepolitsei	Politsei	Vabariigi Presidendi Kantselei
Eesti Televisioon	Kaitseväe Logistikakeskus	Päästeamet	Veere Sadam
Eesti Vabariigi Valitsus	Kaitseväe Meditsiiniteenistus	Radiocom Baltic	Veeteede Amet
Eestimaa Looduse Fond	Kaitseväe orkester	Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus (RIKS)	Veeteede Ameti laevaliikluse juhtimise keskus
Elion	Keskonnainspeksioon	Riigikantselei	Virtsu Sadam
Elisa	Keskonnaministeerium	Riiklik Looduskaitsekeskus	Välisministeerium
Eltel Networks	Kuressaare Ametikool	Saare maavalitsus	Õhuvägi
EROK	Kuressaare Linnastaadion	Saare teedevalitsus	Üksik-vahipataljon
ESS Kalevi Jahtklubi	Kuressaare linnavalitsus	Saaremaa keskkonnateenistus	
Fitelnet OY (FIN)	Kuressaare Turismiinfokeskus	Saaremaa Laevakompanii	
	Lennuamet	Saaremaa Merispordiselts	
	Lipuvabrik		

võimaluse koos võidu ja kordamineku nautimisega. Kõik need aga, kes ajasid asja oma egot nautides oma töökspidamiste ja arusaamadega, said oma tulemuse. Igivana moraal, et üksi rikkaks ja kuulsaks ei saa, kehtis ka siin.

KAITSELIITLIK ÜHISTEGEVUS

Mereparaad oli kindlasti oma kaasamiste arvu poolest suurim militaar- ja tsiviilstruktuuride koostööprojekt taasiseseisvunud Eestis. Kunagi varem ei ole ohvitseride poolt ja

nende juhtimisel konsolideeritud ja administreeritud sellisel tasemel ja hulgal nn tsiviilkõrguskusteabe kandjaid.

Mis puutub NATO võimekusse, siis see ei ole kindlasti ainult liitlasvägede füüsiline vastuvõtuvõime. Me vajame vägede juhtimiseks ka tehnoloogilist keskkonda. Paradi toimumise päevaks oli Loode-Saaremaa sügavale looduskaitse-

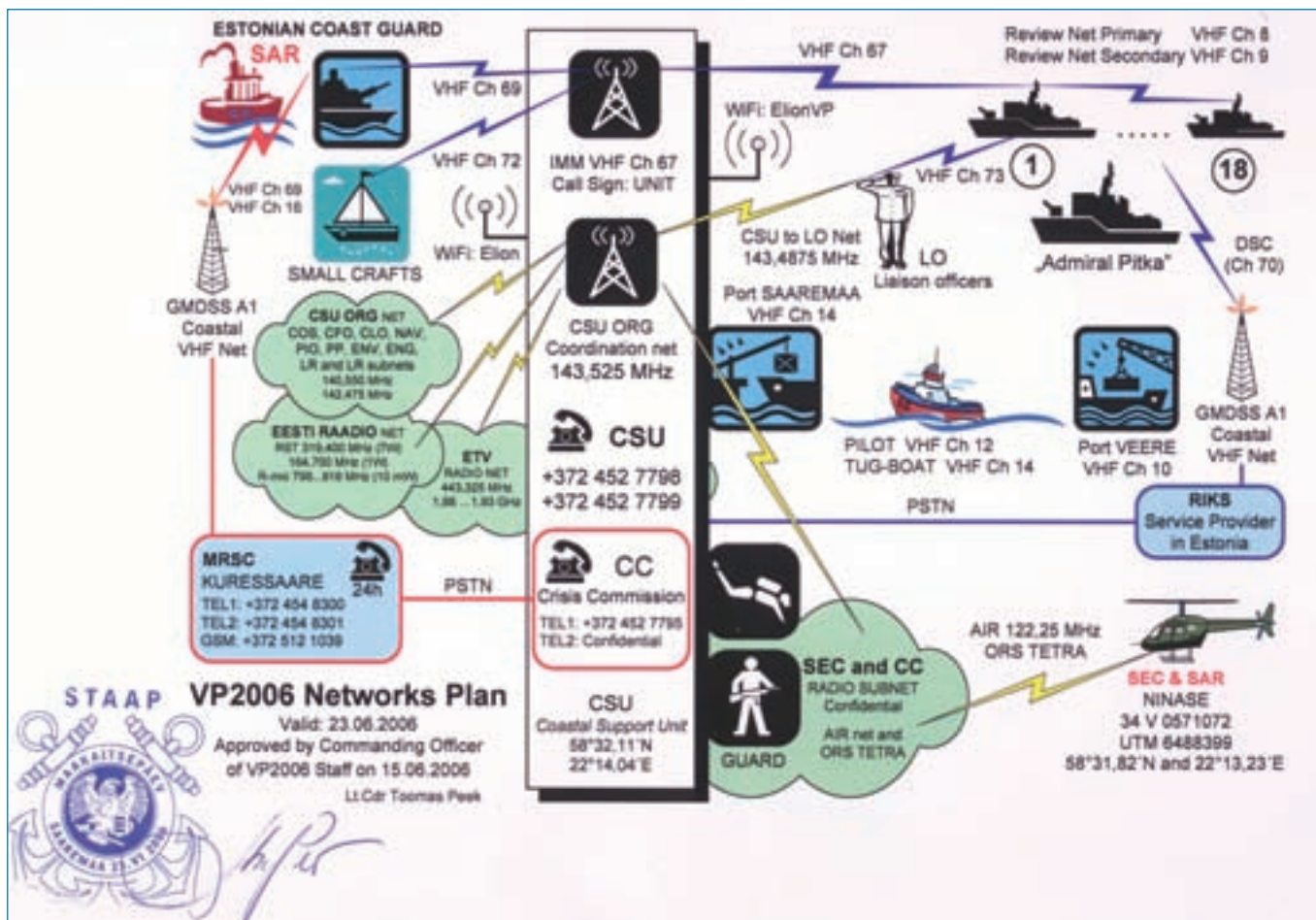

Soome merepäästeühingu lipulaev Rc Jenny Wihuri otsingu- ja päästealusena (SAR-üksusena) mereparaadi toetamas.

Vanemleitnant Toomas Peek tänab paraadil osalenud laevade kapteeneid.

Foto: Roland Murof

Joonis 1. Joonisel on esitatud mereparaadi VP2006 üldine sidepalaan. Keskkel kohal on VP-staap (kannab nime CSU – Coastal Support Unit). Paremal üleval on kujutatud paraadi laevastik ja seda teenindavad staabi kontaktohitserid (LO). Paremal keskel on paraadi teenindavad sadamad. Allpool on turva- (SEC) ja kriisikomisjoni (CC) teenistused ning nende kasutuses olnud õhuvägi (AIR). SEC käsutuses olid ka relvastatud valve ja erisukeldujad. Staabi koosseisu kuuluvale kriisikomisjonile (CC) olid loodud sidekanalid Eesti Merepääste Kuressaare allkeskusega, kellel omakorda on raadiosidekanalid (ülemaailmse merehädä ja ohutuse süsteemi GMDSS rajooni A1 mereside kaldavõrk) Eesti piirivalvega, kes vastutab merepääste eest Eesti territoriaalvetes. Staabile oli loodud omaette raadiovõrk CSU ORG, mida kasutasid staabi töötajad ja mis liidestas staabiga ka Eesti Televisiooni (ETV) ja Eesti Raadio tehnilise teenistuse. Logistika teenistusele (LR), mille üheks ülesandeks oli paraadi liikluskorralduse tagamine, oli loodud kaks alamraadiovõrku NINASE ja PANGA. Paraadi personali ja külalisi teenindasid sadama territooriumil kaks Elioni traadita internetivõrku (WiFi). SEC-teenistus, CC-teenistus ja paraadi juhtimist toetav radarvaatluse võrk (kolm laevadararit ja Kõpu kaldadararit) töötasid ORS TETRA testvõrgus.

alale rajatud tänapäevane administreeritav kõrgtehnoloogiline keskkond nii sõjaliste operatsioonide läbiviimiseks kui ka nende toetamiseks (vt joonis 1). Lisaks viidi paraadi ajal läbi raadiosidesüsteemi ORS TETRA test, milleks laiendati Soome võrku Saaremaale, samuti laenati Soomest kogu vajalik aparatuur. Riigihange oma süsteemi ehitamiseks lõppes alles äsja ja kogu Eestit kattev oma operatiivne raadiosidesüsteem (ORS) valmib tõenäoliselt paari aasta pärast. **KK!**

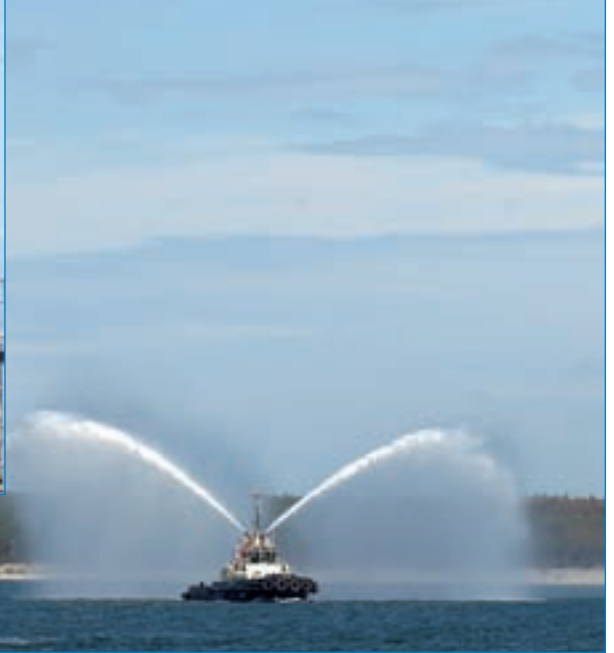
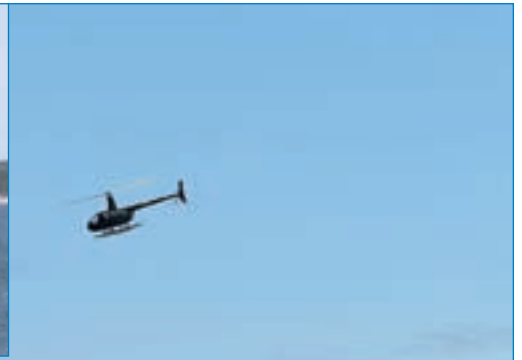
ESIALGSED KOKKUVÕTTED

1. Mis tahes eesmärgi võtmiseks vajame lisaks usaldusele veel kolme asja: piiratud usku ürituse võitu, loovust ja tulemustele orienteeritud kehtestavat käitumist kõikidel tasanditel.
2. Kaheksa välisriigi osalemine näitas, et me pole üksi ja meid ollakse valmis toetama.
3. Erinevaid institutsioone on vajalik, mõistlik ja võimalik kaasata suurtesse projektidesse. Tulemuslikult saab neid kaasata aga ainult siis, kui eesmärk ja tegevused on motiveeritult sisustatud ning vastutusalad ja juhtimine täpselt määratletud.
4. Mis tahes kokkulepped huvirühmade vahel on ainuvõimalikud võit-võit positsioonilt lähtudes.
5. Motiveeritud vabatahtlikkuse (nn kodanikuühiskonna) kaasamine on ainuvõimalik tee suurte ühekordsete projektide elluviimisel, nagu mereparaad, olümpiamängud jne.
6. Erafirmade panustamine mereparaadi läbiviimisesse näitas, et nn varakapitalism on Eestis möödanik, sest sotsiaalseid kohustusi võtsid kanda nii suur korporatsioonid kui ka väikefirmad.
7. Meie rahvas on seda õiguskuulekam, mida pehmemas vormis nad ettekirjutustele allutatakse – ja sedagi ainult seoses erakordsete piirangutega. (Leebe, kuid järjekindel teavitamine, et paraadi saatus on looduskaitsealal oleva pealtvaataja kätes, tagas hooliva suhtumise loodusesse.)
8. Kaitseliit on olemuselt vennaskond, mille liikmetel, kes on hajutatud ühiskonna kõikidesse kihtidesse, on erakordselt suur konsolideeruv jõud.
9. Ühtekuuluvustunne, patriotism ja isamaa-armastus ei ole Eestis kuhugi kadunud, nad vajavad vaid administreeritud väljundit.

MEREPARAAD 2006

FOTOD: TÕNU NOORITS, IVAR JÕESAAR JA ARDI HALLISMAA

Kaitseliitlased aitavad abipolitseinikena avalikku korda hoida

Tekst: TARMO PÜTSEPP

Foto: IVAR JÕESAAR

Viimasel ajal on taas üles kerkinud abipolitseinike teema seoses sellega, et kohalikud omavalitsused otsivad võimalusi avaliku korra tagamiseks. Üheks võimaluseks on munitsipaalpolitsei loomine, teiseks abipolitseinike kaasamine patrulli.

KES ON ABIPOLITSEINIK?

Abipolitseinik on vabatahtlik, kes tuleb turvalise ühiskonna nimel politseile appi tagama avalikku korda, osaledes mh liiklusjärelvalves ja patrullimises ning aitab avastada kuritegusid ja ennetada õigusrikkumisi. 1994. aastal vastu võetud abipolitseiniku seadusega on sätestatud ka abipolitseiniku kohustused ja õigused. Abipolitseinikuks võib saada igaüks, kes vastab kehtestatud nõuetele ja on ise asjast huvitatud ja aktiivne. Kindlasti peab ta olema vähemalt 18 aasta vanune ja tahtliku kuriteo eest karistamata.

Abipolitseinik on vabatahtlik, kes turvalise ühiskonna nimel tuleb politseile appi tagama avalikku korda, osaledes mh liiklusjärelvalves ja patrullimises ning aitab avastada kuritegusid ja ennetada õigusrikkumisi.

Selliseid aktiivseid inimesi leidub näiteks Kaitseliidus. Sagedasemaks on muutunud Kaitseliidu ja politsei koostöö turvalisuse tagamisel ehk kaitseliitlaste igapäevane patrullimine koos politseinikega. Eestimaa eri paigus on selline koostöö juba käimas ja tulemustega ollakse igati rahul. Kaitseliitlased patrullivad abipolitseinikena näiteks Tartu kesklinnas ja mitmetes Tartumaa valdades.

ABIPOLITSEINIKUD ELVAS

Hiljaaegu korraldati värbamisüritus Kaitseliidu Tartu malevas, kus aktiivsetele ja tublidele kaitseliitlastele pakuti võimalust tegutseda abipolitseinikena. Selle tulemusena alustas 12. mail Elvas tööd üheksaliikmeline kaitseliitlastest koosnev abipolitsei üksus.

Kaitseliitlased läbisid spetsiaalse abipolitsei koolituse, nende tööd juhendab ja nendega koos patrullib kogenud politseinik. Abipolitseiniku ja politseiniku patrull on töös siis, kui Elva konstaablijaoskond on suletud ja vajadus patrullijate järele kõige suurem, st öhtul, öösel ja nädalavahetustel. Peale jalgsipatrulli Elva kesklinnas reageeritakse väljakutsetele Elvas ja lähivaldades. Lisaks tegeletakse kuritegude ennetamisega ja osaletakse politseioperatsioonidel õigusrikkujate tabamisel. Näiteks aitasid abipolitseinikud 3. juunil 2006 hoida korda Elva rannapeol. Sealse politseioeratsiooni käigus toimetati jaoskonda 39 isikut ja selgitati välja 28 väärteo toimepanijat, mh tabati üks tagaotsitav.

Abipolitseinike töögraafik on koostatud vastavalt nende võima-

lustele, sest inimesed käivad patrullimas põhiametis kõrvalt.

POSITIIVNE TAGASIDE

Ühispatrullimine sai teoks tänu Kaitseliidu Tartu maleva, Tartu politseiosakonna ja Elva linnavalitsuse koostööle. Abipolitseinike tööd sustab Elva linnavalitsus. Elanikelt saadud tagaside on positiivne. Esialgu on kavas patrullida sügiseni, kuid kui lisaks Elva linnavalitsusele ja Puhja vallavalitsusele (kellelt on samuti saadud põhimõtteline lubadus, et nad leiavad abipolitseinike tegevuse toetamiseks raha) ilmuvad korra tagamise parandamise vastu huvi teisedki omavalitsused, jätkatakse patrullimist ka edaspidi.

Kaitseliidu ja politsei koostöö jätkub. Kaitseliitlasi oodatakse jätkuvalt abipolitseinikeks ja politseinike Kaitseliitu. Kaitseliidu Tartu malev korraldab organisatsiooni tutvustamist Tartu politseiosakonnas, leidmaks uusi liikmeid.

KUTSE KOOSTÖÖLE

Kaitseliitlased, kel tekkis huvi abipolitseiniku töö vastu, saavad teavet kontaktisik Tarmo Pütsepalt telefonil 5811 9933 või e-maili teel aadressil tarmo.pytsepp@mail.ee. Politseinikuna julgen kinnitada, et need vabast ajast antud tunnid, mis on kulunud õigusrikkumise ärahoidmisele või kurjategija tabamisele, on seda väärt. Abipolitseinikust kolleegidki kiidavad, et nad on kogemuste võrra rikkamad ning vaba aeg on huvitavalt ja kasulikult sisustatud. Miks mitte anda oma panus kodukandi turvalisuse tagamiseks, tehes põnevat abipolitseitööd? **KK!**

Tarmo Pütsepp on Kaitseliidu Tartu maleva ja Tartu politseiosakonna vaheline kontaktisik, kaitseliitlane ja Tartu politseiosakonna konstaabel.

Tartu politseiosakonna konstaabel Tarmo Pütsepp patrullib Elvas koos abipolitseinikega. Muu hulgas tunnevad korrakaitsjad huvi, kuidas käib "vanade sõprade" käsi.

Naiskodukaitsjad vaatavad tulevikku lusti ja optimismiga

Tallinna ringkonna naiskodukaitsjaid korraldasid 10.–11. juunil Võsul õppepäevad.

Tekst: MARET NURKLIK,
Naiskodukaitse Tallinna ringkonna Põhja
jaoskond

Et kõigil oleks huvitav, alustame juttu ilmast. Korraldustoimkond koosseisus Krista Teearu, Helle Jürna, Liivi Kosk ja Kersti Tammekunn oli maksnud küsitud summa kuhu vaja ning päikesepaiseline taevas püsis mõlemad päevad truult usinate osavõtjate peade kohal.

Et kõigil oleks lahe, on teiseks teemaks buss. Kui tahad sõita millegi suure ja luksuslikuga, tule Naiskodukaitsesse. Saad laiutada üksi kahesel istmel, vajadusel hõlmata neli, võib-olla rohkemgi. Nõnda me siis Võsu õppekeskusesse sõitsimegi. Kuusteist naist.

Kõigepealt kiire kohv... Toitudest ma rääkima ei hakka. Personaalne dieet tuleb nendel üritustel ajutiselt kõrvale jätta. Kodus võib uue hooga jätkata.

JA NÜÜD ÕPPUSEST

Põhiline eesmärk oli omandada väljaõppedokumentatsiooni täitmise oskused. Kapten Rein Luhaorg oli lahkelt nõus oma teadmisi jagama. Ja asi ise tundus alguses lihtsamast lihtsam. Märksõnad mis, kus, miks ja millal on ju ometi igale tegelasele kooliajast kõrvu jäänud. Võib-olla on mõni entusiast neid ka edaspidises elus kasutanud. Aga kui need sõnad omavahel kuidagi loogilisesse seosesse panna ja asja Ürituste Organiseerimise Eesmärgil rakendada hakata, võib kõik lootusetult sassi minna. Seega osutada jube keeruliseks. Au kapten Luhaorule, kes vapralt vastu pidas ning meile asja väsimatult puust ja punaseks tegi. Sest, nagu ta mainis,

on sõdurielu üks lakkamatu võitlus: enne lõunat nälja ja pärast unega ning naiskodukaitsjad ei jää selles suhtes sõduritele alla.

Pärast sellist enneolematut vaimset pingutust tulid juba märksa kergemad osad: loengud Kaitseliidu ja Naiskodukaitse arengusuundadest, mille pidasid kapten Rein Luhaorg ning Naiskodukaitse esinaine kt Airi Neve. Ülevaate motivatsioonist vabatahtlikus organisatsioonis Kaitseliidu näitel andis Helle Jürna, Krista Teearu kirjeldas uuringut Kanada vabatahtlike osavõtust erinevate kodumaiste organisatsioonide tööst.

Esimest rühmatööd juhtis instruktor Valjo Tooming, kes palus selgitada grupisiseselt välja kolm sisemist ja kolm välist motivaatorit, mis pa-

nevad meid osalema Naiskodukaitse töös. Olime jaotatud nelja gruppi ja selgus, et sisemiselt motiveerivad meie naisi hea seltskond, uued ja huvitavad väljakutsed ning organisatsiooni kuulumus, välistest toodi enim välja tasuta koolitusi, korraliku vormi ja jagatavat tunnustust.

Teise rühmatöö käigus pidime Krista Teearu juhatusel välja mõtlema, mida me Naiskodukaitses mingil juhul ei tahaks muuta, ja sellele vastukaluks, mida me tahaksime muuta. Töö anti kätte vahetult enne grilliõhtut. See oli päris tõeline grilliõhtu sauna, vorstikeste ja koogiga, mis kuulub tihti Naiskodukaitse suviste ürituste juurde.

Hommiikul jätkus arutelu. See kuju-nes pikaks ja tuliseks. Iga grupp oli

Rühmatöö käigus pidime Krista Teearu juhatusel välja mõtlema, mida me Naiskodukaitses mingil juhul ei tahaks muuta, ja sellele vastukaluks, mida me tahaksime muuta.

Naiskodukaitse Tallinna ringkonna liikmed arutamas Võsu puhkemaja õuemuurul, kuidas organisatsiooni veel teovõimelisemaks muuta.

oma ülesandesse suhtunud väga tõsiselt. Oli kuulda, et mõni liige polnud peas pulbitseva mõtletegevuse tõttu korralikult magadagi saanud, muudkui ajas end nohinal koikult üles mingit järjekordset kitsaskohta, aga võib-olla ka positiivset, kirja panema.

MIS VÄLJA MÕELDI

Baasväljaõppega praegusel kujul oldi üldiselt rahul, küll aga tuleb edaspidise arutluse alla soov lisada sellesse lühiülevaated kõigi erialagruppide tööst. See peaks aitama leida uutel liikmetel endale sobiv eriala. Ka tahtsid uued liikmed Naiskodukaitse töösse sisseelamiseks vanemast olijast mentorit, kes aitaks nõu ja jõuga.

Et ükski üritus ei saa teadupärast olla virisejateta, ei jäänud meiegi õppepäevad nendeta. Sedakorda moodustasid virisejate seltskonna emad. Teisisõnu naised, kelle lapsed vajasisid hoidmist. Laste hoid puudus. Kohal oli kaks last: üks hoidis end suurepäraselt ise ja käis aeg-ajalt ema vaatamas, teine magas või vigises vahetpidamata. Seda teist hoidsid rõõmsal meelel mitmed meie seast. Ülejäänud lapsukesed olid kusagile ära paigutatud. Aga organiseeritud lapsehoiu korral oleksid nad võinud kaasas olla ja nautida võimalusi tegutseda Naiskodukaitse Võsu puhkemaja aias.

Juba eelmainitud väljaõppedokumentatsioonist koostatakse näidiseksemplarid jaoskonna esinaistele ja erialagruppide juhtidele.

Naiskodukaitse peab täpsemalt määratlema oma suunad. Ühe võimalusena näeme Naiskodukaitse suundumist tsiviilkaitse ja kriisabisse. Suurema kriisi korral tuleks Punase Risti grupil jälgida meediat: kui vajatakse abikäsi, teeb grupp üleskutse naiskodukaitsjatele. Et abistada soovijad jõuaksid sihtpunkti ja sealt hiljem tagasi koju, organiseeritakse buss.

Et aktiivne värbamistegevus on igati soositud, katsuks kõigepealt kutsuda endi sekka inimesi organisatsioonile lähedastest ringkondadest, näiteks kaitseliitlaste naisi. (NB! Kaitseliitlased, kes te neid ridu loete, vaadake kodus oma naine üle! Ja mitte ainult ärge vaadake, küsige kohe julgesti, mis ta arvab liitumisest Naiskodukaitsega. Küsimuse toon peaks olema südamlilik ja soe, mitte mingil juhul ründav, eks.)

Sellest värbamisejutust kooruski välja, et Naiskodukaitse vajab hädasti kindlat suunda, millest pajatada organisatsioonist huvitatutele. Ümmargune jutt, et käime metsas ja osaleme koosolekutel, ei veena kedagi. Küll

aga võib mõnes naises huvi äratada võimalus olla potentsiaalne aitaja kriisikoldes.

Kõik naised ei saa ega taha osaleda mitmepäevastel väljasõitudel ning see tingib ka teeõhtute korraldamise vajaduse Naiskodukaitse Tallinna ringkonna kodus Uus-Tatari 25a.

Väljaõppinud meedikuid vajame me ka. Ehk saab selleski vallas midagi ära teha.

Iga ürituse korral otsustati valida sündmuste kajastaja, kelle ülesandeks saab kirjutada toimunust lugu ja saata see vastavalt vajadusele kas Naiskodukaitse listi, maleva kodulehele, Naiskodukaitse kodulehele või ajakirja Kaitse Kodu! toimetusse. Selle otsuse tulemusena ongi loo autor õhtu otsa arvuti taga higistanud. **KK!**

Naiskodukaitse laskevõistlus

Naiskodukaitse laskevõistlused peeti 4. juunil Pärnus. Võistlusele olid oma esindajad osavaima silma ja kindlaima käega naiskodukaitsja tiitli eest rebima saatnud peaaegu kõik ringkonnad, mitmed koguni kaks võistkonda.

Arvestust peeti neljaliikmeliste võistkondade vahel, iga võistkonnana üks liige lasi spordipüstolist, ülejäänud andsid endast parima spordipüssist laskmises, kusjuures iga võistleja pidi laskma eri asendist (üks lamades, teine põlvelt, kolmas püsti). Igal võistlejal oli 10

võistluslasku. Nelja võistleja tulemused summeeriti. Võitjaks tuli 328 silmaga Alutaguse ringkonna naiskond koosseisus Ene Lättemaa, Larissa Peeters, Jekaterina Tihhomirova ja Natalja Küttis. Teise koha said valgalannad Lea Jõeäär, Raili Siimann, Heili Mets ja Janne Salumäe 309 punkti ja kolmandaks tuli Tallinna ringkonna I võistkond (Milaana Neemelaid, Inna Turu, Lemme Berkis ja Karin Muru) 304 silmaga.

Võistlustel osales 16 naiskonda kolmeteistkümnest ringkonnast. **KK!**

Pereprogramm teavitab ja peab sidet

Annan ülevaate Missiooniperede Toetusprogrammi viimasest tegevusaastast. Et meenutada varasemat, vaatan natuke ajas tagasi ja toon võrdlusi.

Tekst: GUSTAV KUTSAR, leitnant, Rahuoperatsioonide Keskuse kaplan

Läänud aasta Kaitse Kodu! 3. number avaldas Rita Loeli kirjutise “Sõduriperede toetusprogramm täna ja kümme aastat tagasi”, kus rääkis mh, et toona tehti kodanikualgatuse korras voldikud Naiskodukaitses ringkondade kontaktidega ja jagati need missioonile minevatele sõduritele. Olukord, millele viitab Rita Loel, osutub tõeks ka täna: eestlane ei ole murekurtja ja tagasisidet nendel voldikutel ei olnud.

KAS LAHKUMISPIDU ON VAJALIK?

Rita Loeli kirjutises kajastatud aegadel korraldasid Paldiski naiskodukaitsjad rahusõduritele lahkumis- ja kojusaabumispidusid. Viimasel aastal olen paaril korral samalaadseid ettepanekuid teinud, kuid need peod on jäänud korraldamata kolmel põhjusel. Esiteks on väljaõpe ajaliselt ebäühtlane: kui jõutakse varem läbida kõik vajalikud kursused, antakse viimased poolteist nädalat enne missioonile sõitu vabaks, et pered saaksid võimalikult palju enne minekut koos olla, ja Paldiskisse tulla alles eelviimasel päeval varustust peale laadima.

Teiseks korraldavad rühmad mõnikord nn lõpupeo juba väljaõppe lõpul (enamasti nädala sees enne pere juurde

minemist). Tihti ei ole ka võimalik ette näha, kus korraldatakse pidulik rivistus: kord on see Tallinnas, kord Paldiskis. Raske on siis peredele viimasel hetkel operatiivselt-mobiilselt teatada, et “hästi, saame siis parem kokku”.

KATKINE AUTO JA RIKKIS LÜLITI

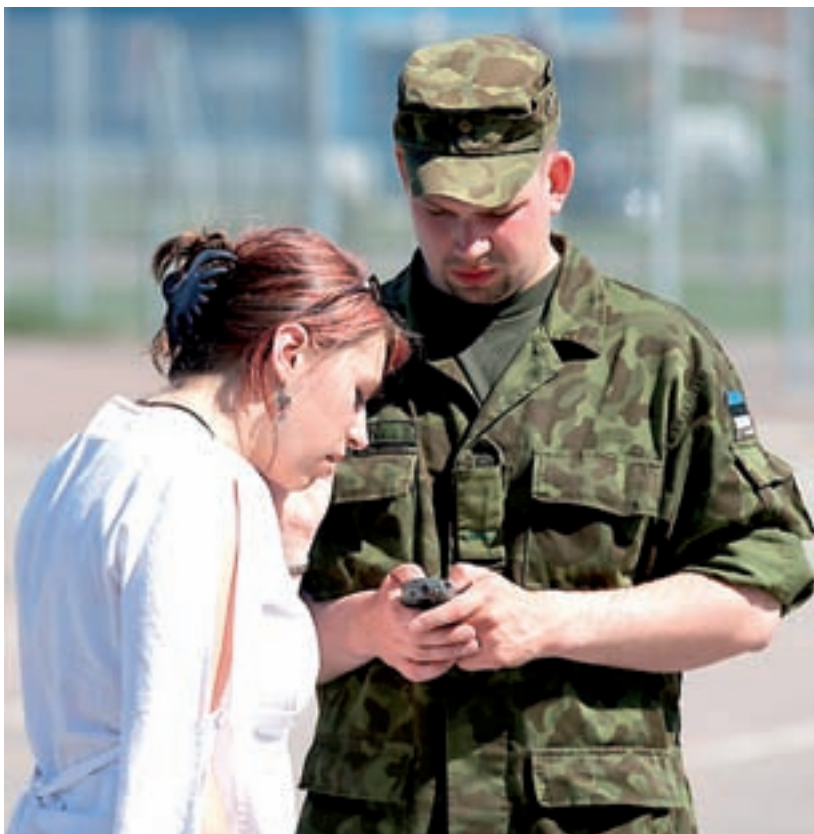
Samaks on jäänud tolaeagne tähelepanek lagunevate asjade kohta. Istusin tänavu 13. juunil ühes bussis Balkanile siirduvate missiooniüksustega ja seal ütles üks noormees: “Kaplan, abikaasa palus tervitada ja öelda, et te olete noid! Nagu ennustasite, tulid au-

toga probleemid.” (Selgituseks: enne missiooni pean väljaõppel üksustele loengud, millest üks on pereteemaline, kus räägin, kuidas naised jäävad kodus hätta auto- ja muu remondiga ning neile tundub, et kõik juhtub nagu nõiaväel – just siis, kui mees missioonil, laguneb üks asi teise järel.)

Aga ma ei räägi seda juttu mitte ainult noormeestele, vaid ka abikaasadele ja teistele lähedastele, kellele korraldan üritusi vahetult pärast meeste missioonile minekut. Kogemused ja mõningane tagasiside on näidanud, et kui olen samal viisil, mitte küll voldikuid,

aga programmi kohta käivat informatsiooni ja kontakte kirjaümbrikusse kätketuna jaganud, et noormehed saaksid neid oma perekondadele jagada, kohtab seda ehteestlaslikku ise toimetulemise hoiakut: “Ei, mulle küll pole vaja mingit toetusprogrammi!” Selline hoiak on alguses üsna tavaline. Paari nädala või ka kuu möödudes suhtumine muutub. Siis on õige aeg kontakti võtta või Missiooniperede Toetusprogrammi (MPT) üritusi korraldama hakata.

Olukord, millele viitab Rita Loel, osutub tõeks ka täna: eestlane ei ole murekurtja ja tagasisidet nendel voldikutel ei olnud.

Missiooni eel tõusetub paratamatult küsimus: kuidas me ühendust peame?

Foto: Ardi Hallismaa

Enamasti on need olnud pühapäevapärastlõunased kohvilauakohtumised, harvem on neid korraldatud nädala sees. Mida ma nendel kokusaamistel räägin? Ei luba küll remondimeest, aga selgitan, et tegemist pole nõidusega – kindlasti läks asju ka varem rikki, kuid siis tegi abikaasa need märkamatu korda ja olukord ei põhjustanud stressi.

Põhilise teema on kohtumisel missioonipiirkonna tutvustamine: milline rahvas seal elab, milline on selle rahva kultuur ja ajalugu ning millest on tingitud rahuvalvajate sekkumist nõudev konflikt. Lisaks näitan piirkonnast tehtud pilte, et pereliikmed saaksid piisava ülevaate nii teenistuskohast kui ka kohalikust elus.

STRESSIST JA SELLE MAANDAMISEST

Tunnistan, et ega neid olegi kuigi palju, kes on stressi pärast ühendust võtnud. Lugesin veel kord läbi major John McShane'i artikli "Pe-reorganisatsioon ja sõdur tegev-teenistuses: ühe pere lugu" (Kaitse Kodu! 2005, nr 1/2). Seal kirjutatu peegeldab Ühendriikide olukorda, kus peretoetusprogrammi vajati stressi ja raskustega toimetulekuks hoopis teises olukorras – enamasti juhtudel, kui keegi läks ootamatult, st mobilisatsiooni korras missioonile.

raegus-Eestis tuleb ootamatusi ette minimaalselt ja mobilisatsiooni pole seni välja kuulutatud. Eestis on noormehed ja neid enamasti missioonile minekut üsna pikalt kaalunud ja üldjuhul ei tule see perele üllatusena. Peab küll targu lisama, et välja arvatud juhul, kui missioonile mineja on oma plaani viimase hetkeni varjanud ja sellest rääkinud alles siis, kui muud enam üle jää. Eks osa pereinimesi kardada, et abikaasa hakkab neid ümber veenma või muul viisil missioonist loobumiseks survet avaldama.

VALMISOLEK

Kindlalt võin väita, et Eesti pereprogramm sarnaneb Ameerika

VANEMATE MURED

- Kas kohapeal on olemas kõik teenistuseks vajalik (kuidas missioonil viibijad süüa saavad, kas riietus peab ilmastikule vastu jne)?

VANEMATE SOOVID

- Tahaks näha pilte – selliseid, millel on näha, kus noormehed teenivad.
- Tahaks, et keegi, kes on ise missioonipiirkonnas käinud, räägiks, milline on kohapealne elu tegelikult.
- Üritused võiksid olla nädalavahetusel, sest nädala sees tuleb tööl käia ja aidata lapselapsi hoida.

ABIKAASADE MURED

- Noormehed ei taha missioonist rääkida – mida varem nad räägiksid, seda lihtsam oleks end ette valmistada.
- Auto ja iga muu remondiga on suuri probleeme, ei julge meili teel mehele sellest rääkida, tahaksin ise hakkama saada.
- Mehe puhkusele tulek on kodustele raske – endal võtab aega harjuda, et ta on jälle kodus, sest ka üksiolemisega harjub ära.
- Lapse kasvatamine on üksi keerukam ja lapse tõttu ei saa ka kusagil käia.

ABIKAASADE SOOVID

- Hea on, kui saaks kellegagi rääkida – näiteks sõbranna või saatusekaaslastega (kui mehed on samas üksuses).
- Meilitsi võiks rohkem infot saata.
- Tahaks teada, mis tööd ta seal teeb.

omaga selles osas, et selle põhi- aluseks on valmisolek. Seepärast käivitati MPT II etapp, mille käigus hakati koolitama naiskodukaitsjaid, kes nüüdseks on valmis alustama või juba alustanud tööd erinevates piirkondades.

Tänu ideele ühendada kaplanite ja naiskodukaitsjate võrgustik on viimastel kuudel kulgenud MPT ürituste ettevalmistused

koostöös. Aasta alguses oli õppepäevkaplanitele, kes on üle-eestilise võrgustikuna valmis aitama kriisikommunikatsiooni korral. Maikuu toimus õppepäev Naiskodukaitsese ringkondadest pärit vabatahtlikele, kes liituvad kaplanite võrgustikuga ja aitavad korraldada ja esindada MPT programmi kohapeal.

ÜHENDUSE PIDAMINE

Kui Ameerika süsteemis tähendas valmisolek perele ettevalmistamist võimalikuks mobilisatsiooniks, sh nii sotsiaalteenuste kui ka sidepi-

damisesüsteemi tutvustamist, siis Eestis programmi on põhiülesanne just viimane – aidata peredel ühendust pidada. Eriti oluline on see Afganistanis viibivate rahuõdurite seisukohalt, sest seal puuduvad lähedastega suhtlemiseks needki võimalused, mis on olemas Bosnias, Kosovos ja isegi Iraagis.

Hea ühendus peredega kergendab programmi tööd märgatavalt. Peredega suheldes on jäänud mulje, et nooremad inimesed, kes tunnevad end koduselt arvuti taga MSNi ja Skype'i keskkonnas, on pidevas kontaktis. Minu poole pöördutakse tavaliselt siis, kui omavahel pole ühendust saadud nädala jooksul. Siis on mu ülesanne üle vaadata viimase nädala raport ja selgitada: nad olid praegu baaslaagrist väljas (operatsioonil) ning kui naasevad, võetakse taas ühendust.

ROHKEM TÄHELEPANU VANEMATELE

Elu on näidanud, et vanemad pereliikmed ei saa infot nii kergesti kätte kui noored. Seetõttu olen julgustanud noormehi, kui nad täidavad

väljaõppel kaplanitunnis pereprogrammi ankeeti, et nimetagu nad pe-rest mitu kontaktisikut, kellele saadan kutseid või teateid.

On mõistetav, et kui noormees suhtleb peamiselt interneti kaudu tüdrukõbraga, kipuvad vanemad teabest ilma jääma. Eriti olukorras, kus interneti kasutamise aeg on piiratud 20 või 30 minutiga päevas. See ei ole küll raudne reegel. Aga et missioonilaagrites on rohkem üksusi kui Eesti omad, on kõigile kehtestatud ühesugused tingimused.

Mõnikord võib päevarütm segada kodustega üheaegselt liinile pääsemist. Kui missioonisõdur on õhtul või öösel patrullis, on tema ainuke vaba aeg päeval, mil kodused on tööga hõivatud ega pruugi interneti pääseda.

RÜHMAÜLEMA TEADLIKKUS

Nagu missioonil sõltub väga palju ülema professionaalsusest, nii sõltub MPT ürituste tase kodumaal korraldajate professionaalsusest. Meie programm pole veel arenenud nii esmaklassiliseks kui Ameerika pereorganisatsioon. Seal peab iga komandör ette valmistama perekaitserühma ja kui mobilisatsiooniüksust enne missiooni inspekteeritakse, küsitakse ülevalt, kes on üksuse perekaitserühma juht, kus on perede kontaktandmed, millised on üksikvanemate toetuskavad jne – sõnaga, toimub täiemahuline pereprogrammi inspekteerimine.

Viimase aasta kogemused on esile toonud selle, et kui ülem ütleb kindla sõnaga: noormehed, pereprogramm on oluline ja kõik täidavad ankeedid, on kaplanil andmed, mis võimaldavad astuda peredega kontakti.

Kui ülem ei leia väljaõppel muude kursuste kõrvalt aega pereprogrammi tunniks, jääb kaplanile küll varuväljapääs – saada lähedaste andmed isikuankeedilt –, kuid sellega on seotud mitmed agad. Alati ei ole need ankeedid korrektselt täidetud. Ka ei saa olla kindel, et missioonile minejad ja nende pered üldse seda kontaktivõttu soovivad. Kui olen

andnud tunni MPT programmi kohta, on tavapärane, et $\frac{2}{3}$ üksuse liikmetest soovib, et nende peredega võetaks ühendust.

MIKS KARDETAkse KONTAKTI

Isegi siis, kui olen pereliikmega kokku leppinud, et helistan neile, mõjub see ikka ehmatavalt (helistab Rahuoperatsioonide Keskuse kaplan – see ei tähenda kindlasti head). Seda enam püüan edasipidiseks info jagamiseks kaasata naiskodukaitsjaid ja jagan ise pigem informatsiooni passiivselt – kas kirja teel, MPT listi kaudu või saadan SMSi.

Osa noormehi tõrgub lähedaste andmete andmisest ilmselt seetõttu, et nad pole julgenud ise kodus missioonile minekust rääkida.

Kuni väljaõppe viimase nädalani pole küll tõesti kindel, kes lõpuks missioonile pääsevad, sest ette valmistatakse rohkem inimesi ja mõned jäävad nangunii reservi, aga see ei ole tõsiselt võetav õigustus vaikimiseks.

MIKS ON PEREPROGRAMM VAJALIK?

Esiteks annab pereprogramm võitlejale kindlustunde, et tema pere eest hoolitsetakse. Teiseks saab pere informatsiooni missioonipiirkonna kohta. Kolmandaks on pereliikmel võimalus häda korral kellegi poole pöörduda. Just see teadmine on peredele oluline. See on nagu tuletõrjega: keegi ei soovi, et tuletõrjel tööd oleks, aga ometi on igapäevase vajalik teadmine, et kusagil on ta olemas ja kahjutule puhkedes saab hädaabinumbri helistades abi kohale kutsuda. **KK!**

Kaitseliidu Sakala maleva pealik kapten ÜLAR VOMM

Sündinud 7. aprill 1962 Viljandis

HARIDUS

1980 – Viljandi V Keskkool

1999–2002 – Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste Kõrgema Sõjakooli 2. Keskmekursus

1992–2006 täiendkoolitus (Piirivalvekool, Piirivalve kordoni juhtivkoosseisu täiendkoolitus Narva-Jõesuus, kaitsejõudude peastaabi ohvitseride ettevalmistuskursus, Training Development Course (International Law Enforcement Academy, Budapest, Hungary), Euroopa Liidu institutsioonid (ESKO Koolitus), Operational Planners Course (BaltDefCol), Inglise keel (III tase, Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused), NSOK)

TEENISTUSKÄIK

1993–1999 – Narva-Jõesuu Piirivalve Õppekeskuse rühmaülem, kompaniülem, õppejaoskonna ülem

2003–2005 – Peipsi Piirivalvepiirkonna staabiülem

2005 – Kaitseliidu peastaabi jaoskonnaülem

2005–2006 – Rahuoperatsioonide keskuse staabiohvitser ALTHEA missioonil Bosnias ja Hertsegoviinas

2006 – Kaitseliidu Sakala maleva pealik

AUASTMED

1992 – veebel

1993 – vanemveebel

1994 – lipnik

1996 – nooremleitnant

1999 – leitnant

2002 – kapten

AUTASUD: Eesti Kaitseväe teenetemärk, Piirivalve teeneteristi III klass, Piirikotkas, mälestusmedal “10 aastat taastatud kaitseväge”, mälestusmedal “10 aastat taastatud piirivalvet”, Erna Seltsi teeneterist

PEREKOND: abielus, kaks poega ja tütar

HOBID: orienteerumine, sõjaajalugu, arvutid, kirjandus

Tekst: ANDRES MIHKELS, Kaitseliidu Tallinna maleva Toompea malevkonna jaopealik

Veel kord uutmisjuttu

Siinne kirjutis kajastab allkirjutanu isiklike seisukohti, on ajendatud Kaitseliidu uutmisega tegelevas töörühmas kuuldust-nähtust ning mõeldud arutelu elavdamiseks ja laiendamiseks. Mitte kuidagi ei tahaks, et Kaitseliidu kui organisatsiooni saatus otsustatakse, minnes mööda selle ligi 19 000 liikmest. Vastasel juhul võib tulemuseks olla paberil igati laitmatu organisatsioon, aga... ilma liikmeteta. Töörühma seni suurimaks saavutuseks pean seda, et selle liikmed on hakanud paremini aru saama, mida endast tegelikult kujutab Kaitseliit. Endale pean suurimaks kasuks, et olen lõpuks aru saanud, milles on tegelikult probleemid. Need on Kaitseliidu:

- mõiste,
- ülesanded,
- juhtimine (allumine),
- rahastamine.

Kaitseliidu praeguse seaduse kohaselt on Kaitseliit

- 1) kaitsejõudude osa;
- 2) kaitseministeeriumi valitsemisalas tegutsev
- 3) vabatahtlik, sõjaväeliselt korraldatud, relvi valdav ning sõjaväeliste harjutustega tegelev
- 4) riigikaitseorganisatsioon,
- 5) mis täidab temale käesoleva seadusega ja selle alusel pandud ülesandeid.

Selles definitsiooni moodustavas loetelus peituvad põhiliste probleemide juured. Vaatame neid punkte lähemalt.

PROBLEEMIDE JUURED

1. Et Kaitseliit on kaitsejõudude osa, on igati mõistetav, et selles kiputakse nägema puhtsõjalist kehandit (kaitsevägi nr 2 või lausa II sordi kaitsevägi). Siit tuleneb omakorda, et paljudele jääb arusaamatuks, miks tegeleb see organisatsioon veel muuga kui sõjaline riigikaitse ja peatähelepanu suunatakse sõjaliste ülesannete täitmisele. Siit ka pidevad arusaamatud katsed jagada

Kaitseliidu liikmeskonda kõikvõimalikesse lahtritesse, kastidesse, püramiididesse ja tortidesse – ikka selle järgi, milline on nende sõjaline ettevalmistatus. Ja sellest saab omakorda innustust soov konstrueerida Kaitseliidu sisse lausa eraldi “sõjaline” juhtimisskeem.

2. Kaitseliit on kaitseministeeriumi valitsemisalas. Seaduste kohaselt piirduvad ministeeriumi kohustused Kaitseliidu suhtes rahastamise ja varustamise ning Kaitseliidu tegevuse kontrollimisega. Praktikas käivad Kaitseliidu ra-

hastamise ümber pidevalt vaidlused, sest ministeerium tahab kaitse-eelarvet kulutada ainult puhtalt sõjalisele riigikaitsele, Kaitseliit tegeleb aga väga paljude asjadega, mis oma olemuselt ei kuulu ministeeriumi valitsemis-

alasse (abiosutamine kõikvõimalikes hädaolukordades, töö noortega, sport, isetegevus jne). Ministeeriumi ebalev ja kohati tõrges suhtumine Kaitseliitu on tegelikult mõistetav. Kõigele lisaks on organisatsiooni paljud valdkonnad sellised, mille tegevuse tulemuslikkust on raske, kui mitte võimatu mõõta, erinevalt Kaitseliidus kaitsevägele ette valmistatud reservüksustest ja -väelastest.

3. Kaitseliit on vabatahtlik, mis tähendab, et sellesse astumine ja sellest lahkumine on vabatahtlik, aga organisatsiooni sees kehtib ikkagi oma sisemine kord nagu igas organisatsioonis. Kui selle vastu eksitakse, toob see endaga kaasa teatud tagajärjed.

Kaitseliit on sõjaväeliselt korraldatud, valdab relvi ja tegeleb sõjaväeliste harjutustega. See aga ei tähenda veel, et Kaitseliit ongi sõjavägi. Kaitseliitlastel on küll vormiriietus, eraldusmärgid, pealikud ja alluvad jne, aga nad pole sõjavägi. Ka Päästearmeel on mitmed sõjaväge tunnused, aga ega ta seepärast armee ole. Kaitseliidus on küll sõjaväeliselt kõlavad üksuste nimetused (malevad, malevkonnad, kompaniid jne), aga need pole üksused sõjalises tähenduses, vaid üksnes Kaitseliidu haldus-territoriaalsed struktuuriüksused (pigem nagu mitmetulundusühingutel piirkonnad, osakonnad jne). Eriti oluline on mitte unustada, et Kaitseliidul pole mingeid sõjaaja üksusi (operatiivstruktuuri).

4. Kaitseliit on riigikaitseorganisatsioon. Põhiseaduse § 127 järgi juhib aga riigikaitseorganisatsioon kaitseväge juhataja, kes seaduse järgi:

- a) kinnitab Kaitseliidu tegevuskava (mis see on, ei tea keegi!);
- b) kehtestab Kaitseliidu vormiriietuse ja eraldusmärkide kandmise korra;
- c) kehtestab Kaitseliidu väljaõppekavad;
- d) teostab teenistuslikku järelevalvet ja inspekteerib valmisolekut riigikaitseks Kaitseliidus.

On igati loomulik, et kaitseväge juhataja juhib riigikaitseorganisatsiooni. Küsimus on aga selles, kas Kaitseliit on üldse riigikaitseorganisatsioon ja kas teda peab tingimata nimetama riigikaitseorganisatsiooniks. Kuna Kaitseliit tegeleb praktikas ka palju muuga, mis ei ole otseselt riigikaitse, ei ole minu arvates üldse hädavajalik nimetada Kaitseliitu riigikaitseorganisatsiooniks ega sellest tulenevalt allutada kaitseväge juhatajale.

5. Kaitseliidu seaduse järgi on organisatsiooni ülesandeks suurendada vabale tahtele ja omaalgatusele toetudes rahva valmisolekut kaitsta Eesti iseseisvust ja põhiseaduslikku korda. Seadus ütleb veel, et Kaitseliidu täpsemad ülesanded kehtestatakse mobilisatsioonikavas, riigikaitse üldkavas, riigikaitse tegevuskavas (praegu oleks küll õigem rääkida riigikaitse põhikavast) ja teistes riigikaitse tegevusaktides.

Kaitseliidu mõiste sai seaduses selline seepärast, et kõigil oli veel värskest meele Pullapää. Seadusega püüti selliste konfliktide kordumist igati ennetada ja sellepärast pingutati Kaitseliidu juhtimise ja kontrolli asjus lihtsalt üle. Huvitaval kombel jõudis enamik töörühmade liikmetest samadele järeldustele, mille Kaitseliit ise oli sõnastanud juba mitu aastat tagasi oma arengukavas. Paraku ei ole enamik neist arengukava lugenud. Arengukava koostasime aga teatavasti selliselt, et ei oleks vaja seadust muuta. Aeg on aga seaduse vastuvõtmisest edasi läinud ja ka töörühmas kuuldu-nähtu tõestab, et nagu probleemid ise, nii peituvad ka nende lahendused mitte niivõrd Kaitseliidus, kuivõrd väljaspool – seadustes ja teistes õigusaktides. Õnneks ei vaidlustanud keegi Kaitseliidu vajadust üldse.

MIKS ON VAJA MUUDATUSI

Konfliktid Kaitseliidu tegeliku olemuse ja õigusaktides sätestatu vahel on reaalsed, õigusaktidega sisse programmeeritud ja paratamatud. Muudatusi on vaja kas või selleks, et saadaks paremini aru, mis Kaitseliit õigupoolest on.

Kaitseliidu seaduses on vaja viia kooskõlla:

1) Kaitseliidu mõiste ja ülesanded ühiskonna vajadustega ja praeguseks tegelikkuses välja kujunenud praktikaga;

2) Kaitseliidu juhtimine ja alluvus tema olemuse ja ülesannetega;

3) Kaitseliidu finantseerimise allikas (skeem) tema ülesannetega.

Pakun välja sellise Kaitseliidu mõiste: Kaitseliit on vabatahtlik, riiklike ülesannetega ja sõjaväeliselt korraldatud kodanikuühendus.

Sellise mõiste kasutuselevõtmine peaks lõpetama Kaitseliidu segiajamise kaitseväega, millest tekib pidevalt probleeme. Kaitseliit ei oleks enam riigikaitseorganisatsioon, kaitsejõudude osa ega kaitseministeeriumi valitsemisalas. Kuid ka edaspidi peaks Kaitseliit olema avalik-õiguslik juriidiline isik.

Kaitseliit oleks endiselt sõjaväeliselt korraldatud, kaitseliitlastel oleksid oma vorm ja eraldusmärgid. Et see vorm on praegu äravahetamiseni sarnane kaitseväge omaga, on tingitud puhtalt rahapuudusest. Kas tuleks kaitseväge ja Kaitseliidu selgema eristamise eesmärgil ka vormi muuta?

Üllatuseks selgus, et mõned töörühma liikmed ei osanud eristada sõjaväelisi aastmeid Kaitseliidu ametikohtadest... Kuigi juba praegu on kaitseliitlastel kohustatud Kaitseliidus teenides ja Kaitseliidu üritustel kandma Kaitseliidu ametikohatunnuseid, eiratakse seda nõuet pidevalt (kantakse kaitseväge aastmetunnuseid), mis on samuti segaduse allikaks. Kas tõesti on vaja ametikohatunnuste kandmine kehtestada seaduse tasemel?

Säiliks ka organisatsiooni senine struktuur – jagunemine malevateks, malevondadeks jne. Kui Kaitseliidu üksuste nimed tekitavad samuti segadusi (kompaniid, rühmad ja jaod nagu kaitseväeski), kas tuleks neile uued nimetused välja mõelda?

Tihti kuuleme etteheited, et Kaitseliidu ülesanded on ebamäärased, et maksumaksja ei tea, millele õigupoolest tema raha kulutatakse, Kaitseliit tegeleb kõrvaliste asjadega jne. Selle probleemi lahendamiseks pakun välja Kaitseliidu ülesannete loetelu Kaitseliidu seadusse.

KAITSELIIDU SEADUSES LOETLETUD ÜLESANDED:

- Eesti seaduslike võimude abistamine põhiseadusliku korra ja Eesti iseseisvuse kaitsmisel.
- Kodanike turvalisuse suurendamine ja abi osutamine hädaolukordades.
- Oma liikmetele sõjalise väljaõppe andmine.
- Kodanikes isamaaliste ja rahvuslike tunnete süvendamine, riigikaitsetahte säilitamine ja kasvatamine.
- Kodanike kehalise kasvatusarendamine.
- Teiste ülesannete täitmine, mis talle seadusega või selle alusel antakse.

KAITSELIIDU ÜLESANDED

Ülesannetena püüdsin sõnastada selle, millega me seni tegelikkuses tegelnud oleme ja ka tulevikus tegelema peaksime. On selge, et ei saa piirduda üksnes sõjaliste ülesannetega, eriti arvestades nende ohtude tõenäosust, mille puhul Kaitseliitu tuleks ja saaks rakendada. Kõik ülesanded (ja tegevused) oleksid võrdse tähtsusega. Töörühmas kuulnud mõte, et kaitsejõudude peastaap peaks hakkama suunama-juhtima ka Kaitseliidu n-ö mittesõjalist tegevust, ei ole minu arvates kuidagi põhjendatud (kuigi mõistetav, kui räägiksime riigikaitseorganisatsioonist).

Samal põhjusel ei pea ma õigeks, et riikliku ülesande annab Kaitseliidule kaitseministeerium. Tegevuste paljusust arvestades võiks selleks sama hästi olla ka mõni muu ministeerium. Ja karta on, et ükski ministeerium ei sooviks "oma" raha kulutamist väljapoole valitsemisala. Vähemalt üldiselt tuleb riiklikud ülesanded kehtestada seadusega.

Mina ei pingutaks selle nimel, et leida Kaitseliidule iga hinna eest funktsioone, mis oleksid vajalikud NATO-le. Kaitseliidu ülesannete täitmine suurendab Eesti turvalisust ja mis saaks NATO-l olla selle vastu, kui suureneb ühe tema liikmesriigi sisemine julgeolek. Kaitseliidu kõige üldisem eesmärk on ja oleks ka tulevikus vähendada kõikvõimalikes kriisiolukordades abivajajaskonda ja suurendada nende hulka, kes saavad hädaolukorras ise hakkama, ja nende arvu, kes suudavad ka teisi aidata.

Sõjaline väljaõpe peaks olema liikmetele vabatahtlik. Kaitseliidul on juba praegu pakkuda palju muid ühiskonnale vajalikke tegevusi ja eemale ei tohiks peletada neid, keda sõjaline väljaõpe ei huvita, kuid kes tahaksid anda oma panuse muus kaitsepolitilikus tegevuses.

Paraku kõlas töörühmas koguni mõte, et kui kaitsepolitilane ei ole saanud reservväelasele vastavat sõjalist väljaõpet, tuleks ta tagandada toetajaliikmeks. Sõjalise väljaõppe andmine kaitsepolitilasele, kes mobilisatsiooni alla ei kuulu, ei ole ressurside raiskamine. Esiteks on igal kaitsepolitilasel sõja korral ikkagi õigus astuda vabatahtlikult tegevteenistusse. Kui ta aga ei kuulu praegu ametikoha tõttu mobiliseeritava hulka, ei ole kindel, et ta pole sõja puhkedes juba hoopis teisel ametikohal ja on mobilisatsioonikohustuslane.

Sõjalise väljaõppe sisuks ei tohiks olla kaitsevägele reservüksuste tootmine. Kaitseliit oleks asjast huvitatud reservväelastele võimalus oma taset hoida ja arendada. Ka oleks Kaitseliit võimaluseks saada sõjalist väljaõpet neil, kes riigi saamatuse või tahtmatuse tõttu ei saa täita ajateenistuskohustust. Vajaliku väljaõppe saanud kaitsepolitilasel-reservväelasel peaks olema võimalus teha karjääri kaitseväge reservis olles.

See ei tähenda, et ajateenistuskohustuse peaks asendama vabatahtliku tegevusega Kaitseliidus. Need saavad olla ainult teineteist täiendavad, mitte asendavad struktuurid. Väljaõppe tasand peaks sõltuma Kaitseliidu võimekusest. Kui seda suudetakse anda ka kompanii tasemel, miks siis mitte andagi.

Mis puutub Kaitseliidu kui organisatsiooni sõjaaegsetesse ülesannetesse, siis jätkaks Kaitseliit sõjaajal oma rahuaegsete ülesannete täitmist. Organisatsiooni puhul, mis ei kuulu kaitsejõudude koosseisu, tuleb sõjaaegsete ülesannete andmisel kindlasti arvestada rahvusvahelise sõjaõigusega. Lahingutegevuses osalejad loetakse ju võitlejateks ja kõige loomulikum viis selles osalemiseks on ikkagi tegevteenistus. Kindlasti võiksid vastase tagalasse jäänud kaitsepolitilased organiseerida seal vägivallata vastupanu.

KAITSELIIDU JUHTIMINE JA ALLUVUS

Kaitseliidus on sellised tegevused, mis on ühiskonnale vajalikud, aga oma olemuselt kuuluvad mitme ministeeriumi valitsemisalasse. Kus saavad need valdkonnad kokku riigi valitsemise ja juhtimise süsteemis? Kaitseministeeriumis ilmselt mitte, samuti mitte sise-ministeeriumis, haridus- ja teadusministeeriumis, kultuuriministeeriumis, keskkonnaministeeriumis, ega keskkonnaministeeriumis. Ilmselt mitte ka Riigikogus ega vabariigi presidendi kantseleis. Minu arvates on ainult üks selline koht – selleks on Eesti Vabariigi valitsus.

Seni on Kaitseliidul olnud pidevalt probleeme n-ö topeltalluvusega (kaitseministeerium ja kaitseväge juhataja), kusjuures pahatihti on Kaitseliit kaasatud ministeeriumi ja kaitsejõudude peastaabi vastuoludesse. Nende vältimiseks ja eriti Kaitseliidu ülesandeid arvestades oleks minu arvates igati õigustatud Kaitseliidu allutamine hoopis peaministrile. Kaitseväge juhataja (kaitsejõudude peastaap) ja kaitseministeerium peavad saama rahus tegelda oma väga paljude tähtsate ülesannetega.

VISIOON KAITSELIIDU JUHTIMISEST-ALLUVUSEST

- Kaitseliit allub rahual peaministrile, sõjaajal kaitseväge ülemjuhatajale.
- Kaitseliitu juhib Kaitseliidu ülem.
- Rahual nimetab Kaitseliidu ülema vabariigi valitsus kaitseväge juhataja ettepanekul, sõjaajal kaitseväge ülemjuhataja.
- Kaitseliidu ülem allub rahual peaministrile, sõjaajal kaitseväge ülemjuhatajale.

Täiesti mõeldav oleks ka, et sellest juhtimis-alluvusskeemist jäetaks kaitseväge juhataja (ülemjuhataja) välja, aga see oleks ehk liiga radikaalne muudatus. Selle vastu räägib ka asjaolu, et tegemist oleks ikkagi sõjaväeliselt korraldatud, relvi valdava ja sõjalist väljaõpet andva organisatsiooniga. Kindlasti peaks aga kaitseväge

juhatajal olema ka edaspidi õigus ja kohustus suunata Kaitseliidu sõjalist väljaõpet ja sõjalise riigikaitse alaste ülesannete täitmist (kinnitada väljaõppekavad, inspekteerida jne).

Kaitseliidus juhitakse oma liikmeid ainult kui Kaitseliidu liikmeid, mitte kui reservväelasi või reservüksusi, sellepärast peab ka Kaitseliidu juhtimisskeem lähtuma ainult oma liikmete juhtimise vajadusest. Kaitseliit ei ole kaitsevägi ega ka äriettevõtte, sellepärast peaks Kaitseliidu juhtimine olema pigem nagu mittetulundusühingul, säilitades muidugi ka sõjaväelise käsuliini. Et Kaitseliit oleks ka edaspidi sõjaväelisel korraldatud, on loomulik, et Kaitseliidul on ka edaspidi oma peastaap, mitte mingi "administratsioon".

Seaduses võiks kirjas olla ainult see, kuidas Kaitseliitu riigi tasandil juhitakse, organisatsioonisisese juhtimise skeemi ja korraldamise võiks usaldada organisatsiooni liikmetele ja juhtidele endile (kodukord).

KOLLEGIAALSED ORGANID

Mis puutub Kaitseliidu kollegiaalsetesse organitesse, siis põhimõtteliselt tuleks säilitada senine juhtimisskeem, mis on välja kujunenud praktikast, kogemustest. Kui meie vanaisad leidsid, et vajalikud on nii keskjuhatuse kui vanematekogu, siis enne neist ühe ärakaotamist (nende ühtliitmist) võiks mõtiskleda, miks see nii on.

Ainuüksi vanematekogu nimetus peaks vihjama, millega tegemist. Vanematekogu on mõeldud kohaks, kus saavad kokku n-ö tellijad (eri ametkondade juhid, riigi ja erakondade esindajad) ja n-ö töövõtja (Kaitseliit). Vanematekogu on Kaitseliidu ja muu ühiskonna, eriti selle kõrgema juhtimistaseme esindajatega kokkusaamise ja arutelude kohaks. Ühtlasi on ta Kaitseliidu väljundiks ühiskonda ja n-ö lobitöö kohaks, samuti tänapäevases mõistes demokraatliku kontrolli (tsiviilkontrolli) organiks.

Ka puhtpraktiliselt ei ole mõeldav, et selline kõrgetest isikutest koosnev kogu tuleks koosolekuteks kokku umbes 30 korda aastas (nagu praegu keskjuhatuse), mitte aga kümme korda harvemini (nagu vanematekogu praegu) ja tegeleks organisatsiooni igapäevase juhtimisega. Ja seda ei ole ju vajagi. Kaaluda tasuks küll vanematekogu liikmete hulka teatud isikute arvamist nende ametikoha järgi.

Arutada tasuks ka keskjuhatuse koosseisu suurendamist veel näiteks kahe valitava liikme võrra, et anda selles suurem esindatus vabatahtlikele.

Minu kindel arvamus on, et tegevust Kaitseliidu kollegiaalsetes organites ei tohi ega pea tasustama (kulude kompenseerimine on iseasi). Ka ei pea ma õigeks kaitseliitlastega nn valmisolekulepingute sõlmimist. Kaitseväl, politseil, päästjatel ja teistel on võimalus sõlmida nendega soovi korral selliseid lepinguid, aga

see toimuks väljaspool Kaitseliitu. Kaitseliidust leiaksid nad küll kergesti värvatavaid.

Kõlas isegi mõtte keskkogu ära kaotada. No kuulge! Olen küll arvamusel, et keskkogus, kus praegu domineerivad minu arvates liigselt palgalised, tuleks suurendada vabatahtlike hääle kaalu. Aga keskkogu ära kaotada...? Ja miks ei võiks kõiki keskkogu liikmeid valida igast malevast üheks kuni kolmeks aastaks?

MALEVATE JUHTIMISEST

Mis puutub malevatesse, siis pole ma sugugi veendunud, et nende pealikeks peavad kindlasti olema tegevteenistuses olevad ohvitserid. Malevapealikuks võiks ju, vähemalt kaugemas tulevikus, olla vabalt ka reserv- või eruohvitser. Malevapealiku amet peaks kindlasti olema palgaline.

Malevapealiku nimetamise või määramise õigus võiks olla peaministril kaitseväge juhataja ettepanekul. Kaalu- da võiks, kas teatud suurusega liikmeskonnast alates ei peaks ka malevakonna pealiku koht olema palgaline.

FINANTSEERIMISALLIKATEST

Et suurt osa Kaitseliidu tegevustest on keeruline, kui mitte võimatu liigitada sõjalise riigikaitse alla, oleks õigem finantseerida Kaitseliitu teisest allikast, mitte kaitse-eelarvest. Töörühmas kuuldud mõte, et seda tuleks teha mitme ministriumide eelarvest, pole minu arvates mõistlik. Kui seni on olnud eelarvealased lahkeliid Kaitseliidu ning kaitsejõudude peastaabi ja kaitseministeeriumi vahel, siis sellise lahenduse puhul lisanduks "võitlevaid pooli" veelgi. Satuksime vihma käest räästa alla. Mõeldav on siiski ka, et kaitseliitlaste sõjalist väljaõpet finantseeritaks ka edaspidi kaitsekuludest ja Kaitseliidu varustamine kaitseliitlaste sõjaliseks väljaõppeks vajalikuga jääks kaitseministeeriumi ülesandeks.

Rahastamisel tuleb Kaitseliidu-laadse organisatsiooni puhul leppida ka tulevikus sellega, et kõikide tegevuste tulemuslikkust on võimatu mõõta. Kontrollimehhanismina jääb ju aga alati võimalus hinnata tehtud kulutuste otstarbekust.

Eeltoodust lähtudes pakun järgmise lahenduse: Kaitseliidu tegevust finantseeritakse riigieelarvest ja muudest allikatest. Kaitseliidu riigieelarvelise maht näidatakse vastava aasta riigieelarve valitsussektorisest eraldiste all eraldi real.

Kindlasti on vaja seadusega tagada, et Kaitseliidu liikmeks olemise eest ei pea juurde maksma, et kaitseliitlasele kompenseeritakse kõik kulud, mis on seotud tema liikmelisusega Kaitseliidus. Kindlasti on vaja seadustada mehhanism, kuidas saab kaitseliitlased kiiresti töökohalt vabaks nt hädaolukorra lahendamise vajadusel. Probleemiks on muidugi tööandjale sellega tekkivad kulud (saamata tulu). Aga sotsiaalsete tagatiste teema on väärt omaette artiklit. **KK!**

Ago Loopärg
EESTI LEEGIONIST VENEMAA VANGILAAGRITESSE
Meenutusi aastatest 1942–1955
208 lk, kõva köide, mustvalged illustratsioonid.

AJA
LOOD
1

Sõjateemaliste mälestusraamatute sarja esimene raamat.

Autor Ago Loopärg on sündinud 1920. aastal. Ta valis 1939. aastal kaadriohvitseri elukutse. Enne kaitseväge allutamist Punaarmeele läks ta 1940. aasta lõpul oma soovil erru. Raamatus räägib ta sellest, kuidas astus 1943. aastal Eesti Leegionisse ning tegi 20/45. rügemendi 14. tankitõrje kompanii ülemana kaasa lahingud Neveli ja Narva all, Auveres ning Sinimägedes, sõja lõpul 1945. aastal Sileesias Oppelni rindel, elas üle "Tšehhi põrgu". Raamatu teises osas kirjeldab autor sattumist vene sõjavangi ja 8 aastat kestnud elu erinevates Komi ANSV Petšora vangilaagrites.

Praegu Tallinnas elav Ago Loopärg pani oma mälestused aastatest 1942–1955 kirja Uus-Meremaal elava erusõjaväelasest poja õhutusel. Nagu ütleb raamatu toimetaja Mart Laar: „See on lugu eesti mehe saatusest, kes ei murdunud raskemateski katsumustes.“

Uno Andrusson

POLIITILISES POLITSEIS JA RAHVUSLIKUS VASTUPANULIIKUMISES
Meenutusi aastatest 1941–1944
208 lk, kõva köide, mustvalged illustratsioonid.

Teine raamat sarjast „Aja lood“.

Esimeses osas satub autor 1941. aasta juunis kommunistliku võimu esindajatega vastuollu ja varjab end kuni sakslaste tulekuni Rannamõisa ja Merivälja tühjades suvilates, pääsedes tabamisest mitmel korral üle noatera. Teine osa algab septembriga 1941, mil Andrusson astub taasasutatud Eesti Poliitilisse Politseisse. Tema pettumuseks läheb see peagi sakslaste alluvusse ja ta kaotab töö vastu huvi. Töötades assistendina PolPolis ja ka Saksa Julgeolekuteenistuses, riskeerib ta pidevalt eluga, võttes osa rahvuslikust pörandadusest liikumisest ja olles kontaktis Soome luure Haukka grupi juhi Leo Talgrega. Andrusson jutustab eeskätt iseenda põnevamatest seiklustest Saksa okupatsiooni aegses Tallinnas, üldise olustiku mõistmiseks on raamatus ka tema sõbra ja omaaegse Eesti Vabariigi Rahvuskomitee liikme Enn Sarve kommentaarid, järelsõna ja väljavõtted kirjavahetusest Andrussoniga, kus täpsustatakse ühiselt küsimusi, mis mälestuste kirjutamisel üles kerkisid.

AJA
LOOD
2

Toomas Hellat
LUURAJA ARUANNE KGB-LE
Meenutusi aastatest 1920–1956
304 lk, kõva köide, mustvalged illustratsioonid.

AJA
LOOD
3

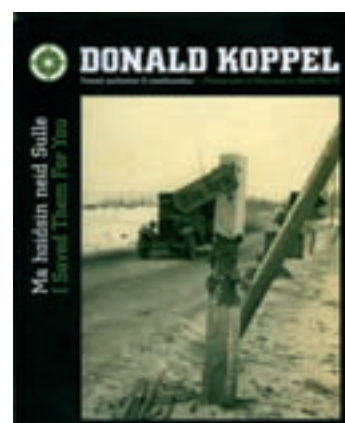
Toomas Hellat (1920–1987) oli vastuoluline isik — aastatel 1940–1944 erinevate riikide luureteenistuste palgal olnud tulihingeline eesti vabadusvõitleja, kes asus pärast kinnivõtmist koostööle nõukogude julgeolekuga. Sellest endistele võitluskaaslastele mõistetamatust sammust hoolimata ei saavutanud ta elu lõpuni ka KGB-poolset usaldust. Hellat oli alustanud oma karjääri Soome luurajana Eestis 1940.–1941. aasta talvel, saanud ettevalmistuse Soomes Sõko luurekursustel ja hiljem Saksa Abwehri kursustel, osalenud dessantgrupi „Erna“ ja luuregruppide „Haukka“ ja „Tümmler“ tegevuses. Ta oli üks neist juhtivatest rahvusliku vastupanuliikumise tegelastest, kes jäi 1944. aasta septembris Eestisse maha ja pärast mõnekuist lindprii-elu langes detsembri alguses nõukogude julgeoleku kätte. Kuigi selle raamatu tekst on kirja pandud Toomas Hellati elu ja tegevuse „puhtsüdamliku ülestunnistusena“ KGB-le, on see teisest küljest kui Hellati pöördumine tulevaste põlvete poole sooviga jäädvustada ja põhjendada oma tegusid nii enne kui pärast agent Haaklaks saamist.

Donald Koppel
MA HOIDSIN NEID SULLE

Fotosid eestlastest II maailmasõjas
fotoalbum, 120 lk, kõva köide, eesti ja inglise keeles, 24,5x28,5 cm.

II maailmasõjast pole eestlastele säilinud just palju nende enda tehtud pilte. Üheks vähesteks nende seast on Donald Koppeli (1919-2005) pildid.

Enamik tema sõjaaegsetest fotodest pärineb väljaõppelaagrist, mil pildistamine polnud seotud otsese ohu ega võitlusega rindel. Sest inimene, kes soovinuks pilte sõja reaalsusest otse rindejoonelt võtta, pidanuks olema hull või fanaatik. Donald Koppel seda pönud. Ta oli normaalne Eesti mees. Seetõttu on tema inimlikult võetud pildid meile ilmselt ka sedavõrd lähedased.

Eruohvitseride kogu on kaitseväge tugioorganisatsioon

Tekst: JÜRI KADAK, kolonelleitnant (E), Eesti Eruohvitseride Kogu aseesimees, PhD

Kaitseväge tugioorganisatsiooni-na passiivse reservi moodustav Eesti Eruohvitseride Kogu (EEOK) on tugev ja toimiv kodanikeühendus.

Kui klikata kaitseväge koduleheküljel (<http://www.mil.ee>) linki "Reserv", avaneb lehekülg, mille vasakust veerust pääseb omakorda EROK ja EEOK kodulehekülgedele. EROK on Eesti Reservohvitseride Kogu, kuhu kuulub riigikaitse aktiivne ohvitseride reserv, EEOK aga Eesti Eruohvitseride Kogu, mille liikmed ei mahu oma vanuse tõttu enam mobilisatsiooniplaanidesse, kuid moodustavad kaitseväge tugioorganisatsioonina siiski nn passiivse reservi. Samas on ohvitserid korduvalt esitanud küsimuse: miks meil on kaks organisatsiooni, kui põhjanaabritel on üks ühine ja mainekas *Suomen Reserviupseeriliitto* ning ka sõjaeelses Eesti Vabariigis puudus eruohvitseridel oma kogu? Püüan seda allpool selgitada.

SOTSIAALNE ÜHENDUS

Eruohvitseride kogu on oma põhikirja kohaselt esmalt sotsiaalne ühendus ning teiseks sotsiaalsete vajaduste tagamise ja parandamise "mootor". Eruohvitseride sotsiaalne ühtsus põhineb Eesti Vabariigile antud truudusvandel ja väljendub sellest tulenevates ühiskondlikes tegevustes. Eesti Vabariigi aastapäeval, võidupäeval ja mõnel teiselgi riiklikul tähtpäeval seisavad lisaks tegevväelastele riigihümni saatel valvel ka veidi kühmus ja hallipäised vormis veteranid ning annavad sinimustvalgele lipule au. Kord aastas kohtuvad nad Viimsis Laidoneri

mõisas peetaval aastakonverentsil ja -koosolekul.

Eruohvitseride kogu sotsiaalne tugi leiab väljendust ka ohvitseri eruminekul, kui inimesel tuleb loobuda aastakümneid sisseharjunud keskkonnast, töökaaslastest ja sealtsetest tavadest. Kohanemisprobleemid aitab võita võimalus kohtuda eruohvitseride ühenduses vanade kolleegide ja relvavendadega. On soe tunne, kui kirjakandaja toob tähtpäeval EEOK õnnitlused.

Ilmselt on igale veteranile oluline tema väärikas lahkumine siitilmast. Siingi on toeks eruohvitseride vastastikune õlatunne.

ERUOHVITSERID JA SOTSIAALTAGATISED

Oluline on ka võitlus sotsiaaltagatiste "lahinguväljal". Viimane käsitleb sotsiaalset õiglust ning õigusi tervise- ja pensionikindlustussüsteemis. EEOK on võidelnud kohtutes välja oma liikmete õigusi pensioniväljamakseteks, mille seaduseandja on küll määranud, kuid bürokraadid jätnud oma äränägemisel miskipärast tegemata.

Eruohvitseride kogul on õnnestunud suunata oma esindaja kaitseväge seaduseloome komisjonidesse ja asutamisel on õiguskaitse fond, mis toetab kohtuvaidlusi eruohvitseride õiguste kaitsel.

Peab tunnustama, et riik on olnud vahel hooletu oma veteranide meelispidamisel riiklike autasudega. Järjekindla lobitöö tulemusel võimukoridorides on mõni väärikas ohvitser teenitud auraha siiski saanud.

ERUOHVITSERID KUI KODANIKUD

Kolmandaks EEOK tegevuse vormiks on omariikluse ning kogu riigi

kodanik- ja elanikkonna kaitsetahte arendamine. See missioon jääb igale ohvitserile surmani. Kogu püüab seda missiooni üksnes koordineerida, suunata ja nõustada, tegevus aga toimub näiteks eruohvitseride uutes töökohtades.

Præguseks on kaitsejõududest eruarvutatud juba üle 190 ohvitseri, kelle hulgas on neli kindralit ning 37 koloneli ja kolonelleitnanti. EEOK tegevliikmeteks on neist enam kui 80. Nendest enamik ei veeda pensionipäevi kodus, vaid on aktiivsed oma uutel töökohtadel. Viimaste hulgas on kriisireguleerimise juhid ja tippspetsialistid ning kõrgkoolide doktorikraadidega õppejõud, kes jagavad kõrgharidust ka tänastele kaitsejõudude ja teiste jõustruktuuride ohvitseridele (piirivalve, politsei, toll jne). Meie organisatsiooni liikmeteks on tänased ja eilsed riigi- ja munitsipaalpolitsei ning turvafirmade tipp- ja keskastme juhid. Eruohvitserid on osutunud vajalikuks ka valitsuse ja omavalitsuste nõunike ja ametnikena.

Eruohvitseride seas on ka edukaid ärimehi. Võib väita, et seal, kus töötab eruohvitser, valitsevad kaitseväge vaim ja lähenemine probleemide lahendamisele. Oleme esindatud peaaegu kõigis isamaalistes organisatsioonides ja mittetulundusühingutes. Meie seisukoha ja häältega peavad arvestama ka Eesti erakonnad. Kahtlemata on see ka arvestatav riigikaitsepotentsiaal.

Üheks oluliseks riigikaitse tegevuseks on kaitseväge ajaloo talletamine eruohvitseride pilguläbi. Mõne ajaloolise tõsiasja tunnustamine võib olla valus, kuid selle meenutamine on vajalik tulevastele põlvedele, et vältitaks möödunu vigu ega loodaks ajalooost valesid ettekujutusi. Eruohvitseride kogu üheks eesmärgiks olnud Eesti ohvitseri meenutavate kogumike väljaandmine (vt Taasiseseisvunud Eesti Vabariigi ohvitserid, Tallinn 2004). **KK!**

Üheksa korda mõõda ja sügisel mine Kaitseliidu Kooli

Tekst: HELLE JÜRNA, Kaitseliidu peastaabi personalijaoskonna vanemspetsialist

Teadupärast alustavad sügisel tööd kõikvõimalikud tarkust jagavad asutused. Kui mäletada A-tähga algavast raamatust ehk aabitsast luuletust, on septembrikuus kõik uus – uus aabits ja uus vormipluus... Praegu ongi just paras aeg hakata tegema plaane sügiseks.

Tänavu sügisel algavad Kaitseliidu Koolis esimene reservvanemallohvitseride kursus (rühmavanem) ja juba teist korda läbiviidav reservohvitseride kursus (kompaniipealik). Kaitseliidu ülem on oma 22. mai 2006 käskkirjaga nr 199 kehtestanud nõuded Kaitseliidus läbiviidavatele ohvitseride ja allohvitseride kursuste õppuritele ning kandidaatide esitamise juhendi, millest alljärgnevalt ka juttu tuleb.

Reservnooremallohvitseri kursuse NAKkl, reservvanemallohvitseri kursuse (rühmavanem) VAKkl, reservohvitseri kursuse (rühmapealik) ROKkl(R) ja (kompaniipealik) ROKkl(K) õppuriteks valitakse need organisatsiooni liikmed, kes on paigutatud või planeeritakse paigutada Kaitseliidus nii rahuaja kui ka sõjaaja struktuuriüksuses vastavale ametikohale.

Väljaõppe taseme ja ametikoha ülesannete täitmise ühtlustamiseks on vaja, et esitatavad kandidaadid vastaksid kursustele esitatavatele nõuetele. Ka peavad malevad enne seda, kui esitavad kursusele saadetavate nimede kursuse läbiviijale, viima läbi käskkirjaga kinnitatud protseduurid. Kandidaadile tutvustatakse ajakava, õppuritele esitatavaid nõudeid, õppimistingimusi ja võimalikke karjäärivõimalusi.

Maleva igakülgne abi on vajalik ka õppuri osalemiseks kursusel. Sügisel algavatele kursustele ROKkl (kompaniipealik), ROKkl (rühmapealik) ja VAKkl (rühmavanem) kanditeerjate andmed esitatakse

Kaitseliidu peastaapi ning testimine viiakse läbi Kaitseliidu Koolis augustikuu jooksul.

Vastavalt Kaitseliidu 2006. aasta väljaõppe ja ürituste plaanile toi-

OHVITSERIDE JA ALLOHVITSERIDE KURSUSTE ÕPPURITELE ESITATAVAD ÜLDNÕUDED:

- olnud vähemalt aasta Kaitseliidu vabatahtlik liige;
- vähemalt keskharidus;
- eelnevalt läbinud üksikvõitleja väljaõppe (ajateenistus kaitseväes või sõduri baaskursus Kaitseliidus);
- sooritab kehalise võimete testi;
- ei oma kehtivat kohtulikku ega distsiplinaarkaristust;
- omab ravikindlustust;
- soovitatavalt läbinud vähemalt ühe erialakursuse.

RESERVNOOREMALLOHVITSERI KURSUSE NAKKI ÕPPURITELE ESITATAVAD LISANÕUDED:

- on paigutatud või planeeritud paigutada allohvitseri ametikohale;
- on kursusele saatmise aastal kuni 37-aastane, kui paigutatakse või on planeeritud paigutada maakaitse(jalaväe)pataljoni allüksusesse, lenubaasi valvekompaniisse või kohaliku kaitse allüksusesse;
- on kursusele saatmise aastal kuni 52-aastane, kui paigutatakse või on planeeritud paigutada maakaitsekompaniisse või formeerimisüksusesse.

RESERVVANEMALLOHVITSERI KURSUSE (RÜHMAVANEM) VAKKI ÕPPURITELE ESITATAVAD LISANÕUDED:

- on paigutatud või planeeritud paigutada vanemallohvitseri ametikohale;
- on kursusele saatmise aastal kuni 37-aastane, kui paigutatakse või on planeeritud paigutada maakaitse(jalaväe)pataljoni allüksusesse, lenubaasi valvekompaniisse või kohaliku kaitse allüksusesse;
- on kursusele saatmise aastal kuni 52-aastane, kui paigutatakse või on planeeritud paigutada maakaitsekompaniisse või formeerimisüksusesse;
- läbinud nooremallohvitseride kursuse Kaitseliidus või kaitseväes või mõne muu samaväärse kursuse;
- omab vähemalt üheaastast kogemust jaopealiku või allohvitseri ametikohal;
- omab allohvitseri auastet;
- on soovitatavalt osalenud reservväelaste õppekogunemisel või koostööõppusel jaoulemena;
- omab soovitatavalt B-kategooria autojuhilube.

muud sel aastal Kaitseliidu Koolis ROKkl (kompaniipealik) ja VAKkl (rühmavanem). Nendele kursustele pürgijate testimine toimub 12. augustil 2006 Kaitseliidu Koolis, kus viiakse läbi nii kirjalik kui ka kehaliste võimete test. Kandidaadid peaksid eelnevalt olema tutvunud ajakava ja materjalidega, mille loetelu on malevatesse saadetud. Kursustele soovijatel tuleb kaasa võtta isikut tõendav dokument, haridust tõendav dokument või selle kinnitatud koopia ja perearsti tõend tervisliku seisundi kohta.

Loodan, et kaitseliitlaste huvi kursuste vastu on suur ja neil, kes testimise edukalt läbivad, jätkub motivatsiooni aktiivseks õppetööks. Tuginedes varasematel aastatel läbi viidud küsitluste tulemusele, motiveerivad vabatahtlikke Kaitseliidus osalema just uute teadmiste saamine ja arenemisvõimalused ning suurepärase seltskond, mida kõike ongi võimalik pakkuda nende kursuste raames. Meenutagem vana sõna: Mehe vägi on tarkuses! **KK!**

RESERVOHVITSERI KURSUSE (RÜHMAPEALIK) ROKki(R) ÕPPURITELE ESITATAVAD LISANÕUDED:

- on paigutatud või planeeritud paigutada ohvitseri ametikohale;
- on kursusele saatmise aastal kuni 37-aastane, kui paigutatakse või on planeeritud paigutada maakaitse(jalaväe)pataljoni allüksusesse, lennubaasi valvekompaniisse või kohaliku kaitse allüksusesse;
- on kursusele saatmise aastal kuni 52-aastane, kui paigutatakse või on planeeritud paigutada maakaitsekompaniisse või formeerimisüksusesse;
- läbinud allohvitseride kursuse Kaitseliidus, kaitseväes või mõne muu samaväärse kursuse;
- omab vähemalt üheaastast kogemust jaopealiku või allohvitseri ametikohal;
- omab allohvitseri auastet.

RESERVOHVITSERI KURSUSE (KOMPANIPEALIK) ROKki(K) ÕPPURITELE ESITATAVAD LISANÕUDED:

- on paigutatud või planeeritud paigutada kompaniülema abi ametikohale;
- vanus soovitatavalt kuni 40;
- läbinud rühmaülema kursuse Kaitseliidus, kaitseväes või mõne muu samaväärse kursuse;
- omab vähemalt üheaastast kogemust rühmapealiku või ohvitseri ametikohal;
- omab ohvitseri auastet.

PAINTBALL

MÜÜK + RENT + MÄNGUD

Kas oma tarbeks, nii noh harrastuse mõttes. Või tahad oma seltskonnaga lähemat taktikalist meeskonnamängu mängida. Või soovid alustada hoopis paintballi rendiäri. Hr Surmal on Sinu jaoks lahendus!

Eelmisel aastal sai tõesti tublit tööd tehtud ja müüdnud üle 100 paintballi komplekti. Selle aasta plaanid on tunduvalt suuremad. Selleks olen suurendanud märgatavalt laoseisu, et Su vajadused saaksid kiiremini ning kvaliteetsemalt lahendatud. Kui Sul vähegi on paintballi kohta küsimusi - võta ühendust!

www.surm.ee ☎ surm@surm.ee ☎ 50 41 346

RESERVOHVITSERID KAITSESID EEL-ERNAL MULLUST ESIKOHTA

Läänemaal 5.–6. mail peetud võistluse Eel-Erna 2006 võitis Eesti Reservohvitseride Kogu, teiseks jäi Kaitseliidu Järva maleva I võistkond ja kolmanda koha saavutas Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste (KVÜÖA) kõrgema sõjakooli võistkond.

Külalisvõistkond Soomest sai 19. koha, Võru Naiskodukaitse 20. koha ja Eesti Filmi Sihtasutus (Toompea malevkond) 22. koha. Katkestasid Kaitseliidu Viru maleva võistkond ja Kaitseliidu Valga maleva teine võistkond.

Eel-Erna kolm paremat Kaitseliidu võistkonda (Järva malev, Tallinna malev ja Tartu malev) pääsevad võistlusele Erna retk. Eel-Ernal osales tänavu 24 neljaliikmelist võistkonda. Peale Kaitseliidu ja Naiskodukaitse võistkondade osalesid reservohvitseride, Scoutspataljoni, Piirivalve, KVÜÖA kõrgema sõjakooli, Viru Üksik-jalaväepataljoni, kaitseväe peastaabi, Eesti Filmi Sihtasutuse ja Soome võistkonnad.

Samal ajal korraldatud Naiskodukaitse koormusmatka võitis Naiskodukaitse Rapla ringkonna esindus.

Tagavaravägi

Nr 15

Eesti Reservohvitseride Kogu väljaanne

juuli 2006

Head kaaslased!

Käesoleva aasta talv ja varakevad möödusid meie liikmetele pingsalt – valmistusime kursustel ja õppustel Kevadtormiks, alustasime kaitseministeeriumiga sõlmitud lepingu kohaselt arendustööd teemal “Kaitseliidu moderniseerimine”, reaalse tegevusega alustas meie Sihtasutuse TOS militaarvarustusega kauplev äriühing OÜ Armament, edukalt viidi läbi Eesti järjepidevust hoidnud ja selle eest võidelnutele püstitatava mälestusmärgi konkurs, loodi toimikond EROK 10. aastapäeva ja Tagavaraväe Ohvitseride Sektsiooni 75. aastapäeva tähistamiseks üllitatava ajalooaamatu väljaandmiseks ning praktiliste sammudeni jõudis kaitseväge ohvitseride mööga tellimine ennesõjajaegse mudeli järgi Saksamaalt.

Kevadtorm ise – aastane ülevaatus õpitust-omandatud – tõestas reservohvitseride võimet täita nendele usaldatud ülesanded kas siis staapides, vahekohtunikena või CIMIC ohvitseridena. Kevadtormi järelepuhangud aga andsid välja väikese orkaani

möödu. Meie arutelule EROK postiloendis järgnenud reageeringud kaitseministeeriumist ja kaitsejõudude peastaabist tõestasid veel kord, et meie mõttevahetusi jälgitakse teraselt ja nendes väljaöeldut pannakse tähele. Fakt iseenesest on rõõmustav, sest kui meie seisukohtade vastu ollakse ükskõiksed, peaksime tõsiselt muretsema. Kutsun üles ka edaspidi oma mõtteid vabalt avaldama, jäädes seejuures korrektse keelekasutuse juurde. Meie eelis ja tugevus seisnebki selles, et tsiviilkeskkonnas toimiv postiloend annab meile võimaluse kodanikena omi seisukohti avaldada ja neid kaitsta ning seda ei saa keegi keelata.

Tänavuseks suursündmuseks kujunes mereparaad Saaremaal, mis andis välja korraliku sõjaväeõppuse möödu ning näitas planeerimise ja läbiviimise ülikõrget taset. Olen uhke, et paraadi peakorraldaja vanemleitnant Toomas Peek ja paljud tema staabi liikmed on meie kaaslased – reservohvitserid ja EROK liikmed. Suur tänu teile! Olen

enam kui kindel, et paraadi suurepärase korraldamine ja õnnestumine sai teoks just tänu vabatahtlikule tööle ning sellest tulevanele entusiasmile, mida ei korva ükskõik kui suur palganumber.

Tänavu ootab meid ees veel üks rahvusvaheline suurüritus – meie korraldamisel teoks saav Läänemere maade reservohvitseride kahepäevane seminar Baltic Talks Tapa väljaõppekeskuses. Mereparaad on lati kõrgele seadnud. Ärgegem siis laskem seda madalamale.

Päikest kõigile!

HEINO PIIRSALU,
kaptan,
EROK juhatuse
esimees

Reservohvitserid olid Eel-Ernal võidukad

TANEL JÄRVET, nooremleitnant

2006. aasta patrullvõistlus Eel-Erna 2006 peeti 5.–6. mail Haapsalu ja Palivere vahel.

Eesti Reservohvitseride Kogu (EROK) meeskond osales koosseisus leitnant Kaido Ruul, nooremleitnant Tiit Riisalo, nooremleitnant Tanel Järvet, reamees Alar Nigul ning tugimehed lipnik Reimo Reisberg (kes tegutses patrullvõistluse tugimehena esmakordselt, kuid suutis kiiresti omandada selles ametis vajalikud oskused) ja reamees Janno Remmelgas (kes vedas pärast väsinud võistlejaid ja aitas korrastada relvi). Kaartide ja luureettekande ettevalmistamisel aitas nooremleitnant Kalvi Abel.

Koordinaadid keset seinasirgeldusi

Neljapäeva õhtul jõudisime Haapsallu oma baasi, kus komplekteerisime lõplikult varustuse. Reede hommikul kell 5 olid Kait-

seliidu Lääne maleva staabis võistluse mandaat ja briefing, kus selgus, et varustuse kontroll tuleb alles kell 8. Sellele eelnes võistluse avamine Haapsalu staadionil, Kaitseliidu peastaabi ülema kt kolonelleitnant Toivo Jõgilaine soovis kõigile võistlejatele *Soldatenglücki*.

Start anti Haapsalu raudteejaama eest. Ilm tuli palav, sooja 20–25 kraadi. EROK tiim pääses rajale kell 11.30.

Esimesed kontrollpunktid olid Kiltsi sõjaväelennuvälja piirkonnas. Esimene ala oli takistusjooks, kus saime paremuselt teise aja. Järgnes meditsiiniülesanne, kus pidime koonutama neli linnalahingus haavata saanud noorukit turvalisse kohta ja andma esmaabi. Seejärel peeti sama hoone esimesel korrusel maha linnalahing. Lõhkepakkide ja automaadi paukpadrunite tulega tuli puhas-

EEL-ERNA 2006 VÕITJAD
I Eesti Reservohvitseride Kogu (EROK)
II Kaitseliidu Järva malev I
III Kaitseväge Ühendatud Õppeasutuste kõrgem sõjakool

tada korrus ning hävitada kuulipildujapesa. Ühele seinale olid grafiti hulka peidetud ka luureobjekti täpsemad koordinaadid.

Liikusime edasi ja jõudisime pioneeriülesannetele. Tuli läbida liikumisanduritega varustatud angaar ja süüdata süütenõõrid. Liikumisandurite vältimine ei õnnestunud täielikult – saime keskpärase tulemuse.

Luurel

Järgmine ülesanne oli taktikaline laskmine automaadist ja püstolist. Automaadi

Tagavaravägi

laskmise positsioon oli angaari katusel, kust tuli tabada sihtmärke, mis olid peidetud maastikule. Püstoli sihtmärgid olid angaari sees.

Järgnes 3 km pikkune rännak veetakistuspunkti. Veetakistuse ülesanne oli läbida põlvini vees laskemoonatsinke kandes ca 400-meetrine märgistatud rada. Pärast veetakistuse läbimist tegime pikema toidupausi ja alustasime kell 16 liikumist luureala suunas. Riisalo ja Ruul valisid trassi, tempo oli kiire ja usun, et EROK jõudis vaatamata 12. stardikohale luurealale esimesena.

Rajasime patrull-laagri ja asusime tegutsesema. Alustuseks ehitas Järvet maakividest ülepääsu Rannamõisa jõest ja läks seejärel samuti luureala uurima. Valitses täielik vaikus, mistõttu oli selge, et seekord tekib raskusi juba luureobjekti leidmisega.

Peatselt jõudis tagasi Riisalo, kes oli "vastase" laagri üles leidnud, sinna sisse roomanud ja peitnud end Unimogi alla. Mingi hetk oli ta siiski avastatud ning siis päästsid teda vaid kiiresti kuusetihnikusse kandnud jalad. Vastase üksuse suurus oli 10–15 meest ja laager hästi varjatud. Ruul oli läinud luurealasse mööda Rannamõisa jõge. Mingise paika, kus ta parajasti tee ääres lamas, sõitsid äkki Iltis ja Žiguli ning Kaidost 2 m kaugusel peeti maha pikem nõupidamine. Nigul kammis luureala põhja- ja lääneosa, kuid ei märganud seal mingit tegevust. Luurealast asusime teele eelviimase kontrollpunkti poole, kus pidime olema hommikul kell 9.15.

Abi öövaatlusseadmetest

Öine liikumine nõuab eriti oskuslikku kaardilugemist, kuid Riisalo ja Ruul hoidsid kindlalt kurssi. Ööst meenub üks hetk. Jõudsime 4–5 m laiuse kraavini, mida oli võimalik ületada lähedal asuvat silda mööda. Siin oli abi kolmanda põlvkonna öönägemisseadmetest, mille abil olid enne silda nagu peo peal nähtavad kolm vastutegevuse meest. Pöördusime tagasi ja otsustasime

Eesti Reservohvitseride kogu võidukas meeskond enne Eel-Erna starti.

minna suure ringiga. Mõne aja pärast tuli õnneks kopratamm, mida mööda saime kraavist üle.

Külm hommik

Kell 4 jõudsime kontrollpunkti ootealale. Eel-Erna hommikune ootamine on aastatega tuttav. Sooja vaid 4–5 kraadi. 15 minutit sai magada, siis hakkas külm sisse tulema. Koostasime luureraporti ja -joonise. Magamisest ei tulnudki midagi välja, jalutasime mööda teed, et veri liiguks. Alles kell 7 hakkas päike soojendama.

Enne lõpujooksu tuli täita veel üks ülesanne: köiega laskumisel tuli poolel maal aktiveerida lõhkepakett ja visata see märgistatud ruutu.

Lõpujooks oli 13 km (nii pikka lõpujooksu pole Eesti patrullvõistlustel varem olnud). Suutsime joosta algusest lõpuni (mõnel tõu-

sul siiski käisime 100–200 m). Nii tuli ka lõpujooksus parim aeg ja saime Kaitseliidu Järva maleva ees umbes 20-punktilise edu-maa, mis otsustas esikoha. Läbitud teekonna pikkus oli 40–45 km.

Paliveres ootasid saun ja soe toit. Lääne ringkonna naiskodukaitsjate keedetud supp andis jõu tagasi. Pärast teel söödud müslibatoone tundus finišipaigas pakutud seljanka kõigist ükskõik millal ja kus iganes söödud roogadest parim.

Lõpp-protokollis andis oodata. Jõudsime isegi uinuda ja seejärel relvad puhastada, sest lõpurivistus oli alles laupäeva õhtupoolikul.

Au Kaitseliidu Lääne malevale, kes on käesoleval aastal tagamas suuremat patrullvõistlust: aprillis oli Valge Laev, mais Eel-Erna ja oktoobris tulemas ühepäevane võistlus Sügistorm.

Eesti ja Soome militaarviievõistlejad trotsisid vihma

KAIDO RUUL, leitnant

Järjekordne Eesti-Soome maavõistlus militaarses viievõistluses peeti 3. juunil 2006 Soomes Lahtis.

Eestit esindas Eesti Reservohvitseride kogu (EROK), Soomet *Suomen Reserviupseeriliitto* (RUL, Soome Reservohvitseride Liit). Kui individuaalselt tuli esikoht taas kord Eestisse, siis meeskondlikult tuli tunnustada, nagu varasematelgi aastatel, soomlaste paremust. EROK võistkonda kuulusid leitnant Raul Hindov, nooremleitnant Ralf Neemlaid, lipnik Erik Koitla, lipnik Erik Uudevald ja leitnant Kaido Ruul.

Läbi vihma

Tänavu sadas vihma kogu võistluse aja. Jõukatsumine algas kell 10 Häme rügemendis NATO 500 meetri takistusriba läbimisega. Stardijärjekord loositi nõnda, et paaris jookseksid üks eestlane ja üks soomlane. Esimesel võistluslal näitasid seekord klassi soomlased: Mikko Hautala ja Simo Jääskeläinen jooksid märjal ribal ajaks 2 minutit 56 sekundit ning Sami Leinonen sai aja 2 minutit 57 sekundit. Eestlased võtsid natukene rahulikumalt: parim oli Ruul ajaga 3:08, järgnesid Koitla (3:09), Uudevald (3:12), Hindov (3:25) ja Neemlaid

INDIVIDUAALNE PAREMUSJÄRJESTUS

1.	Kaido Ruul	7132,9 punkti
2.	Saku Liehu	7076,8
3.	Sami Leinonen	7014,1
4.	Mikko Hautala	6950,9
5.	Simo Jääskeläinen	6734,2
6.	Raul Hindov	6680,2

(3:32). Järgmine ala oli 50 m takistusujumine Lahti hüppemäe aluses väliujulas. Ujuma pidi taktikavormi pükstes ja frentšis ning ujumisribal oli viis takistust. Et sadu tegi ilma jahe-

daks, möödus võistlus hambaplagina saatel. Päril naljakas oli kõrvalt vaadata, kuidas väljas märg vorm selga pandi, aga seda ise selga ajada polnud pooltki nii lõbus. Parima tulemuse saavutas soomlane Mikko Hautala 39 sekundiga, teine oli Sami Leinonen (43) ja kolmas Erik Uudevald (44,2). Ruul läbis raja 44,6, Hindov 46,5, Koitla 49,5 ja Neemlaid 50,2 sekundiga.

Püstolid ja automaadid

Pärast takistusribasid siirduti Hälvälä lasketiirudesse, kus toimus laskmine püstolist ja automaadist. Automaadiks oli Sako 7,62 mm automaat (laseb Vene padrunita), püstoliteks Glock 17 ja CZ 75. Automaadist täpsuslaskmisel tuli 9 lasku 200 m kaugusel asuvasse märklehte sooritada 5 minuti jooksul, kiirlaskmisel samal distantsil asuval märklehel kujutatud kolme kiivrisse 9 lasku 1 minuti jooksul. Püstolilaskmine toimus analoogselt automaadilaskmisele, kuid distants oli 25 m ning täpsuslaskmise ajalimit 2 minutit ja kiirlaskmisel 35 sekundit.

Parima kogusumma püstolilaskmises saavutas Saku Liehu 90%ga (162 punkti 180st). Eestlastest oli parim Ruul 81%ga (145 punkti). Neemlaidi tulemus 78% (140), Hindovil 73% (132), Koitlal 66% (118) ja Uudevaldil 39% (70).

Takistuste ületamine militaarse viievõistluse kiirusaladel nõuab täpset koordineerimist. Viimaseid päevi leitnandi auastmes tänane kapten Raul Hindov takistusribal.

Automaadilaskmises saavutas parima kogusumma taas Saku Liehu 89% (161 punkti 180st). Eestlastest oli jälle parim Ruul 83% (149). Uudevaldi tulemus oli 81% (146), Neemlaidil ja Hindovil 78% (140) ning Koitlal 45% (81). Vihma tõttu oli laskmine raske. Riided ligunesid peagi läbi ja probleeme tekkis ka läbi vihmamärgade prillide sihtimisega.

Viimaseks alaks oli 9 km krossijooks, milles parim oli soomlane Mikko Lilja ajaga 39:45. Eestlastest oli edukaim Hindov ajaga 41:24.

Kokkuvõttes oli individuaalselt parim Kaido Ruul 7132,9 punktiga, meeskondlikult Soome RUL (arvesse läksid kolme parima võistleja tulemused).

Eesti Reservohvitseride kogu süütas võidutule

LAURI KURVITS, leitnant, EROK teabetoimkond

Eesti Reservohvitseride Kogu (EROK) tähistas võidupüha juba kuendat aastat Eesti Sõjameeste mälestuskirikus Toris.

EROK liikmed ja sõbrad kogunesid 22. juuni keskpäeval Torisse, et süüdata võidu-

tuli ja jagada teeneteriste. Võidutule süütas altariküünlast leitnant Lauri Kurvits, tule pühitses kaitseväge peakaplan kolonel Tõnis Nõmmik.

Pärast tule süütamist avati kaks mälestustahvli. Esimene välismissioonidel hukkunud Eesti kaitsevägele, ESTPLA-8 koosseisus teeninud nooremseersant Andres Nuiamäele, kes hukkus teenistusülesannete täitmisel 28. veebruaril 2004, ja ESTPLA-9-s teeninud vanemveebel Arre Illenzeerile, kes hukkus 25. oktoobril 2004.

Plaatile avamisel ütles Rahuoperatsioonide Keskuse ülem major Aare Tuvike: "Rahuoperatsioonide Keskus soovib mälestusplaadi avamisega vääristada langenud kaasvõitlejate Arre Illenzeeri ja Andres Nuiamäe nimed ajalukku, kus nad hakkavad seis-

ma kõrvuti Vabadusristi kavaleride, vangilaagrites hukkunud ohvitseride ja teistes armeedes teeninud eesti võitlejatega."

Teine mälestusplaat avati Teises maailmasõjas hukkunud Eesti Vabadusristi kavaleridele.

Järgnes EROK teeneteristide üleandmine. Teeneteriste ja kingitusi jagas ka Maa- ja metsandusministeeriumi ülem kolonelleitnant Meelis Kiili, kes pidas ka sisuka isamaalise kõne.

Seejärel saadeti Saaremaa poole teele võidutuli. Tule toimetas võidupüha mereparaadi avamise paika kohate Laidoneri Selts.

TEENETERISTI NÕUKOGU OTSUS

ANNETADA HÖBERIST

major **Margus Rebane**.

Pärnu üksik-jalaväepataljoni ülem

kapten **Janne Kosonen**,

Soome Reservohvitseride Liidu tegevjuht

ANNETADA RAUDRIST

leitnant **Lembit Miil**

leitnant **Mart Reino**

nooremleitnant **Tanel Järvet**

nooremleitnant **Kalvi Abel**

lipnik **Heimar Põld**

lipnik **Peeter Leppik**

Tori Sõjameeste Mälestuskirikus Iraagis rahumissioonil hukkunud nooremseersant Andres Nuiamäele ja vanemveebel Arre Illenzeerile avatud mälestustahvli pühitsevad kaitseväge peakaplan kolonel Tõnis Nõmmik ja kaplan leitnant Lauri Kurvits.

EROK 9. laskmise karikavõistlus

Eesti Reservohvitseride Kogu (EROK) 9. laskmise karikavõistlused korraldatakse 16.–17. septembril 2006 Harjumaal Saku vallas Männiku külas Trapi teel asuvas Kaitseliidu Tallinna maleva Männiku lasketiirus. EROK laskevõistlusel hinnatakse ühevõrra täpsust ja kiirust.

Võistlusalad

1. Automaat 100 m distantsilt (10 lasku lamades). 5 proovilasku (3 min) + 10 lasku märklehte nr 4 Kaitseliidu laskurnormi täitmiseks.

2. Automaat 100 m distantsilt (CIORI laskeharjutus). 1 min jooksul 9 lasku kiivrikujulistesse märklehtedesse (laskjal on kiivri peas). Korraldajate poolt on relvad: Galil AR (NATO 5,56x45) ja kiivrid.

3. 300 m Galil Sniper laskmine. 3 proovilasku + 5 võistluslasku. Arvestatakse tabamuste arvu ja seejärel kaugeimate tabamuste vahet, mõõdetuna tabamuse keskpunkti milimeetrites.

4. Püstoli *practical*-laskmine. Relvadeks on püstolid Heckler & Koch USP 9x19 mm. Laskude arv: 14 padrunit.

5. Püstol 25 m. 3 proovilasku. Võistlus pöörduvate märkidega (püstoli ringmärk). Märgid on ees 20 sekundit, mille jooksul tuleb sooritada 8 lasku, siis salvevahetus ning märgid ilmuvad uuesti 20 sekundiks ja tuleb sooritada taas 8 lasku.

6. Mini-Uzi 50 m. 5 proovilasku. 10 lasku põlvelt, salvevahetus ja 10 lasku püsti. Aega kokku 90 sekundit. Märkleht: püstoli ringmärk.

7. Automaadi võistkondlik *practical*. Distants 40–60 m. 4 laskurit, igaühel 12 padrunit, võistkonna peale 48 padrunit. 20 Hardy-süsteemi märki (märk langeb alles pärast 2. tabamust), miinimumlaskude arv 40. Startisignaal: audiosignaal, aeg läheb kinni viimase lasu sooritamisega.

Laskevõistluse tulemuste arvestus

Individaalarvestus: liidetakse individaalalade kohapunktid.

Võistkondlik arvestus: liidetakse nelja osavõtja individuaaltulemused ja lisaks annab võistkondlik *practical*-laskmine automaadist ca 30% kogupunktidest.

Laskerada ootab.

AJAKAVA

Reede, 15. september

Kl 9.30–14 Relvade ja võistlusalade tutvustus

Laupäev, 16. september

Kl 8:15–9 Võistlejate registreerimine Männiku lasketiirus
Kl 9–9.15 Avatseremoonia. Võistkondade laskegraafikute väljastamine
Kl 9.30–18 Laskmine. Lõunasöök vastavalt ajagraafikule.
Kl 20–24 Öhtune koosviibimine.

Pühapäev, 17. september

Kl 9–12 Relvade ja militaartechnika näitus Männikul
Kl 12–13 Lõunasöök
Kl 13–14 Laskevõistluse lõpetamine

Osavõtjatel täita registreerimisvorm, mille leiab internetist Eesti Reservohvitseride Kodu koduleheküljelt (www.erok.ee). Registreerimisvorm saata hiljemalt 4. septembriks 2006 postiaadressil:

Eesti Reservohvitseride Kogu
Narva mnt 8
10117 Tallinn

või faksile 661 0843

või meili teel nooremleitnant Kardo Merivaldile (kardo.merivald@baltflex.ee).

Osavõtutasu: 250 krooni osaleja kohta, koos majutuse ja toitlustusega Vahipataljoni 400 krooni.

Jälgige uumat teavet karikavõistluste kohta Eesti Reservohvitseride Kogu koduleheküljelt (www.erok.ee). Laskeharjutuste ja relvade küsimustes abistab nooremleitnant Tanel Järvet (tanel.jarvet@erok.ee).

RELVADELE ESITATAVAD NÕUDED

• Snaipriharjutus toimub korraldajate poolt tagatud relvast Galil Sniper. Isiklike relvade ja laskemoona kasutamine keelatud.

• Teistel laskeharjutustel võib kasutada isiklikku relva ja laskemoona, arvestades järgmisi nõudeid:

- relvad ei tohi olla ümberehitatud (sh ei tohi neile olla lisatud optiline sihik);
- automaat peab olema riigis teenistusalaselt kasutusel (seega Eestist pärit võitlejatel Galil AR ja Galil SAR, AK-4, M-14, AK-74 ja AKSU).

Auhinnatakse järgmistes kategooriates:

- 1) individuaalne üldarvestus;
 - 2) naised;
 - 3) seeniorid (50-aastased ja vanemad);
 - 4) võistkondlik (võistkonnas on neli laskurit).
- Diplomid iga võistlusala esikolmikule.

EESTI RESERVOHVITSERIDE KOGU JUHATUS

Valitud EROK üldkoosolekul 10. veebruaril 2005

Juhatuses esimees

kapten **Heino Piirsalu**
(heino.piirsalu@baltflex.ee,
tel 502 6797)

Üld- ja finantstoimkond
kapten **Andre Lilleleht**
(andre@falck.ee, tel 501 6178)

Personalitoimkond
kapten **Olavi Tammemäe**
(Olavi.Tammamae@ekm.envir.ee,
tel 501 1675)

Propagandatoimkond
leitnant **Tiit Ling**
(tiit@abnet.ee, tel 5635 9812)

Välisloimkond
kapten **Tiit Meren**
(meren.est@neti.ee, tel 502 4084)

Teabe- ja tavanditoimkond
leitnant **Lauri Kurvits**
(lauri.kurvits@eelk.ee)

Väljaõppeoimkond
lipnik **Tanel Järvet**
(tanel.jarvet@kpk.pol.ee)

EROK postiaadress:
Narva mnt 8, 10117 Tallinn

Eesti Reservohvitseride Kogu infoleht
Tagavaravägi ilmub ajakirja *Kaitse Kodu!* vahelehele.

Toimetaja leitnant **Lauri Kurvits**
(lauri.kurvits@eelk.ee, tel 508 6355)

Tartus õpiti inimest otsima

Kaitseliitlane peab oskama end jälituskoera eest peita. Politseikoer peab saama harjutada jälitatava otsimist. Politsei ja Kaitseliidu koostöö kadunud inimeste otsinguil võiks kenasti sujuda.

Tekst: KAIRIT HENNO, ULVI KARU, Naiskodukaitse Tartu ringkond

Kaitseliidu ja politsei õppimisvajadused saab ühendada. Seda tehti Naiskodukaitse Tartu ringkonna korraldatud inimese otsimise koolitusel 3. juunil 2006.

TEORIATUND KAITSELIIDUS

Õppepäev algas teooriatunniga, kus Kaitseliidu Tartu maleva nooremstruktor seersant Raivo Harak selgitas eksinud inimeste otsimise põhimõtteid. Ta tutvustas, kui komplitseeritud ja aeganõudev on otsimiste alustamine, kui tähtis on organiseeritus, miks ei tohi otsingusse kaasata kadumaläinu lähedasi, milline varustus peab olema otsijatel, miks on oluline teha vahepeal puhkepauze, kuidas ja mis järjekorras otsingu etappe läbi viia ning mida peab ala läbiotsimisel silmas pidama.

Ta rääkis ka otsitava inimese võimalikust käitumisest leidmisel. Inimene ei pruugi pidada otsijaid sugugi oma päästjateks ja neile enda leidmist kergemaks teha – ehk on laps jooksu pannud sellepärast, et sai koolis kehva hinde ja kardab karistust. Võib-olla on ta juba tükk aega ekselnud ega oska ümbritsevat enam adekvaatselt hinnata ning kardab otsijaid paaniliselt või ei pane neid üldse tähele.

OTSIMISE KUNST

Teooriaga ühele poole saanud, sõidutati kõik see naine ja mees Uniküllä, et värskest omandatud teadmisi praktikas järele proovida. Kohale olid tulnud Lõuna prefektuuri politseinikud Ottomar Virk ja Anti Tilling koos inimese otsimise koolituse lä-

binud politseikoera Johnnyga. Nemadki rõhutasid organiseeritud otsimise ja tausta uurimise tähtsust. Sageli polegi vaja ulatuslikke operatsioone, piisab info kogumisest selle kohta, kes kadunud inimest viimati nägi, mis suunas läks ja kas tal võib sealkandis tuttavaid olla – ja inimese leitaksegi tuttavate juurest.

Politseinikud rääkisid õpetussõnade juurde loo sellest, kuidas hulk inimesi oli entusiastlikult juba tunde mööda metsa sihitult ringi jooksnud ja inimest otsinud, kuid keegi ei osanud politsei saabudes öelda, milline piirkond on juba läbi vaadatud ja milline mitte. Kuid üks oli kindel: nad olid kogu aeg aktiivselt otsinud. Kas ja kes viimati otsitavat inimest näinud oli, sellest ei teatud midagi. Kui politseinik küsitles lähedalasuvas talus üht poisikest, selgus, et poiss oli näinud otsitavat hommikul teed mööda minemas. Ja veerand tunni pärast oli inimene leitud.

Kuna inimese otsimise väljaõppega on politseis seni suhteliselt vähe tegeledud, olid politseinikud tänulikud võimaluse eest enda ja ka koera oskusi proovile panna ja õpitud värskendada.

POLITSEIKOERA TÖÖ

Koerajuhid selgitasid, et inimese otsijateks koolitatud koerad oskavad otsida ainult elusat inimest. Kui on kahtlus, et otsitav ei ole enam elus, ei pruugi inimese otsimise koertest kasu olla, tuleb rakendada ka eriväljaõppe saanud laiba otsimise koeri.

Saksa lambakoer Johnny oli õpustele pääsemise üle lausa ülevoolavalt tänulik – enne, kui me arugi saime, oli ta meile mitu ringi peale teinud, kõik põhjalikult üle nuusutatud ja üritas siis metsa alla auku kaevata ning samaaegselt aukartustäratavate mõõtmatega puuronti peremehele viia. Anti Tilling tunnistas, et kodus on sellise koera pidamine üsna raske, kui tal ei ole piisavalt tööd, sest loom nõuab pidevalt tähelepanu ja tegevust.

Politseikonstaabel Ottomar Virk ja Kaitseliidu nooremstruktor seersant Raivo Harak arutasid õppeel läbi, mis otsijaid metsas ootab.

Otsingu algul metsateel ahelikku võtta on naljasi, aga katsu sa seda ahelikku metsas liikudes ka sama sirgena hoida.

Johnny tegevuse esitlusega algas väliharjutus. Kui figurandid olid end hoolikalt ära peitnud ja Johnny esimesest elevusest üle saanud, läks otsimiseks. Peremehe käsu peale hakkas Johnny metsaalust süstemaatiliselt läbi kammima. Õppurid vaatasid veidi eemalt, et koera mitte segada, ja said sündmuste käigust teada raadiosaatja teel. Kahe liikuva figurandi juures käis koer korduvalt, ent miskipärast ei märkinud neid ära (äramärkimine tähendab antud juhul haukuma hakkamist). Küll aga leidis ta üles ja märkis ära end kaevikusse peitnud figurandi.

Järgmisena demonstreeriti jäljeajamist. Jälitatav saadi kätte ning Johnny võis oma tööpäeva lugeda igati kordaläinuks.

Kahe otsitava märkimata jätmise põhjuseks arvasid koerajuhid seniste treeningute puuduse: figurantidena kasutatakse kindlaid inimesi, kellega loom on harjunud ja teab, et nende peale tuleb haukuda. Õppus tõestas, et koera on tarvis treenida koos võõraste inimestega.

AHELIK – SEE POLEGI IMELIHTNE

Kui lõõtsutav Jonny oli politseibussi “pargitud”, tuli inimeste kord oma oskusi näidata. Esimeseks ülesandeks oli otsida esemeid, mis otsitav võiks olla metsa alla pillanud, ja märke maastikul, mis võiksid aidata kaasa tema leidmisele. Seersant Harak käskis võtta ahelikku, hakata vile peale liikuma ja kohe anda ise vilega märku, kui keegi leiab midagi, mis ei ole looduslik või millel võib oletada seost otsitavaga. Ulvi Karu tunnistab: “Sattusin kohe esimesel sammul vei-

di lagununud plekkpurgi otsa. Seersant Harak tuli minu juurde, vaatas purgi üle ja arvas, et sellel ei ole seost otsitavaga, pangu ma see endale hetkel tasku, et hiljem visata selleks ettenähtud kohta.”

Kui olime suisa lakkamatu vilekoori saatel kõigest mõned meetrid läbinud, andis seersant Harak korralduse kõik aegunud militaar- ja olmerämps vaikselt üles korjata ja anda märku ainult konkreetsete tsiviilesemete leidmise korral.

Tempo paranes ja tuli ka ilmsiks, et metsa all ahelikus liikumine pole kuigi kerge. Olime vaevu 15 meetrit edasi nihkunud, kuid ahelik meenutas pigem rongiõnnetuse läbi elanud inimkarja kui rivi. Aheliku keskmine liikumiskiirus päeval peaks olema 1–1,5 kh/h ja öösel 500 m/h. Meie liikumiskiirus vastas pigem öisele, olgugi, et päike säras taevas.

Üritasime siis lisaks esemete otsimisele ka rivi hoida. Kui olime ettenähtud ala sellisel viisil läbinud ja tervelt viis asja leidnud, saime teada, et kaks eset jäi siiski leidmata. Esemete väljatulekul tekkis kerge diskussioon teemal, kas eksinud inimene ikka viitsib oma mahapillatud asju nii hoolikalt sambla alla toppida. Seersant Harak tunnistas kõigele vaatamata meie asjade otsimise võime üsna heaks.

“KADUNUD” INIMESE LEIDMINE

Järgnes inimeste otsimine. Ootasime kannatlikult, kuni figurandid “ära kadusid”, ja läksime siis uuesti ahelikus metsa kammima. Vaatasime põhjalikult läbi teele jäävad kaevikud, aga ei kedagi. Otsitavad tundusid olevat seda masti tegelased, kes üldse pole huvitatud sellest, et nad leitakse, et mitte öelda – nad üritasid seda kõigest väest vältida.

Lähtudes nende asjade mahapillamise stiilist tegime loogilise järelduse, et tõenäoliselt olid nad kadunud samal viisil, st kaevunud sambla alla, äärmisel juhul ainult mütsinokk välja paistmas. Võivat ju mitu päeva ekselnud inimene, nagu meile teoreetili-

ses osas oli räägitud, käituda täiesti seletamatult ja kõike muud kui loogiliselt, seega tuleb arvestada kõigi võimalike ja ka võimatutena tunduvate variantidega. Niisiis uurisime suure tähelepanuga ka kõige väiksemaid pinnasepragusid, kompisime jalaga põhjalikult läbi kõik vähegi kohevama tunduvad pinnavormid ja vaatasime ka nende puude otsa, kuhu ronimine tundus ilmvõimatu.

Inimesi oli siiski märgatavalt kergem leida kui esemeid. Ühest puhmahunnikust hakkaski silma kellegi põlv – ennäe, inimene leitud! Kahele figurandile oli tehtud ülesandeks etendada juba paar päeva metsas ekselnuid, mis tähendas, et nad olid muutunud apaatseks kõige ümbritseva suhtes, ei pannud midagi tähele ega reageerinud otsijate hüüetele. Ehkki meie ahelik nägi paiguti välja õige armetu, kroonis püüdlusi edu: kõik neli “kadunud” leiti metsa alt üles.

ÕPPUSTELT SAAB IGAÜKS MIDAGI

Politseikoer Johnny nautis samal ajal jälitustööd, ajades taga talle keerulise jäljerea ette joonistanud kaitseliitlast. Koerajuht Ottomar Virga sõnul vajaks koer sellist treeningut praegusest sagedamini. Koostöö kaitseliitlastega annab selleks hea võimaluse: figurandid, st jälitatavad on koerale võõrad (uued ja teistsugused lõhnad!) ning nad on motiveeritud koera korralikult segadusse ajama.

Otsimiskoolituse tuleks kindlasti ka edaspidi korraldada, sest sügisesel marjaajal kipub inimesi, eriti vanureid ja lapsi, metsa eksima.

Üks reaalne koostööplaan sealsamas metsa all sündiski: Tartu politsei lubas maleva telefoni meeles pidada juhuks, kui neil koerte treenimiseks figurante vaja läheb.

Tagasiteel selgus, et samal ajal, kui meie ennasttunnustavalt ja -unustavalt metsa all müttasime, oli ka meie nägemisulatuses väljapoole jääval varal silm peal hoitud. Nimelt oli Leane parkinud oma auto tegutsemiskohast veidi eemale ja koolituse lõppedes leidsime selle juurest asjaliku vanaproua, kes uuris, kas see on ikka meie masin, ja kinnitas, et ta hoidis autol silma peal, et keegi võõras sellele ligi ei tikuks. **KK!**

Naiskodukaitse koormusmatka võitsid raplalannad

Naiskodukaitse korraldas 2006. aasta koormusmatka koos Eel-Ernaga Läänemaal. Hästi lõppes see Rapla ringkonna naistele, kes saavutasid esikoha.

Tekst: KAIRI BAUMER, Naiskodukaitse Rapla ringkonna esinaine

Võidukasse naiskonda kuulusid Aivi Tarvis, Milvi Kruustalu, Kaire Kuuselaas ja Airika Troost – igapäevaelus täiesti tavalised naised, kes pigem naudivad elu kui rabelevad võidu pärast. Koormusmatkal käivad nad nalja ja lusti pärast, nagu nad ise ütlevad. Tahavad lihtsalt end proovile panna.

KOKKUHARJUNUD SELTSKOND

Enam-vähem samas koosseisus osales Rapla ringkonna naiskodukaitsejate võistkond koormusmatkal juba kolmandat aastat. Võistkonnana uus ja noorim liige 18-aastane Airika Troost on välja kasvanud Kodutütarde organisatsioonist. Võistkonnaga liitus ta möödunud suvel, asendamaks ootamatult haigestunud liiget – tol korral pidi ta hetkega otsustama, kas minna järgmisel päeval Põrgupõhja retkele. Loomulikult neiu nõustus ja tegigi raja läbi.

Põrgupõhja retkel peab kolme päevaga läbima umbes 100 km, kusjuures rajal tuleb ette ka rabasid ja metsaräga. Aivi Tarvis ja Milvi Kruustalu on käinud seal algusest saadik, seega juba seitsmel korral, Kaire Kuuselaas kolmel aastal.

Ülejäänud kolm naist on juba kogenuid koormusmatkajad.

VANAD KALAD

Kaire Kuuselaas on 33-aastane ja talle meeldib võistlemas käia. Ta ütleb, et siis teed selliseid asju, mida üksi ol-

Koormusmatka üks ülesandeid oli laskemoonakastide kandmine läbi vee.

AIRIKA TROOST (18):
Militaar- ja matkatarkused olen omandanud Kodutütarde laagrites ja Mini-Ernal.

les ei viitsiks teha. Ühtse meeskonnana rasketest olukordadest välja tulles saab positiivse laengu ja jõu uuesti rajale minekuks. Sel aastal tundiski võistkond puudust sellest, et ülesandeid tuli lahendada vaid raja esimesel

KAIRE KUUSELAAS (33):
Nalja saab ka alati. Naerma ajavad koomilised ja vahel ka täbarad olukorrad.

poolel ja seejärel läks võistlus igavamaks.

Milvi Kruustalu on 43-aastane ja naudib täiel rinnal militaarvõistlust. Selles pole talle midagi ülejätkäivat. Koormusetaluvus ja vaimne tugevus tulebki just rajal välja. Rajal tuleb olla pingevabalt, hea tuju ja kaunis loodus aitavad üle rasketest hetkedest. Aastatega on tekkinud kogemused, kuid

MILVI KRUSTALU (43):
Sul võib olla füüsiliselt palju jõudu, aga kui vaim alt veab, on väga raske lõpuni minna.

ükski olukord ei kordu. Iga kord õpid midagi uut, kas või söögi kohta. Algu- ses võtad kaasa nii palju, kui arvad end ära söövat, kuid rajal võib selguda, et polegi isu või ei jää korralikult söömiseks lihtsalt aega ja näksid niisama.

Aivi Tarvis on 47-aastane aktiivne naine. Talle meeldib sportida ja ennast proovile panna. Rajal peab jõudu ühtlaselt jagama. Oma kogemustest teab ta, kus ja kui palju tuleb energiat rakendada. On veendunud, et ka anekdoodid aitavad tuju tõsta. **KK!**

AIVI TARVIS (47):
Rajal olles tekib hoopis teine mõtlemine ja elatakse selles hetkes.

Mida võib, mida tohib?

Ei tea, kas olid süüdi kuu faasid või miskid tumedad jõud, kuid 2006. aasta esimene pool möödus Kaitseleiidule pideva ajakirjandusliku tähelepanu all. Küll kanti paraadil valesid kõrvarõngaid, küll kaotati granaate või saadi suitsu sees tervisekahjustusi.

Tekst: KERT KAEVATS, leitnant

Et pahatihti said halvustava ala-
tooniga lood alguse kaitseleiti-
laste pahaaimamatust tegutse-
misest, mille juures ei osatud kõigile
olulistele asjaoludele tähelepanu
pöörata, tunnen vajadust juhtida
tähelepanu mõningatele õigusakti-
dele (mida kindlasti on liiga palju, et
kõigis neis sujuvalt orienteeruda) ja
üldistest arusaamadest lähtuvatele
nõuetele, mille järgi peaks käituma
iga kaitseleitlane. Näited on võetud
elust enesest ja
on vägagi värs-
ked.

KAITSELEITLANE JA MEELEAVALDUSED

Kas on õige ja
sobilik, et Kaitseleiidu liige esineb
kaitseleitlasena pronksõdurivas-
tasel meelevaldusel või ri-
putab vormi kandes kõrva
kõrvarõngad, millel olevat
kujutist võib käsitleda üldist
hukkamõistu pälvinud režii-
mi sümbolina. Ei ole. Kuigi
ükski seadus ega määrustik
ei keela kaitseleitlasel teenis-
tusülesannetest vabal ajal
poliitilisel meelevaldusel
osaleda, ei ole kohane võtta
sellistest üritustest osa kait-
seleitlasena, st vormi kandes.
Et iga kaitseleitlane esindab
Kaitseleitu kui organisat-
siooni, tuleb tal alati mees-
pidada, et tema välimuse ja
tegevuse järgi võidakse anda
hinnang kogu Kaitseleiidule.
Kaitseleit aga on apoliitiline
organisatsioon, mis ennast
poliitikaga siduda ei lase.

Vastavalt Kaitseleiidu seaduse
24. paragrahvi 2. lõikele loe-
takse Kaitseleiidu liige kaitse-
leitlaseks juhul, kui ta kannab

Kaitseleiidu vormiriietust ja tunnu-
seid või erariietel Kaitseleiidu eral-
dusmärki või kui ta välistunnusteta
esinedes teatab, et
tegutseb kaitseleiti-
lasena, ja tõendab,
et ta on Kaitseleiidu
liige. Vastasel ju-
hul loetakse teda
tsiviilisikuks. Seega
kaitseleitlane läheb
sele rõivastes, millel on Kaitseleiidu
eraldusmärgid, esindab ta orga-
nisatsiooni, kuigi selleks puudub

iga sugune
vajadus ja
põhjendus.
Soovi korral
võib ta küll
osaleda mee-
leavaldustel,
kuid tehku
kaitseleitlase-
na.
seda tsiviilisiku, mitte

Kaitseväge vormi kandev kaitseleitla-
ne peab lähtuma nii Eesti kaitseväge
vormi kandmise korrast kui ka Kait-
seleiidu ülema
17. märtsi 2006
käskkirjas nr
109 kinnitatud
nõuetest. Ma ei
hakka neid nõu-

deid siinkohal loetlema, kuid panen
igale kaitseleitlastele südamele, et
iga kord, kui ta paneb selga laiguli-
sed rõivad, mõelgu hoolega, mis on
neid kandes sobilik ja mis mitte.

Kaitseväge vormi kandmine on pri-
vileeg, aga paneb selle kandjale ka
kohustusi. Iga kaitseleitlane peab
mõistma, et kaitseväge vorm ei ole
teksapüksid ega suvekleit, mille
juurde sobivad nii tātoveeringud,
ehted kui ka ekstreemsed juukse-
värvid. Vormikandja peab kogu
aeg kõrvalpilguga jälgima, et tema
välimused oleks korrektne, ja
välitama võimalused, kus
tema tegevus või välimused
kahjustab Kaitseleiidu mai-
net.

RELVA KASUTAMINE TEENISTUSVÄLISEL AJAL

Kaitseleiidu seaduse 26. pa-
ragrahi 1. lõike järgi on
Kaitseleiidu tegevliikmel õi-
gus hoida ja kanda Kaitseleii-
du poolt talle välja antud ja
isiklikke relvi, erivahendeid
ning laskemoona.

Nii mõnelgi kaitseleitlasel
lööb silm särama, kui ta
saab püstoli vööle kinnita-
da või automaadi õlale võt-

**Kaitsevägevormis inimene püüab
igal juhul möödujate pilke. Sel-
lest, kuidas ta riides on ja kuidas
käitub, tuleneb üldistav hinnang
kõigi tema kaasvõitlejate kohta.**

ta. Relvakandmise õiguse üle võib uhke olla, aga hoopis olulisem on tõsiasi, et iga õigusega kaasneb ka rida kohustusi. Kohustused kipuvad vahel ununema. Et asjakohased paragrahvnumbrid ei pruugi lugejale suurt öelda, ei hakka ma nende loetlemisele ruumi raiskama, vaid juhin tähelepanu olulistele põhimõtetele, mida ükski relva kandev isik ei tohiks unustada.

Relvakandmise õigus ei tõsta kedagi jumala seisusesse. Ka ei kohusta see õigus kedagi relva kasutama. Relva kasutamine on äärmuslik vahend ja seda peaks tegema üksnes viimases hädas, kui muud võimalust enam ei ole. Rauast välja lennanud kuuli enam ei püüa ja tagasi ei too. Kuna enamikul kaitseliitlastest on keskmisest kõrgem õiglustunne, on juhtunud, et kaitseliitlane, kes on tahtnud ainult korda tagada või õiglust jalule seada, on tegelikult toime pannud raske kuriteo.

Olukorda, mil kaitseliitlasele on õigus kasutada relva, saab kirjeldada ühe lausega: siis ja ainult siis, kui reaalses ohus on tema või teise isiku elu. Kõikidel teistel juhtudel (varga peatamine, viga saanud looma hukkamine jne) ei ole kaitseliitlasele õigus ega kohustust relva kasutada – selleks on Eesti Vabariigis politsei ja kaitseliitlane ei ole kohustatud ega õigustatud tegema politseiniku tööd.

LASKEMOONA HOIDMINE

Üks olukordi, mis paljusid kaitseliitlasi seadustega pahuksisse on viinud, on laskemoona, lõhkeainete ja imitatsioonivahendite hoidmine kodus. Ilmselt on või on olnud enamikul kaitseliitlastest kodus laskemoona, mille kodus hoidmise õigus tal pole. Olgu siis tegemist kollektioneerimisega või laskemoona "mustadeks päevadeks" varumisega.

Pikema keerutamiseta ütlen: kui kellegi on mingi selline arsenal kodus, tuleb võtta ühendust oma maleva relvuriga ja korraldada ebaseaduslike kollektsoonide ja tagavarade

hävitamise. Kui kollektioneerimiseks on võimalus saada ka vastav luba, siis need ajad on (loodetavasti jäädavalt) läbi, kus igamees hoidis lihtsalt "igaks juhuks tsinki pörranda all". Kui kellegi kodust täiesti juhuslikult ebaseaduslikku laskemoona või lõhkeainet leitakse, saab ta ainult ennast süüdistada. Ja elu on näidanud, et leitakse... Ka

süütu lõhkepakett võib paksu pahandust kaela tuua.

Kõiki keelde ja kohustusi ei ole võimalik kirja panna. Kõiki võimalikke probleeme ja ohuolukordi ei ole võimalik ette näha. Seetõttu on alati kõige olulisem lähtuda tervest mõistusest ja hoida pigem madalat profiili, kui trügida ajalehtede esikaanele. Hoidkem Kaitseliidu mainet ja ärge kahjustagem seda mõtlematute käikude või otsustega. **KK!**

Kaitseliidu Jõgeva maleva orkester on loodud tänu kaplan nooremleitnant Raino Kubjase (pildil esiplaanil) jõupingutustele.

Kaitseliidu Jõgeva maleva loob orkestrit

Tekst: ÜLO PÄRN, Kaitseliidu Jõgeva maleva propagandapealik

Kaitseliidu Jõgeva malevas loomisel oma puhkpilliorkester. Asjaga on jõutud sennaamaale, et 15. mail oli proovis 27 mängijat. Orkestri asutamise initsiaator on maleva kaplan nooremleitnant Raino Kubjas. Harjutamiskohaks on Torma valla kultuurimaja.

Rõõmustab, et mängima on pakunud end ka noored, näiteks Jõgeva muusikakooli õpilastest saksofonist, kaks flöödimängijat ja klarnetist. Optimismi lisab, et mängijaid on Mustveest, Tormast, Jõgevast jne, seega maakonna kõigist puhkpillimuusika viljelemi-

se poolest tuntud paikadest. Igal proovipäeval on lisandunud üks või kaks mänguhuvilist.

Praegune koosseis ei tunne puudust pillidest, nootidest ega tahtmisestki. Orkestrandid ja instrumentaarium on sellisel tasemel, mis võimaldab mängida mitmekesti repertuaari.

18. juunil osales vastne pasunakoor Laiuse XII vaimulikul laulupühal: orkester saatis rongkäiku ja ühendkoori esinemist, kuid astus ka ise üles kahe palaga. Hääled said pasunad sisse ka pidulikul võidupüha rivistusel – sellistel üritustel osalemine ongi selle muusikakollektiivi esmaseks ülesandeks. **KK!**

Tekst: RAIVO LUMISTE, major, 1. Jalaväebrigaadi ülem

Maakaitsepataljonid tuleb brigaadi sisse harjutada

Eesti kaitsejõud sisaldavad endas eri väeliikide võimekusi, millest enamik on seni ja jätkuvalt intensiivses arengustaadiumis. Sellises kontekstis peame käsitlema ka kaua kavandatud ja mõned aastad tagasi lõpuks loodud Eesti esimest jalaväebrigaadi.

Brigaadi üheks peamiseks eesmärgiks alates tema asutamist on koondada juba loodud ja veel loodavad relvaliidide võimekused ühtseks koostöömivaks lahinguvõimekuseks. Sisuliselt tähendab see mitmesuguste pikaajaliste ülesannete kogumikku, millest olulisemaks on praegu staapide väljaõppe korraldamine, allüksuste väljaõppe suunamine ning juhtimissüsteemide arendamine ja ettevalmistamine. Treenimas on ka brigaadi staap, mida toetab Taani treeningu- ja nõustamismeeskond ning mille koosseis osaleb tänu sellele pidevalt üha intensiivsemas väljaõppes.

Seda protsessi saab kirjeldama jätkuva ja süstemaatilise võimalusena omandada uusi kogemusi, tagada professionaalne areng, parandada tehtud vigu ja täiendada olemasolevaid käsitusi brigaadi kui terviku toimimisest. Praegu on vaieldamatult parim Eesti-sisene võimalus, mis kogu väljaõppeprotsessi fookuses hoiab ja brigaadi erinevate võimekuste (kuigi mitte brigaadi kui terviku) koondatud harjutamiseks võimaluse annab, juba mitmendat aastat läbiviidav õppus Kevadtorm.

Iga sellise õppusega oleme omandanud olulise hulga kogemusi selleks, et arendada paremini eri tasemete juhtimisvõimekusi, taktikalist mõtlemist ja probleemilahendamist.

Järgnevalt panen kirja mõned veel küll mitte päris lõpuni analüüsitud ning seetõttu subjektiivsed ning kõigest osalised, kuid siiski selgesti omandatud kogemused koostööst maakaitsepataljoniga Kevadtormil 2006.

MAAKAITSEPATALJON KEVADTORMIL

Maakaitsepataljoni osalemine 2006. aasta Kevadtormil andis hulgaliselt olulisi õppetunde. Laias laastus tulene-

vad kõik need kogemused Kaitseliidu kui organisatsiooni omapärast, kuid neid on võimalik jaotada mitmesse omavahel tihedalt ühendatud valdkonda. Esiteks, lahinguvõimekuse alustoad ja koostöö maakaitsepataljonis. Teiseks, kogemused taktikalise võimekuse käsitlemisest ja juhtimise teostamisest. Lugeja ülesandeks jääb mõtiskleda selle üle, kuidas või millises suunas võiks edaspidi koostööd parandada.

Kuigi olen alustanud teenistust sarnaselt paljude teiste tänaste kaitseväe ohvitseride ja allohvitseridega 1991. aastal Kaitseliidus, ei ole mul kahjuks õnnestunud end järjepidevalt Kaitseliidu ja kaitseliitlastega siduda. Samas on oluline just see vaimsus, mis on meid sellesse organisatsiooni kokku toonud ning väljendub selges tahtes ja soovis teha midagi enam kui tavakodanik seda vajalikuks peab.

Erinevalt esimestest Kevadtormidest puudus tänasel maakaitsepataljonil igasugune võimalus eelnevaks kokkuharjutamiseks ja tegutseti mitte vastutegevuses, vaid brigaadi koosseisus.

Lähtudes eeltoodust ei ole mul võimalik ja mõttekas käsitleda detaile organisatsioonilistest omapäradest, milliseid Kait-

seliit tunneb ise kõige paremini. Pigem rõhutan vabatahtlikkuse ja territoriaalsuse printsiipidest tulenevaid positiivseid mõjusid organisatsiooni sõjaväelisele poolele. Kindlasti nõustute, et just see on see alus, mis loob tõsised eeldused koostööks terves organisatsioonis ning sealt edasi võimalused lahinguvõimekuse kiireks ja terviklikuks arendamiseks.

Selle väite vaieldamatuks kinnituseks viitan maakaitsepataljonide ühtsusele ja väga heale koostöömimisele nii eelneval kui ka käesoleva aasta Kevadtormil. Seda küll kahe olulise möödusega, mis seisnesid selles, et erinevalt esimestest Kevadtormidest puudus tänasel

maakaitsepataljonil igasugune võimalus eelnevaks kokkuharjutamiseks ja tegutseti mitte vastutegevuses, vaid brigaadi koosseisus.

Vaatamata sellele, et tegemata jäi üksuste kokkuharjutamine nii pataljoni enda kui brigaadi koosseisus, toimus elementaarne koostöö ja see võimaldas täita pataljoni püstitatud ülesanded. Tegelikult on see eelnevalt nimetatud mõõndusi arvestades kadestamisväärne, sest paljudes kaitseväe struktuuriüksustes poetakse aina harjutades ja harjutades nahast välja, et saavutada sama koostegutsemisvõime, mis maakaitsepataljonil näib olevat veres juba sündides. Seega loob eelneetatud Kaitseliidu organisatsiooniline omapära soodsa lähtepositsiooni pataljoni ja brigaadi tervikliku lahinguvõime saavutamiseks.

Ülaltoodu võib jääda edaspidi pelgalt sõnadeks, kui see ei pöördu teoreetilisest teadmisesest reaalseks sõjaväeliseks kultuuriks, mille positiivne mõju konkreetsetele lahingulistele võimekustele saab nähtavaks alles siis, kui seda kogetakse. Täna maakaitsepataljoni positiivse õppetunni eest.

ÜLDOTSTARBELINE ÜKSUS

Järgmine kogemuste pagasisse saadud õppetund oli vähemalt sama omapärane ja mitmekülgne kui eelnevalt käsitletu. Seegi tuleneb Kaitseliidu organisatsioonilistest omapäradest ja nendega kaasnevatest taktikalistest võimekustest. Käesolev kirjutis pole ilmselt õige koht sellise temaatika põhjalikumaks analüüsiks, kuid minu seisukoht on, et maakaitsepataljon, mis on õppusel planeeritud brigaadi koosseisu kui üldotstarbeline ja ümberpaigutatav üksus ning määratud läbi viima lahingutegevuse põhiliike ja üleminekufaase, peab selliseks üldotstarbeliseks üksuseks ka saama. Teiste sõnadega: ei saa eeldada, et struktuurijärgne maakaitsepataljon oleks nii laialdaste kasutusvõimalustega, kui sellele ei eelne täiendavat väljaõpet ja kõrgem ülem ei organiseeri lisatoetust. Loomulikult on üksuse püüdlemine sellise võimekuse poole loogiline ja seetõttu levinud kogu maailmas. Õppuse Kevadtorm 2006 kontekstis oli seda tõesti huvitav käsitleda, kuid nagu öeldud, eeldab sellise üldotstarbelisuse saavutamine pikemat teadlikku ja vägagi mitmekülgset ettevalmistust.

Kui Eestis on kavas käsitleda maakaitsepataljoni ka edaspidi üldotstarbelise üksusena, esitan hulga küsimusi, millele saab vastused leida ainult järgmise üksuse ettevalmistamise käigus. Teatava ohuna näen samas, et juhul, kui seda ei tehta sihikindlalt, võime jõuda lähiajal sootuks äraspidiste tulemusteni, mis ei too kasu kellelegi, vaid külvavad pigem segadust.

Tänavu kogetu oli igal juhul positiivne õppetund, sest tänu maakaitsepataljoni osalusele Kevadtormil saime minu arvates harjutada reaalsusele väga lähedast olukorda, kus brigaadil tuleb organiseerida lahing just nende võimekustega, mis on võimaliku mobilisatsiooni korral täienduseks saadaval. Maakaitsepataljonil aga tuli käigult reorganiseeruda selleks, et olla võimeline täitma tavalisest teistsuguse sisuga ülesandeid.

AGRSSIIVSEMALT AGRESSORILE VASTU

Kaitse- ja viivitusoperatsioonid on teadaolevalt ajutise iseloomuga tegevused kujundamaks sihikindlalt vaenulike jõudusid nii ajas, ruumis kui ka tegevuses selliseks, et vastase jõud kulmineeruksid enne enda poolt määratud eesmärgile jõudmist, võimaldades meile sõbralike üksuste eesmärgipärast, sünkroniseeritud pealetungi ning rünnakoperatsioonide läbiviimist ja initsiatiivi ülekandumist.

Minu tähelepanekud (mitte ainult maakaitsepataljoni suhtes, vaid laiemas kontekstis) aga viitavad, et me teeme kusagil midagi valesti.

Meil jääb puudu vajalikust agressiivsusest, et haarata initsiatiiv sisuliselt kõigis lahinguliikides. See on selge juhtimiskogemuse puudujääk. Peame kõvasti tööd tegema ja fokuseerima tähelepanu eelkõige lahingu juhtimisele ja lahingu juhtimise toetamisele. Räägin ülemate ja staapide olukorrast, teadlikkuse saavutamisest ja selle säilitamisest lahingus. See seisund võimaldab näha terviklikku pilti ja sellest tulenevaid taktikalisi võimalusi ning ka probleeme, mis omakorda võimaldab kiirete ja adekvaatsete otsuste tegemist.

Ainuke meetod nimetatud puuduse kõrvaldamiseks on loomulikult rohke harjutamine ning jao- ja rühmaülematel on selleks piisavalt võimalusi. Oluliselt vähem on selliseid harjutamisvõimalusi kompaniiülematel, kuid pataljoniülematel ja nendest kõrgematel juhtidel vastavad võimalused peaaegu puuduvad.

Probleem on mõistetav, sest niisugused teadmised ja oskused saadakse ainult pikaajalise teenistuskogemuse kaudu ning nende omandamiseks ei piisa ainult koolipingis tudeerimisest. Vaadates aga toimuvaid arenguid, peame tõdema – meeldib see meile või mitte –, et on käia veel väga pikk tee, enne kui kõigi tasemetel juhitud omandavad vajalikud kogemused. Seega loodan, et õppus Kevadtorm ja maakaitsepataljoni osalemine sellel andsid ühe olulise osa vajalikust kogemusest.

Kevadtormil veendusin veel kord selles, kui oluline on kaitsevälj jätkata intensiivset ja mitmekülgset koostööd maakaitseüksustega kogu väljaõppetsükli vältel selleks, et luua süvendatud ja ühtsed arusaamad teineteise võimekustest ning olla valmis toimima ühtsetel alustel ja seda väga erinevates olukordades. **KK!**

Paljudes kaitseväe struktuuriüksustes poetakse aina harjutades ja harjutades nahast välja, et saavutada sama koostegutsemisvõime, mis maakaitsepataljonil näib olevat veres juba sündides.

Tänu maakaitsepataljoni osalusele Kevadtormil saime harjutada reaalsusele lähedast olukorda, kus brigaadil tuleb organiseerida lahing just nende võimekustega, mis on võimaliku mobilisatsiooni korral saadaval.

Vahekohtunikuna Kevadtormil

Tekst: HANNES VÕRNO, lipnik

Kõikidel riikidel on struktuur, mille kaudu nad saavad tugevdada julgeolekuhuve. See on minevikuga võrreldes suur muutus ja oluline panus tulevaste põlvkondade turvalisusse. Suurele riigimehele Winston Churchillile kuuluvad sõnad: reservist on kahekordne kodanik. Need sõnad käivad ka vabatahtlike kohta. Suurõppus Kevadtorm ei olnud selles osas erand.

Teatasin oma soovist Kevadtormi kaasa teha juba vabatahtlike reservohvitseride kursuste kolmanda õppetsükli ajal ning registreerisin end õppustel osalema alates 5. maist 2006.

Nädala enne õppust osalesin koos kaitseväelaste ja reservohvitseridega major Urmet Reimanni läbi viidud vahekohtunike väljaõppel Võrumaal Meegomäe Lahingukoolis. Väljaõppe eesmärk oli vahekohtunikele nende ülesannete selgitamine nii teoorias kui ka praktikas.

VAHEKOHTUNIKU ÜLESANDED KEVADTORMIL

- Anda harjutavale üksusele realistlik pilt lahingukeskkonnast ja aidata harjutust läbi viia.
- Käskude ning vaatlusandmete kogumine ja vahendamine.
- Üksuseülemate ja allüksuste õpetamine.

Mõistagi lisandusid vahekohtunike ülesannete hulka ka kehtestatud piirangute edastamine allüksustele ning nende järgimise kontroll, samuti taktikalise tegevuse õigsuse jälgimine ja lahinguolukordade lahendamine. Viimase all nägi Kevadtormi vahekohtunikele seatud määrustik ette näiteks soomukite tegevuse jälgimise ja järelevalve, et ei kasutataks keelatud lahinguimitatsioonivahendeid. Üksustevahelise lahingudistantsi jälgimine tähendas seda, et tuli ennetada üksuste

Siniste tunnustega vahekohtunikke oli 2006. aasta Kevadtormil rohkem kui kunagi varem.

segunemisel tekkida võivat kaost. Vahekohtuniku ülesanne on kõigi õppustel kehtestatud ohutustehnikanõuete täitmise jälgimine, kontroll ja vajadusel kohene sekkumine.

TÖÖVAHENDIKS TABELID

Minu hinnangul polnud vahekohtunike töö kõige keerulisemaks osaks noored sõdurid ja vähene tehnika, vaid virtuaalsed üksused, millega on kindlasti hõlpsam sõidida kaardil kui maastikul. Õppuste ajal oli üksuse ülematel ehk seepärastki keerulisem oma üksusi juhtida, et lahinguplaanis kirjeldatu erines tegelikust olukorrast maastikul ja

üsna palju kallist aega, mis kuluks lahinguõppe ajal juhtimisele, läks tulude vajaduse tõttu anda vahekohtunikele ülevaateid oma üksuse tegevusest.

Nõudmised, mis olid esitatud vahekohtunikele, olid mõistetavad. Vahekohtunik peab olema hea erialase ettevalmistuse, empaatiavõime ja väljendusoskusega. Lisamata ei tohi jätta taktitunnet ja energilisust. Vahekohtunikel oli keelatud üksuse juhtimise ülevõtmine ja oma tegevusega üksuste paljastamine vastasele või selle luurele.

Vahekohtuniku töövahendiks olid "pähe raiutud tabelid".

Vahekohtuniku ülesanne on kõigi õppustel kehtestatud ohutustehnikanõuete täitmise jälgimine, kontroll ja vajadusel kohene sekkumine.

AHEKOHTUNIKE TÄIDETAVAD TABELID

- Tabel 1: üksuste tugevus ja struktuur.
- Tabel 2: kaotuste hindamine, aluseks ründaja-kaitsja suhe (ründaja kaotused, kaitsja kaotused, üksuste ülesande täitmine).
- Tabel 3: ründaja ülesande täitmise tabel.
- Tabel 4: tankitõrjerelvade mõju hindamine.
- Tabel 5: kohtumislahingute tulemuste hindamine.
- Tabel 6: kaudtule (81 mm MPR) mõju hindamine.
- Tabel 7: kaudtule (120 mm MP) mõju hindamine.

Vahekohtunikud esinesid sõjajumalana: neil tuli selle jumaliku töö tegemiseks põhjalikult tutvuda kaardi ja lahinguolukorraga.

Vahekohtunikele seatud ülesanded ja nende täitmine sai olla tagatud vaid juhul, kui kõik käinuks ette antud ja kooskõlastatud plaani päraselt. Arusaadavalt on iga üksuse motiiv vastane purustada ja lahing võita.

TAAS PÄEVAKORRAL: VILETS SIDE

Vahekohtupidamist ei teinud paraku keeruliseks mitte niivõrd ootamatud manöövrid ja üllatusena tulnud tegutsemine, kuivõrd vilets side. Et õppus toimus piisavalt suurel maa-alal, oli kaugemal tegutsevate üksuste vahekohtunikel võimaliku omavahel sidet saavutada. Põhilisteks sidevahenditeks olid mobiiltelefonid, mille kasutamist pidid vahekohtunikud väga sageli taunima ajateenijate, aspirantide ja koguni kompanii juhtimise tasemel, sest see oli õppuste ajal tegelikult keelatud.

Piisavat segadust tekitasid õhujõud, sest kahjuks ei suudetud õppuste lõpuni luua süsteemi, mille järgi anda üksustele infot selle kohta, "kelle linnud taevast on". Kord oma-de, kord võõraste ülendude eest varjudes ei saanud ka vahekohtunikud iial sotti, millisest lahingusi-tuatsioonist üksusele teada anda.

Vahekohtuniku ettekanne pidi sisaldama aruannet sellest, kas üksus täitis talle püstitatud ülesanded ja

kas ta täitis need vastavalt lahingu-plaanile. Kahjuks tuli mitte ainult mi-nul, vaid valdaval osal "omade" va-hekohtunistest möönda, et ei täitnud.

Põhjusi, miks see nii oli, toodi välja erinevaid. Alustades tavaliselt sellest, et üksused ei olnud valmis "vastase" mitteplaani-tud tege-vuseks, ja lõpetades vahel kaosesarna-se segadusega, mille põhjustajaks olid virtuaalsed, plaanis antust "virtuaalse tugevusega" üksusest veel tugevamad ning lõpuni minnes "haavamatud, surematud ja lõo-matud üksused". Iseenesest pole sellest midagi, kuid need hakkasid paraku ühel hetkel silmanähtavalt mõjutama "liht-surelikest ajateenijate" motivatsiooni.

PARIM OSA ÜHISKONNAST

Kirjutades oma mõtteid Kaitseliidu väljaande kaante vahel, ei saa ma minna mööda tõigast, et olin õp-puste teises faasis 9MKP (ehk inim-keeli: 9. maakaitsepataljoni) kom-paniivahekohtunik. Minu alluvuses olid kompanii rühmavahekohtuni-kena reservohvitserid lipnik Kaido Peetsalu, lipnik Jaanus Piirsalu, lip-nik Rain Leova ja lipnik Helen Hääl. Asusime üksuste juures vastavalt et-teantud situatsioonile ja kirjeldatud lahinguplaanile.

Nägin õppustel sadu mehi – ohvitseri positsioonilt vaadates parimat osa Eesti ühiskonnast.

Näinud tervet "lahingutegevust" kogu maikuu – alates õppuste eel-väljaõppest kuni lõpuni –, tehes läbi kõik astmed rühmavahekohtunist kuni kompaniivahekohtunikuni, ei saanud ma oma kirjatükki muul moel alustada, kui seda tegin – viitest vabatahtlikele. Nägin

õppustel sadu mehi – ajateenijaid, aspirante ja instruktoreid, noori ja küpses eas võitlejaid, tublisid naiskodukaitsjaid, kes tagalas kolde eest hoolitsesid, ja tarmukaid pereisaid, kes, relv käes, metsas tegutsesid ja positsioone hoidsid, ning noori, tarka tegutsemist ja õppimistahet väljendavaid Kaitseliidu võitlejaid. Ohvitseri positsioonilt vaadates – parimat osa Eesti ühiskonnast. Väga palju oli nende seas vabatahtlikke, Eesti vabaduse säilimise nimel kogu ühiskonnale eeskujuväärseid kodanikke.

KÕIGE RASKEM HETK

Mehed, vahekohtunikuks teile silma vaadata ja öelda, et te ei saanudki lõpuni võidelda, sest "vastane" purustas täpse miinipilduja kaudtulega enam kui pool kompaniid, oli selle kuu aega väldanud õppuse jooksul mu kõige raskem hetk, sest kompaniivahekohtunikuks lootsin ma lõpuni, et saan teiega koos võidelda.

Osalen Kevadtormil kindlasti ka järgmisel aastal. Kohtumiseni! **KK!**

Kodutütred mälestasid esimest peavanemat

Tekst: KERSTIN KÄÄRIK, instruktorkodutütred

Viljandi kodutütred ja külalised kogunesid 12. mail Kodutütardes esimese peavanema Salme Pruudeni 110. sünniaastapäeva puhul tema mälestuskivi juurde. Pidulik üritus algas lillete asetamisega kivilalale ja küünalde süütamisega. Samas võttis Viljandi Kodutütardes rühm vastu uued liikmed, kes lugesid kõlaval häälel töötuse. Igale lapsel jäi mälestuseks väike raamat Salme Pruudeni ja Eesti lipp.

Salme Pruuden sündis 12. mail 1896 Viljandimaal Päre vallas Männa talus talupidaja tütre. Kodutalu oli 19. sajandi edumeelne: pereisa Peeter oli toimekas seltskonnategelane, samuti pereema Liisa. Juba varakult võeti üritustele kaasa ka peretütar Salme, kelle koolitee algas Heimtali ja jätkus Päre vallakoolis ning kulges edasi Viljandis A. Blossfeldi erakoolis ja Viljandi Tütarlaste Gümnaasiumis. 1917. aasta sügisel astus ta Tartu ülikooli, kus asus õppima ajalugu.

Kui algas Vabadussõda, siirdus Pruuden kodukohta ja hakkas Ühistöö raamides korraldama rindemeeste abistamist. Pärast sõda sai temast Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi inspektress (õppealajuhataja). Selles kohal töötas ta kuni nõukogude okupatsioonini.

“Salme Pruuden oli Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi inspektress. Mina õppisin selles koolis aastatel 1934–1940. Salme Pruuden oli lastele eeskujuks, tema korrektne riietus ja käitumine olid laitmatud. Tema ajal valitses koolis ranget korda. Ta oli nõudlik nii enese kui teiste suhtes,” meenutas tema õpilane endine kodutütar Alma Saar (neiuna Leemet) 12. mail kunagise õpetaja büsti juures.

Pruuden kuulus ka mitmetesse seltsidesse. Tema olulisim saavutus oli aga alusepanek Eesti Kodutütardes organisatsioonile 1932. aastal. Algul oli Salme Pruuden Tartu ringkonnavanem, seejärel Kodutütardes peavanem. Tema teeneks on Kodutütardes organisatsioonilise struktuuri väljatöötamine, selle tegevussuunda-

de seadmine, kokkutulekute organiseerimine jne.

1944. aastal põgenes Pruuden nõukogude okupatsiooni eest Saksamaale, 1947. aastast sai tema elukohaks Inglismaa. Ta suri Londonis 16. juunil 1993.

Salme Pruudeni pronksbüsti paigaldati Viljandisse Köleri puistesse 1996. aastal Sakala Noorte Kotkaste ja Kodutütardes Sõprade Seltsi eestvõttel ja rahastusel. **KK!**

Salme Pruudeni olulisim saavutus oli alusepanek Eesti Kodutütardes organisatsioonile 1932. aastal.

Salgapealike kool Kaitseliidu Tartu malevas jätkab tegevust

Vt ka **Kaitse Kodu! 1/2003**

Tekst: MARTIN ERSTU, Kaitseliidu Tartu maleva instruktor-noortejuht

Noorte Kotkaste Tartu maleva salgapealike koolis õpib 2006. aastal 12 noorkotkast. See on juba viies kursus: alustatud sai 2002. aastal. Järgnev kirjatükk räägib sellest, kuhu ja kuidas on asi edasi liikunud, mis on paremaks muutunud, milline on kursuste tulemus. Kuivõrd meil ei ole kinnitatud üleriigilist koolituskava, on kursuse läbiviimisel aluseks Kaitseliidu Tartu maleva pealiku käskkirjaga kinnitatud kursuse plaan.

SIHTRÜHM JA KURSUSE KORRALDUS

Noorte Kotkaste malevas on noori, kellel on aega, tahtmist ja eeldusi saada heaks juhiks ning kes on omas kotkarühmas nagunii liidripositsioonil. Puudu jääb neil ainult õpetamis- ja planeerimisoskusest.

Noorte Kotkaste järgukatsetes sisalduva õpetamisega peaksid hakkama saama rühmapealikulid ja nende abid. Kui anda noortele juhtidele algteadmised õppetundide ja harjutuste ettevalmistamisest ja läbiviimisest, tulevad nad sellega edukalt toime. Neist on abi rühma väljaõppe korraldamisel – täiskasvanud rüh-

mapealik ei pea enam kõike ise teema, talle jääb juhendaja roll. Ka saab koolituse läbinud noori kasutada maleva üritustel, näiteks matkadel kontrollpunktide kohtunike ja laagrites instruktoritena.

Oleme koolitust korraldanud nädalavahetustel seitse korda aastas. Esimesel korral räägitakse teooriat inimesteõpetamisest ja õppetunni ettevalmistamisest. Edaspidi on praktilised harjutused instruktoriga juhendamisel. Kursuslased viivad nii klassis kui ka maastikul laagris üksteisele läbi harjutusi.

MUUDATUSED VÕRRELDES 2002. AASTAGA

Võrreldes esimese kursusega on lisandunud käsuandmis- ja planeerimisharjutused. Noortel on enamasti puudus oskustest planeerida allüksuse tegevust ette ja anda õigel ajal õigeid korraldusi. Kõige viletsam on olukord, kui juht annab allüksusele valesti sõnastatud või pooliku korralduse. Poisid tormavad seda täitma ning vea parandamine on raske, kui mitte võimatu.

Selle vastu aitavad erinevad harjutused. Näiteks kinniseotud silmadega jalgpall, kus ainult kapten näeb, mis toimub, ja peab oma võistkonnaliikmeid kamandama nii, et "pimedad" palli vastase väravasse suudaksid saata.

Lisaks praktilistele harjutustele kursusel viivad õppurid läbi koondusi oma rühmas rühmapealiku juhendamisel. Erinevalt esimesest kursusest saavad rühmapealikulid nüüd

Noorte Kotkaste Tartu malevas on 12 rühma; üheksa rühma pealikulid on salgapealike kooli vilistlased. Lisaks on igas tegutsevas rühmas 1–3 kursuse lõpetanud salgapealiku.

kursuslase juhendamisega paremini hakkama. Õppurile ei püstitata liiga kõrget eesmärki ega taheta temast liiga palju. Siiski ei jäeta kursuslast täiesti kõrvale. Varem oli rühmapealikul tihtipeale suhtumine, et lihtsam on asi ise ära teha, siis võib tulemuses kindel olla. Kuid noored juhid jäid praktiseerimisvõimalusest ilma.

VÕRDLUKAITSELIIDU KOOLI NOORTEJUHI KURSUSEGA

Kaitseliidu Kool korraldab vabatahtliku noortejuhi kursust. Aga see ei rahulda maleva vajadust juhtide järele. Kaitseliidu Kool suudaks toota aastas kaks juhti igale Noorte Kotkaste malevale, kuid vaja oleks kolm korda nii palju ja mitte homseks, vaid üleilseks.

Vabatahtliku noortejuhi kursusel osalejate sihtrühm on n-õ inimesed tänavalt. See tähendab, et neile tuleb lisaks pedagoogikateadmistele selgitada ka organisatsioonisiseseid käitumis- ja protseduureegleid, samuti Kaitseliidus kehtivast väljaõppejuhendist ja planeerimisprotsessist tulenevaid erisusi. Organisatsioonist endast välja kasvanud juhtidel on seevastu vajalik kogemus, teadmised ja oskused olemas. Neid ei ehmata süsteemi jääkus.

Metsas palgi saagimine on oskus, mis tuleb oma käega läbi proovida.

Foto: Viire Villandi

Kaitseliidu Kooli vabatahtliku noortejuhi kursusel osalemine maksab rahas malevale ainult kütusekulu. Aga Tartu malevale tähendab see praegu ~100 liitrit kütust ehk 1400–1500 krooni ning tulemuseks on üks õpetatud vabatahtlik noortejuht. Samas on Tartu maleva eelarves salgapealike kooli korraldamiseks 7000 krooni ning tulemuseks on 8–12 juhti.

Praktikat on vabatahtliku noortejuhi kursusel vähem – kursuse lõpetamiseks peab juhendaja, ehk instruktor-noortejuht kontrollima ühte koondust ja ühe välilaagri korraldamist. Salgapealike koolis on aga praktika pidev.

Koolituse kvaliteet on Tartu malevas ehk kehvem, aga tulemus on maleva seisukohalt parem, sest lõpetajaid – rühmajuhte ja instruktoreid – on rohkem.

Koolituse läbinud noori saab kasutada maleva üritustel, näiteks matkadel kontrollpunktide kohtunike ja laagrites instruktoritena.

LÕPETANUTE ESILETÕSTMINE

Noorte Kotkaste Tartu maleva juhatuse ettepanekul kinnitas keskjuhatuse Tartu maleva rinnamärgi “Os-kuste märk” statuudi (vt joonis).

Statuudi järgi saab märgi K (ken) anda poisile, kes on lõpetanud salgapealike kooli.

Vastavalt Kaitseliidu väljaõppejuhendile annab Kaitseliidu maleva pealik välja käskkirja kursuse lõpetamise kohta ja kirjutab alla lõputunnistusele.

MALEVA JUHATUSE HINNANG KURSUSELE

Vastavalt Noorte Kotkaste põhikirjale hindab rühmapealike ettevalmistust maleva juhatusele. Kursuse korraldajana annab juhatusele hinnangu lõpetajate kohta. Mõni poiss käib kohal ja teeb kaasa, aga juhti temast ei saa, teisel on vaja rohkem harjutada ja kolmandad on “sündinud pealikud”. Enamasti arvestab juhatuse korraldaja hinnangut ja annab maleva üritusi korraldades noortele juhtidele jõukohased ülesanded.

Kuna juhatuse aktsepteerib kursuse lõpetanuid, on malevast kadunud juhid, kes oma tööd korralikult teha ei suuda. Aastate jooksul on olnud noori, kes asutavad kotkarühma iseenda ego upitamiseks ja selle siis paari kuu pärast maha jätvad. Ka on olnud probleem täiskasvanud inimesega, kes on väga tahtnud olla rühmapealik, omamata ühtegi eeldust juhiks saamiseks. Juhatuse otsustas, et kuna ta pealikuks ei sobi, ei saa ta maleva liikmeks.

TULEMUSED

Noorte Kotkaste Tartu malev koosneb praegu 12 rühmast. Üheksa rühma pealikud on erinevatel aastatel salgapealike kooli lõpetanud noored. Lisaks on igas tegevus rühmas 1–3 kursuse lõpetanud salgapealiku, kes saavad vajadusel hakkama rühmapealiku asendamiseks.

Salgapealike kooli vilistlastel on olnud ka ajateenistuses nooremallohvitserikursusel või aspirandikursusel kergem, sest Noorte Kotkaste

organisatsioonis saadud inimeste juhtimise ja käskimise kogemused on tulnud kasuks.

Kursus sai nimetatud salgapealike kooliks, sest lootsin välja õpetada abilisi täiskasvanud rühmapealikele. Aga ettevõtmine kujunes suure osas rühmapealike kooliks – õpetan seal välja noori juhte, kes lähima paari aasta jooksul võtavad üle rühmapealiku töö.

JUHTIDE ORGANISATSIOONIST LAHKUMISE PÕHJUSED

Täiskasvanud lahkuvad väsides, noored ajateenistuseks, pere loomiseks, kõrgkooliks. Täiskasvanu lahkub ette hoiatades, aga jäädavalt. Kotkast juhiks kasvanu minek ajateenistusse on ette teada ning uue juhi saab rühmale ette valmis kasvatada ja õpetada.

Pealegi tulevad noored enamasti toetajana tagasi. Kes kõrgkooliõpingute, töö või pere tõttu ei saa enam aktiivselt noorkotkaste maleva tegemistes osaleda, tuleb meelstasti maleva üritustele koolitjaks või võistluste kohtunikuks. Näiteks

NOORTE KOTKASTE TARU MALEVA OSKUSTE MÄRK

Vormile ömmeldava 25 mm läbimõõduga ringi keskel olev tumeroheline ruun näitab mille, eest on märk saadud.

1. Esimene neist on R, reid (sõitmine, ratas, liikumine), mis tähistab kehalist võimekust, vastupidavust. Märgi võib anda noorkotkale, kes on vähemalt kahel korral läbi teinud noorkotkaste matkamängu “Kavilda retk” või “Kährrik” ja tegeleb regulaarselt oma valitud spordialaga, mis näidatakse ära esildises.

2. Teine on K, ken (männipuu, tõrvik, teadmised), mis tähistab edu õpingutes ja tarkuses. Märgi võib anda noorkotkale, kes on lõpetanud Noorte Kotkaste Tartu maleva korraldatud kursuse või on kaasa aidanud Noorte Kotkaste Tartu maleva üritustel koolitajana.

3. Kolmas W, wynja (rõõm ja edukus), mis tähistab edu seltskonnas ja suhtlemises. Märgi võib anda noorkotkale, kes omal algatusel korraldab oma rühma noorkotkastele seltskonna- või spordimängu ning loob ja hoiab head meeleolu rühma väljaõppeüritustel.

4. Neljas I, iss (jää ja stabiliseeriv jõud), mis tähistab heasoovlikkust kaaslaste vastu. Märgi võib anda noorkotkale, kes hoolitseb oma allüksuse püsijäämise eest ja võitleb edukalt takistustega. Samuti on ta kahe aasta jooksul osalenud kõigil oma rühma ja maleva üritustel.

Värvadena kasutatakse kaht põhilist metsa värvi – tumedam ja heledam roheline. Tumedam roheline kujutab metsamassiivi, tema süngust ja sügavust, mida märgi kandja peab trotsima. Heledam roheline tähistab metsa heldust ja lahkust, mida märgi kandja peab targasti kasutama. Märk toob esile kandja tarkuse, osavuse, jõu ja teotahte ning innustab teisi olema märgi vääriline.

Kavilda matkale ja suurematesse laagritesse.

Samas on kursuse lõpetanute seas ka kadunud poegi ja paar *machot*, kes leiavad, et lastega tegelemine ei ole piisavalt mehelik. On neidki, kes on lihtsalt väsinud ja ei jaksa enam. Ja mõned raha teenimisest liigselt hõivatud "pankade pärisorjad", kellel korteri-, auto- ja külmkapiliising tahavad maksmist ja vaba aega enam ei olegi.

JUHID SAAVAD TUTTAVAKS

Salgapealike koolis käivad erinevatest rühmadest pärit poisid õpivad üksteist tundma, vahetavad kogemusi ja hakkavad tegema rühmata-seme koostööd.

Siit tuleneb, miks Tartu malevas teeb Elva rühm tihedat koostööd maakonna teises otsas asuvate Alatskivi ja Lähte rühmaga – see on alguse saanud salgapealike koolis.

Samas on poisid ise hakanud kursuse lõpetanud juhte rohkem aktsepteerima. Malevas ei ole enam "isehakanud" pealikuid, kes tahavad kangesti kamandada, aga ei saa sellega kuidagi hakkama.

TULEVIKUPLAANID EHK JÄTKUKURSUSE KORRALDAMINE

Mõtteis mõlgub on jätkukursuse korraldamine salgapealike kooli erinevatel aastatel lõpetanud juhtidele ja miks ka mitte vanematele pealikele, kes ei ole salgapealike koolis käinud. Õpetada tuleks neile seadusandlust, juhtimist ja planeerimist ning harjutada neid veel kord mõttega, et nad vastutavad.

Tänapäeva ühiskonnas on seadusi liiga palju. Inimesed ei tea ega tunne kõiki. Meie juhtidele pole alati selge, et nad vastutavad naha ja karvade-ga kõigi üritusel osalejate eest ja et ürituse lõppedes tuleb kõik osalejad n-ö allkirja vastu vanematele üle anda. Juhtub, et alaealistel lubatakse liiga kergekäeliselt ürituselt – näiteks laagrist – lahkuda.

Minu enda mõne aasta tagune kogemus on järgmine: mul tekkis distsipliiniprobleemide pärast konflikt poisteseltskonna liidriga (tegemist oli erinevate kotkarühmade poistega). Liidri sõbral oli vanemate suvila kasutamise võimalus. Üsna kiiresti otsustasid kuus noormeest laagrist lahkuda. Oh seda häda ja õnnetust, kui ma vanemad läbi helistasin ja informeerisin sellest, et poiss tuleb laagrist koju. Kõik "meheteod" jäid tegemata. Poistele meeldinuks, kui nad oluiks vanemate arvates edasi Noorte Kotkaste laagris ja seega kõik korras.

Eelkõige juhtidele, aga ka kõigile noortele peab õpetama vastutust kaasasoleva varustuse eest. Tihti suhtutakse maleva varasse hoolimatult. See ei ole ju enda oma ja selle eest ei ole oma raha makstud järelikult võib suhtuda ükskõikselt.

Saan aru, kui noored jõumehed löövad pilbasteks kirvevarre või väänavad kõveraks labida, aga miks nad sellest vastutajale sõnagi ei ütle, on mulle mõistetamatu.

Tegijal juhtub mõndagi, keegi tal nahka maha võtma ei hakka. Häda on selles, et kui vastutajale ei teata asja purunemisest, pole järgmisel üritusel sellist eset üldse.

Sama probleem on ka varustuse pakkimisega ürituse lõppedes. Kui leiad veoauto kastist magamiskoti sisse keeratud Fairy pudeli ja lahtise lihakonservi, teeb tigidaks küll.

TEGEVUST KÕIGILE JA KOGU AEG

Planeerimisest peaks õpetama seda, et juht pakub tegevust kõigile üritusel osalejatele ja kogu aeg. Enamik Kaitseliidus teeninud inimesi on osalenud laskmistel, kus kolmkümmend inimest saavad lasta kolmel rajal. See tähendab, et kolm lasevad ja kaks kümmend seitse vaatavad. Sama olukord on kotkaste õhupüsilaskmisel. Kui planeerida laskmine, tuleb leida tegevus ka nendele, kes parasjagu püssi käes ei hoia.

Planeerimise ja seadusandluse õpetamisega saaks jätkukursusel ise hakkama, kui kõvasti eeltööd teha ja ette valmistada, aga kõige keerulisem on õpetada inimeste juhtimist. Milline peab juht olema, kuidas käituma, kuidas käsku anda, on lühidalt, aga väga hästi ära toodud kaitseväe sisemäärustikus III peatükis ja II peatüki 14. punktis. Aga sellise tasemeni jõudmine vabatahtlikus organisatsioonis käib minule veel üle jõu.

Esmalt on koolitajaprobleem. Tuleb leida inimene, kes suudab teistele juhtimist õpetada. Mina näiteks ei oska.

Teiseks on ajaprobleem. See tähendab, et mida parem, targem ja võimekam vabatahtlik organisatsioonis on, seda vähem on tal vaba aega. Seegi vähene vaba aeg kulub malevas õppuste korraldamiseks. Järelikult on täienduskoolituse aja leidmine väga raske, eriti kui on vaja kokku kutsuda 10–20 vabatahtliku juhti, kes võiksid jätkukursusel osaleda.

Jätkukursuse rolli võiks täita kotkajuhi kursus, mida korraldas varasematel aastatel Noorte Kotkaste peastaap, aga selle korraldamisel kerkiks esile samad probleemid, mis praegusel Kaitseliidu Kooli vabatahtliku noortejuhi kursusel. Tartu malevasse saaksin läbirääkimiste peale kindlasti koolitajaid Kaitseväe Ühendatud Õppeasutustest, aga enne peaks suutma kokku panna jätkukursuse kava.

KOKKUVÕTTEKS

Tartu malevas korraldatava salgapealike kooli tulemusena ei ole malevas enam tuntavat juhtide puudust, sest kursus tagab malevas jätkusuutlikkuse. Õppekavasse on lisandunud uusi teemasid, õppurite praktiseerimisvõimalused on paranenud. Kursusest on ilmne kasu Noorte Kotkaste Tartu malevale.

Üle-eestilise juhtide koolituskava valmimiseni jätkan Tartu malevas juhikoolitust praeguse kava alusel seda analüüsid, katse-eksitusemeetodilarendades ja jätkukursust kavandades. **KK!**

Õiges laagris pole halb lapsi

Kuigi Tartu maleva noorkotkad ja kodutütred korraldasid 17.–19. juunini Väägveres kolmepäevase suvelaagri Puhja kandi probleemsetele lastele, andsid laagrikasvandikud tänu ettevõtmisi täis päevadele hoopis kuulekate ja tegusate koolipoiste mõõdu välja.

Tekst ja fotod: VIIRE VILLANDI

Kui küsin ühelt ujedana tunduvalt valges polosärgis poisikeselt, kes teda laagrisse kutsus, vastab ta rahulikult ja südilt: “Alik.” Ja lisab selgituseks: “Puhja konstabel.” Ehkki kõik need kümnekond poissi, kes Väägvere kandis Tartu maleva salgapealike kooli läbinud noorkotkaste ja kodutütarde Aleksander Murre, Oliver Kalfi, Tõnu Toomla, Johanna Annamaa ja Julia Siimbergi ning nooreinstruktor seersant Raivo Haraku ja nooreinstruktori Leelo Kүүni hoole all laagerdavad, on laagripääsme “lunastanud” kohalikule konstaablile Alik Sädele ja Ulila Arengukoja juhatause esimehele Niina Topolevale murelastena silma hakates, ei meenuta laager kuidagi alaealiste õigusrikkujate kogumispunkti. Sootuks vastupidi – see on justkui noorte omal algatusel püsti pandud telkimisplats, kus lahe õhkkond ja tuhat põnevat tegemist.

LAAGER KESET METSA

Kui Proovikivi autos rappudes üle kivide ja kändude pea-

aegu olematut metsateed pidi telkimisplatsile jõuab, käib laagrielu juba teist päeva. Noorteinstruktor Leelo Kүүni kodumetsas on just selline laagripaik, mis peaks poislaste (kellele on seltsiks ka paar “laagrihundi” neidu) silmis kiituse välja teenima. Pealegi on siin kõik laagrieluks vajalik olemas: maakividega ääristatud lõkkease, köetavad sõjaväetelgid, isegi latriin (ehk välipeldik) koos kätepesupaigaga.

Unimogi juures sagiv seersant Harak ning laigulistesse välivormidesse riietatud noorkotkastest-kodutütarest instruktorid näitavad usinalt kõike. Mõned hakkajamad poisid askeldavad sae ja kirvega, tehes õhtuks lõkkepuid. Samal ajal harjutab teine poistesalk juhendajate valva pilgu all ühe kännujuurika juures tulesüütamisvõimalusi.

“Ekskursioon” ööbimiskohaks olevasse sõjaväetelki lõpeb tõdemusega, et telklaagrit vist tüdrukud ikka omal käel korraldada ei suuda, kui isegi kogenud laagripäädadel on probleemiks ämblikuhirm. Aga mine tea, mis satikaid seal metsas veel liikuda

võib, nii et “turvamehed” peavad igal juhul seltsis olema.

IGAV EI HAKKA

Aga ega kaua uudistada-vaadata saagi, sest juba kamandavad noorukesed instruktorid laagrilapsed haneritta ja läheb matkaks, mille sihiks kilomeetri-paari kaugusel asuv Jakobi talu, kuhu peremees Kalju Kapajev on asutanud jaanalinnufarmi. Jaanalind pole küll Eestimaal enam uudisasi ja suurem osa laagrilapsigi on neid varemgi, kes Rõuges, kes Muhus, näinud, ent elevust tekitab teekond siiski.

Päike paistab lagipähe ja instruktorid nõuavad järjekindlalt, et olgu igapähe neonpunane nokamüts peas. Poistega pole probleemi, neiuhakatistega aga küll. Neljateistviieteistaastastele piigadele kipuvad laagrimütsid liiga väikeseks jääma ja kompromissimärgiks pähe tõmmatud kapuutsid olematu tuule toimel pidevalt peast alla vajuma. Noorkotkad Kalf ja Murre ei jäta seda aga märkamata – killud ja nok-

Jälle rivvi! Korralik rivi on militaarse kallakuga laagri distsipliini looja.

Tuletegemise kunst on üks laagritarkuste aluseid.

kimine käivad ju laagrielu juurde. Et Proovikivi on ettevaatamatult peakatteta tulnud, jääb üle hoida sisimas tütarlaste poole.

Jah, juhtub veel mõndagi. “Kes on vabatahtlik, tõstab käe,” hõikab keegi instruktoritest. Ja käetõstjale lendab pihku pulgakomm – neid jagatakse laagris pea igaühele ja pea iga sammul, nii et Proovikivigi saab suu seks. Taas hõigatakse vabatahtlikku ja sellegi käetõstja pihus on peagi kompvek. Kuid kolmandal korral, kui kolm kätt tõuseb korraga, kõlab hoopis käsklus: “Kolm ringi joostes ümber rivi, marss!” Nii et ei mingit rutiini.

Et jaanalinnufarmini on veel maad ja palavus tahab hinge võtta, tuleb elu rõõmsamaks teha ning noorkotkas Kalf võtab üles laulu. Kõvasti ja valesti. “Sauna taga tiigi ääres...” on eesti laste populaarseim laagri- ja rivilaul.

Aga vahepeal tuleb noorukestel instruktoritel mitmendat-setmendat korda kasvandikele seletada, kuidas sõjaväeline rivi peab välja nägema, kuidas peab rivistuma ja käskluste peale käituma. Kalf ja Murre näevad oma tulevikku sõjaväelastena ja käskluste andmine tuleb neil pika noorkotka staaži peale juba loomuliku ja ehtsana välja. Repertuaargi muutub “militaarsemaks” ja pikale veniv rivi laulab reipalt: “... me metsavennad eestlased...”

LIIVAKAART ON LAAGRIMEENE

Pärast jaanalinnufarmi minnakse Leelo Kүүni koduõuele lõunasuppi sööma. See pole pirtsakate linnalaste koolisöökla supipäev, kus taldrikutäied toitu jäätmenõusse lendavad, vaid värskes õhus rassinute välisöökla. Jätme pang jääb tühjaks, taldrikud saavad tühjaks ja supipoti põhja jääb vaid õige pisut lihapallisuppi. Võileibu kulub sinna juurde arvatust enam, magustoiduks pakutavast Väike-se Tomi jäätisest ei maksa rääkidagi.

LEELO LAAGRISUPP

Jätkub paarikümnele inimesele

5 purki Maakera Bullerby lihapallisuppi

2 karpi Rakvere veiselihakonservi

12 kartulit

3 sibulat

3 Maggi kanapuljongikuubikut

Maitseks ja kaunistuseks supirohelist

Valmistada supipurgil oleva õpetuse järgi. Lahustada puljongikuubikud keevas vees. Kartul ja sibul tükeldada ning keeta pehmeks. Lisada purgisupp ja lihakonserv. Pärast valmist maitsestada supirohelisega (till, petersell jm – vastavalt maitsele). Supi juurde pakkuda juustusaiu ning vorsti- ja singivõileibu.

Taluõuel korraldavad Julia ja Johanna ka käsitõõtunni, mille ideed pärit kunstõõpetaja haridusega Leelo Kүүnilt. Johanna õõpetab liivakaarte tegema. Proovikivi kleebib poistega võidu kahepoolset teipi kaardipinnale ja lõikab vaibanoaga selle pealmisesse kihti kujundeid. Guašiga värvitud liiva täis papptaldrikud laotatakse suure kase alla ja igaüks valib sobivad toonid. Kes kirjutab kaardile oma nime, kes kujundab rahvuslipu, kes majad ja puud. Proovikivi jääb oma sinililledega suisa ajahätta – nooremate näpud on nobedamad.

Julia õõpetab aga saunaesikus nahkehete valmistamist. Laiad käevõrud on poiste seas sama popid kui tüdrukute hulgas. “Mõnikord teevadki poisid hoopis uhkemad ja pärlirohkemad võrud kui tüdrukud,” teab Julia öelda. Kas nii asjalikult käsitõõd juhendav alles kaheksanda klassi lõõpetanud piiga tahab

Kännul istudes sünnivad parimad mõtted, mida veel laagrilistele põnevast pakkuda. Pildil peavad nõu salgajuhtide koolist välja kasvanud noored instruktorid Johanna Annamaa, Aleksander Murd ja Julia Siimberg.

õõpetajaks saada, uurib Proovikivi. “Ei, õõpetajaks kindlasti mitte,” arvas Julia esialgu ehtkoolitõõdrukuli-kult. “Õõpetajad pole just alati kõige armastatumad inimesed,” valib ta hoolikalt sõnu väite põhjendamiseks.

NOORTEL ON LASTE SEAS AUTORITEETI

“Lastele on oluline, et neid õõpetavad-juhendavad noored,” on Kaitse-liidu Tartu maleva noorteinstruktor Leelo Kүүn veendunud. “Mina mõjun ju nagu õõpetaja või tädi, aga kui noored, just sellises eas inimesed, kellega laps enda samastada tahab, midagi ütlevad või nõuavad, siis see on midagi muud.” Ka tundub talle, et kehvadest oludest lastel on oluline selgeks saada, et ka kasi-nates tingimustes saab arukalt aega veeta ja mõistlikult tegutseda.

“Sellised väikesed laagrid on natuke endale ka puhkuseks, sest noored saavad kõigea toime,” lisab seersant Harak.

Laagripildis on tunda, et kõik on tõõepoolst õõhed – nii kasvandikud kui ka noored instruktorid. Kui seersant Harak soovijad palavuse tõõttu päevakava väliselt ujumispaika viib, lustivad kõik soojas vees õõhtviisi. Jõudu ja lusti peab veel jaguma, sest õõhtul on ees veel aaretejaht ja pulgasaia kõõpsetamine laagrilõõkkel. **KK!**

Viru maleva noorkotkad võitsid Mini-Erna

**Kaitseliidu eriorganisatsiooni Noored Kotkad sõjalis-sportlik võistlus
Mini-Erna 2006 peeti 15.–16. juunil.**

Võistluse start anti Aegviidu põhikooli staadionilt 15. juunil kell 13.20. Võistluste trass oli ligikaudu 40 kilomeetrit pikk ning suundus Kautla ümbruskonda. Samas piirkonnas toimus ka legendaarse Erna grupi tegevus 1941. aastal.

Rajale läks 15 võistkonda. 24 tunni jooksul pidid noored võistlejad näitama neljaliikmeliste luurepatrulide koosseisus füüsilist ja vaimset

vastupidavust, tähelepanuvõimet ja mitmekülgeid oskusi. Maastikul tuli vältida tingliku vastase kätte sattumist ja oma tegevust reetvate märkide mahajätmist.

Võistlus kulges pingelises õhkkonnas, nagu võrdsete vahel kohane. Suur karikas ja diplomid jäävad kinnitama Viru maleva noorkotkaste võitu. Nende kapten oli Põlula rühma liige Aivo Elken, kaaslasteks

Andres Lepik Viru-Nigulast ning Sander Aur ja Ilja Semjonov Kundast. Võistkonda trenisid esindaja Raivo Elken ja Märt Viisu. Esimese võistluspäeva õhtune karistuspunktide kokkulugemine näitas, et Virumaa poisid on kolmandal kohal ning see innustas neid. Kolmandal kohal püsimiseks tehti aga tööd ja valati higi sedavõrd, et lõpuprotokollis said kirja võitjau toonud numbrid. **KK!**

Viru maleva noorkotkad valmistuvad teekonda jätkama.

Mini-Erna võistlusrajal tuli ületada ka veetakistusi.

Nuputamisesanded nõudsid kõigi võistkonna liikmete kaasamõtlemist.

Viru maleva võidukas võistkond pärast autasustamist Kautla mälestuskivi ees koos treenerist esindaja Raivo Elkeniga (istub).

Kolme riigi osalusel Ernake peeti Jõgevamaal

**Tekst: ANGELIKA NARIS,
Kodutütarde peavanem
Fotod: ANU ALLEKAND**

Neljas kodutütarde võistlusmatk Ernake korraldati viidi läbi 1.–3. juunini Jõgeva maakonnas Saare ja Pala vallas. Ürituse eesmärk oli pakkuda noortele huvitavat ning mitmekülgseid võimeid ja oskusi nõudvat võistlust ning selgitada välja võitjad, kes esindavad kodutütred Rootsi mitmevõistlusel, Soome Riigikaitse laagris ja Noorte Kotkaste Mini-Ernal.

Võistlusest võtsid osa kolmeteistkümne ringkonna esindajad ning külalisvõistkonnad Lätist ja Leedust. Tüdrukud läbisid 30 kilomeetri pikkuse raja, kus oli oht puutuda kokku “vaenlasega”. Trassile jäi 17 tegevuspunkti, kus tuli näidata osavust, nutikust ja meeskonnatööoskust. Lisaks traditsioonilistele ülesannetele, nagu kaardipusle, sõlmede tegemine, sideülesanne, kimmimäng ja lõkke süütamine, olid seekord kavas ka vibulaskmine, luureülesanded, militaarsemete otsimine ja takistuste ületamine.

Pärast võistlust arvasid tüdrukud, et kõige toredamad olid vibulaskmine ja märkejooks.

Esimese võistluspäeva lõpul jõudsid ööbimiskohta kõik 15 võistkonda. Lisaks väsinud ja vaevatud jalgadele olid probleemiks ka puugid, kes olid ennast tüdrukute külge haakinud. Nii oligi söögitegemise kõrval põhitegevuseks puukide tagaajamine arstide kaasabil.

Öösel tuli täita veel üks luureülesanne, millega vähesed hakkama said – ilmselt segas väsimus.

Võistlus lõppes järgmise päeva lõuna paiku. Lõpetas 13 võistkonda. Esikoha ja võimaluse osaleda Rootsi Kodukaitse sõjalisel mitmevõistlusel said Jõgeva tüdrukud Laura

Kõik võistkonnad pidid leidma nutikaid lahendusi lõkke süütamiseks.

Suur, Liisi Kүүts ja Anu Tammiku Jõgeva gümnaasiumist ning Heliisa Aare Vaimastvere põhikoolist. Teiseks jäid Võru kodutütred, nende auhinnaks on osalemisõigus Soome Riigikaitse laagris. Napilt kolmandaks tulnud Järva neid esindavad Kodutütred noorkotkaste Mini-Ernal. Parima külalisvõistkonnana said lätlased 7. koha.

Sellest aastast antakse Ernakese võitjale üle ka rändauhind, milleks oli Tauno Kangro kujundatud kelmikas Pronkstüdruk. Aastaks jääb see hoiule Jõgeva kodutütarde juurde, kuid järgmisel aastal Läänemaal on kõigil võimalus see endale võita.

Küsimusele, et kas oli raske ka, vastas võitjavõistkonna liige Heliisa Aare: “Muidugi on võistluse ajal vahepeal füüsiliselt raske, aga see läheb pärast meelest ära.” **KK!**

Kodutütarde võistlusmatka Ernake rändauhind, Tauno Kangro loodud Pronkstüdruk.

Lisaks tugevatele jalgadele nõudis Ernakese ülesannete täitmine omajagu peapurdmist.

Politseikonstaablid Anti Tilling ja tema teenistusköer Otto ning Ottomar Virk ja Johnny on paljudele tartlastele nägupidi tuttavad.

Politseikoerad filmitrikke ei tee

Tekst ja fotod: VIIRE VILLANDI

Politseikoerad on teenistuskoe-
rad ja eelkõige on nad õpetatud
jälge üles võtma, selgitab koera-
juhist konstaabel Ottomar Virk. Nii
tema koolitatud viie-aastane Johnny
kui ka konstaabel Anti Tillingu juba
pensioniiikka jõudmas üheksa-aasta-
ne Otto on saksa lambakoerad, kelle
sarnasus legendaarse telestaari Rexi-
ga lastele mõistagi silma hakkab.

PIKK ÕPPEAEG

Politseikoerad saavad algul tavalist
kuulekuskoolitust, seejärel õpivad
takistusi ületama ja jälgi ajama. Tar-
tu politseiosakonna konstaabel Virk
selgitab oma hoolealusest, Estrelso
kennelist pärit Johnnyst kõneldes, et
ta sai kutsika enda juurde 1,5-kuuse-
na, ent poolteist aastat tuli Tallinna
vahet sõita ja looma õige intensiivselt
kogenud koolitajate juures õpetada.
Johnny kasvaski kõigi Tartu politsei-
nike silma all ja on seetõttu neile mit-
te üksnes neljajalgne kolleeg, vaid ka
hea sõber.

Anti Tillingu Otto on aga saadud
Soomest abi korras – sellist, teenis-
tuskoerte liinist pärit koera Eesti
politsei praegu ehk osta ei jaksakski.
Kuigi Otto oli juba Soomes õpetust
saanud, tuli tal Eestis vaeva näha ja
kõik õpitu eestikeelsete käskude jä-
rel ümber õppida.

Teenistuskoeerad on küll riigi toidul,
kuuluvad juriidiliselt julgestuspolit-
seile ja on koerajuhi käe all vaid ka-
sutus-valduslepingu alusel, ent ela-
vad ikkagi tema perekonnas peaaegu
nagu lemmikloomad. Ainult et sellise
loomaga kooselu nõuab peremehelt
rohkem vaeva – hästi treenitud loom
tahab pidevalt tegutsemist (tööd või
treeninguid), sest muidu hakkab tal
igav ja ta muutub rahutuks ning tüü-
tuks. Isegi Proovikiviga kohtumise
ajal tahtsid teenistuskoeerad kas või
rihma otsas olles visatud pulka paari
sammu pealt tagasi tuua.

Kuidas hakkavad mööduma Anti
Tillingu neljajalgse kaaslane Otto
peatsed pensionipäevad, ei osanud
mees praegu ennustada, kuid oli
ette kindel, et tegevusetus ei sobi ka
vanaduspuhkusel teenistuskoeerale.

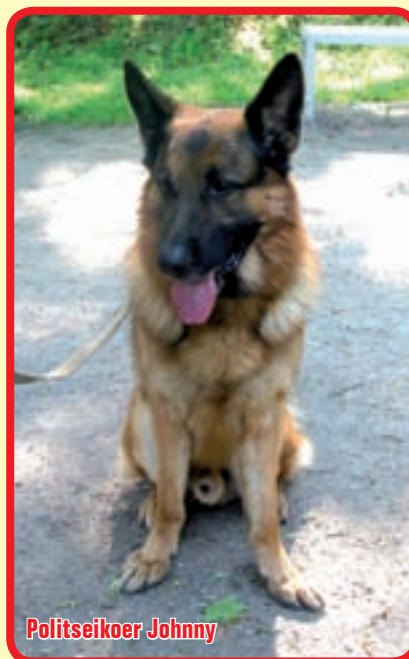
**Kuigi telesari
“Politseikomissar Rex” on
pannud mõnegi lapsed ka
Tartu politseikoertele järele
õhkama, et vaata, Rex läheb,
teevad teenistuskoeerteks
koolitatud saksa lambakoerad
Otto ja Johnny koerajuhtide
Anti Tillingu ja Ottomar
Virga juhtimisel rasket
igapäevast ja tunduvalt
vähematraktiivset tööd.**

Politseikoeral on vaja leida kahe-
suguseid inimesi: halbu, kes on toime
pannud õigusrikkumise, ja abituid,
kes on näiteks metsa või sohu eksinud.

VASTANDLIKUD ÜLESANDED

Küsimusele, kuidas käitub politsei-
koer otsitavaga, vastasid koerajuhid
kui ühest suust: “Vastavalt vajadu-
sele.” Sõbralikult pai nuruv Johnny
tundus Proovikivile küll hea sõbra-
na ja ega Ottogi, kes üldse silitamist
ei armastavat, tigea looma mõõtu
välja andnud.

“Politseikoer on leebe ja sõbralik
just seni, kuni talle seda võimalda-
takse,” selgitasid koerajuhid. “Pa-
hateo korda saatnu ei anna ju loo-

Politseikoer Johnny

male võimalust heatahtlik olla ja
talle on politseikoer ka ohtlik.”

Meeste sõnul sõltub looma aru-
saam suuresti otsijate suhtumisest.
Kui murelikud koerajuhid ja teised
inimesed sood või metsa kammi-
vad, tajub ka loom, et peab olema
eelkõige abiliseks ja toekaks sõb-
raks, kui aga konstaabel koeraga
näiteks autovarga või mobiiliröövli
värsket jälge ajab, tunneb koergi,
et temalt oodatakse otsustavat ja
kindlahambalist tegutsemist.

Teenistuskoeerale polegi kõige
raskem ülesannete vastuolulisus,
vaid palavus. Mida palavam ilm,
seda raskem on koeral töötada,
palju ja sageli vajab ta juua aga
igal juhul. Ja tema tööpäevad ei
saa olla lõputud, vaid piirduvad
umbes kaheksa tunniga. Et aga
tööd seepärast pooleli ei jääks, on
Tilling ja Virk õppinud ka teine-
teise koeraga töötama.

KOERAJUHI AMET

Mõlemad konstaablid ütlevad, et
võimalus koeraga töötada polnud
nende elukutsevalikus määrav,
kuid sellest on saanud meeldiv ja
arendav lisaülesanne. Samas usu-
vad nad, et koerajuhiks saamise
võimalus võib tuua politsei rida-
desse neid lapsest saati koerahulle,
kes tööd ilma neljajalgse sõbrata
ette ei kujuta.

“Ega politseikoer filmitrikke küll
tee,” ütleb Tilling, “aga elusolendi-
na on ta siiski huvitav kaaslane.”

Ikka ja jälle aga ilmuvad ajalehes
teated sellest, teisest või kolman-
dast politseikoerast, kes on aidanud
kinni pidada autolõhkuja, mobiili-
varga või mõne muu tänavaröövli.

“Lõuna Politseiprefektuuris, st kogu
Lõuna-Eesti peale kokku on üheksa
teenistuskoeera, osa jälje-, osa nar-
kokoerad,” ütlevad konstaablid.

Aga ega need kaks sinises mundris
meest ise ka koertest igavamad ole:
Ottomar Virk on tuntud ka loodus-
fotograafina, Anti Tillingu nimi on
aga tuttav autorallihuvilistele. **KK!**

Konguta kodutütred on leidnud sõbrad Väikemõisa lastekodust

Käes on suvi ja kes ei kipuks ilusa ilmaga piknikut pidama. Konguta rühma kodutütardel on see kindlalt suvekavas ja mitte üksi, vaid koos väikeste sõpradega Viljandimaal asuvast Väikemõisa väikelastekodust. Rühmajuhhi Katrin Kreela sõnul ootavad kodutütred seda päeva kannatamatult.

SÕBRAD TALVEST SAATI

Sõpradeks saadi aga juba talve hakul, kui Konguta kodutütred ja noorkotkad hakkasid valmistama jõulukaarte kaarte ja organiseerisid raamatute ning mänguasjade kogumist, et teha ühine teha jõuluüllatus Väikemõisa lastekodulastele. Kaardid müüdi rahvamaja jõulutares ning tüdrukud käisid neid ka küla-des ja Elva linnas müütamas. Raha eest, mida kogunes üle 470 krooni, osteti lastekodulastele joo-nistustarbeid ja pisut puuvilja.

“Nädal enne uut aastat külastasime me kodutütarde ja koos oma juhi Katrin Kreelaga Väikemõisa lastekodu,” kirjutasid Konguta kodutütred Silva Koemets ja Annika Laas Proovikivile. “Seal vaatas meile vastu suur ja uhke muinasjutumaja. Väikeses toakeses istus toolidel ja väikestel diivanitel palju lapsi.”

Konguta tüdrukute üllatuseks selgus, et tavaliselt lastekodu külalised ainult istusid ja rääkisid, nemad aga sõitsid Väikemõisa selleks, et sealsete lastega koos trallitada. “Lükkasimegi siis toolid kokku ja hakkasime laulma-tantsima. Õpetaja Liina saatis klaveril. Sõbrunesime ruttu.

Konguta kodutütred ei läinud Väikemõisa lastekodulastele lihtsalt külla, vaid nendega mängima.

Jagasime kogutud ja ostetud asjad laiali. Mänguasjad meeldisid kõigile ja kui lastekodulapsed raamatud kätte said, siis nad küsisid, et kas tohivad nendesse ka oma nime sisse kirjutada,” jutustavad Silva ja Annika.

Pärastpoole, kui Konguta tüdrukud sealset Pöial-Liisi maja lähemalt uudistasid, said

nad tead lastekodu noorim laps oli aastavahetuse eel 1 aasta ja 4 kuu vanune ning seal oli palju õdesid-vendi.

KOHTUMISIGATSUS

Nad olid kõik nii nunnud, kinnitavad Silva ja Annika ning tunnustavad, et lastekodulapsed ei tahtnud, et nad ära lähksid ja just neilt saadi kutse soojal ajal koos piknikule minna.

Konguta rühma juht Katrin Kreela lisab, et mõte aidata lastekodulapsi sai alguse juhuslikust artiklist ühes ajakirjas, kus kutsuti aitama väike-lastekodu. Tüdrukud ei olnud varem lastekodus käinud ega olnud tegevad üheski heategevuskampanias. Lastekodus hämmastas neid, et on nii palju väikseid lapsi, kellel pole vanemaid. Kui aga läks mängimiseks, siis ei tahtud enam sealt ära tulla. Paljud väikesed tüdrukud ja poisid on neil siamaani südame küljes. **KK!**

Kõik lapsed tahtsid väga uute sõprade süles olla ja unisid uuest raamatust ettelugemist.

ÕPI ORIENTEERUMA: Kuidas mõõta kõrgusi pikali heitmata

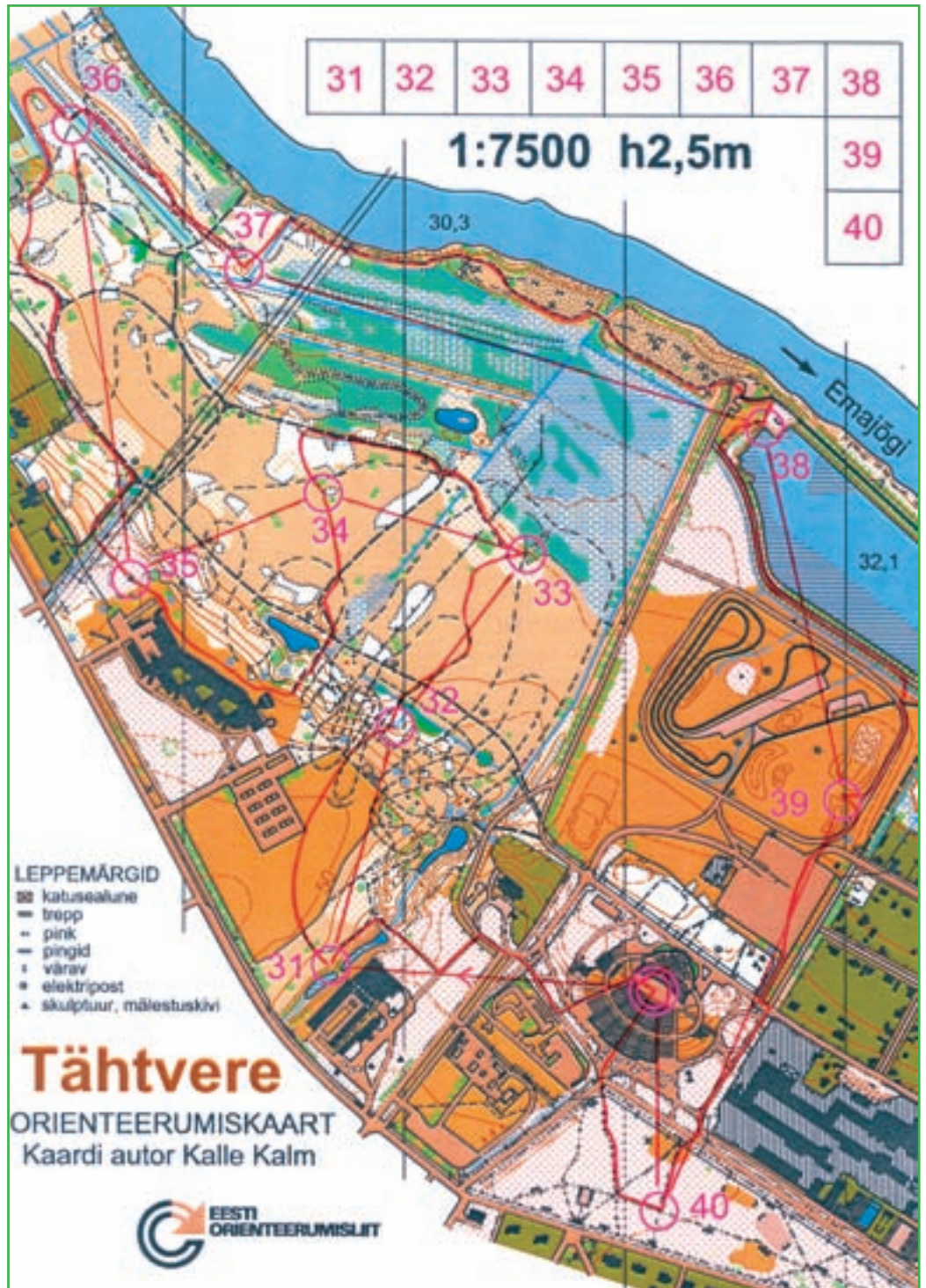
Tekst: KALLE KALM

Juhendmaterjalidest noorkotkastele jäi silma, et puu kõrguse mõõtmiseks võrdlusmeetodil tuleb võtta kepp, siis visata pikali ning võrrelda kepi ja puu pikkust. Aga kui on just vihma sadanud või ulatub pori kummiku servani? Kahtlane, kas kaardistajal siis pikali heita maksab. Sest on ka meeldivamaid ja täpsemaid võimalusi, kuidas mõõta nõlvade ja objektide kõrgusi.

Nõlva mõõtmine on kõige lihtsam – tuleb kõigest nõlvast üles sammuda. Ainus probleem, et selle juures on vaja mõningaid abivahendeid. Kõigepealt mõõtekeppi. Kuid selleks saame kasutada taas kõige käepärasemat – iseenast. Teiseks oleks vaja mingit abivahendit, mis tagab viseerimisel horisontaalkiire. Võib kasutada horisontaalselt hoitavat kätt, aga see on liialt ebatäpne.

LIHTSAD ABIVAHENDID

Sobiliku abivahendi horisontaalkiireks saab valmistada mõnest papi-, vineeri- või kartongitükist, millel on sirge serv viseerimiseks ja millele on servaga 90-kraadise nurga all kantud peale vertikaaljoon. Selle külge tuleb kinnitada veel väike ripplood, millega saab kontrollida kiire horisontaalsust, ja lihtne nivelliir ongi valmis. Väga hästi sobib selleks ülesandeks ka kooli matemaatikatunnis kasuta-

tav võrdhaarne kolmnurkjoonlaud – tähtis on üksnes see, et oleks 20–30 cm pikkune viseerimisserv.

Nüüd sihime nõlva all seistes oma “aparaadi” horisontaalkiirega mingisse punkti nõlval ja fiksee-

rime selle asukohta. Sammume seejärel sellesse punkti ja teeme järgmise suunamise. Nii toimime seni, kui oleme nõlvast üles jõudnud. Korrutame nüüd oma silmade kõrguse mõõtmiste arvuga ja nõlva kõrgus ongi käes.

Praktiliselt võib keskmine inimene öelda, et 1,5 silmakõrgust on 2,5 m ja 3 silmakõrgust on 5 m. Need on ka enimkasutatavad reljeefi löikejoonte vahed meie kaartidel.

Horisontaalkiire tekitamiseks võib kasutada ka muid tehnilisi nippe – näiteks vesiloodi.

Keerulisemaks läheb asi aga siis, kui on vaja mõõta majade, puude, tornide jne kõrgusi – nende otsa pole kaardistamise ajal ju võimalik ronida. Kuid üsna tülikas ja aeganõudev on nurgamõõtja abil – olgu see siis tehases valmistatud või oma-tehtud – tõusunurk määrata, mõõta kaugus objektini ja arvutada geomeetrias tuntud kolmnurk-gavalemite abil välja objekti kõrgus.

VALMISTAME LIHTSA NURGAMÕÕTJA

Omal ajal, kui joonistasin kaarte ka Venemaal ja puutusin kokku sealsete orienteerumiskaartide joonistajatega, sattus mulle kätte nurgamõõtja (vt kõrvalolevat joonist), mille skaalalt on väike-se matemaatilise tehte abil võimalik välja lugeda tõus meetrites.

See “aparaat” on omaaegsest nõukogude sa-lastatud kaardipoliitikast välja kasvanud abiva-hend, mida on kasutatud paljude sportkaartide joonistamisel. Polnud tollal ju ime, kui NSV Lii-du meistrivõistluste kaart oli joonistatud “val-gesse lehte”, st ilma aluskaardita. Alus valmistati ise sportkompassi, sellesama joonisel kujutatud riista ja eelmises loos (vt Kaitse Kodu! 3/2006, lk 46–47: “Õpi orienteeruma: Kuidas mõõta kaugu-si?”) mainitud 50 m “mõõdulindi” abil. 1986. aastal Kasahstanis olin ise üks sellise töö tegijatest.

Soovi korral lõika nurgamõõtja mõlemad pooled välja ja kleebi väga täpselt kokku, nii et keskjoon ja sellel asuvad kokkupanekumärgid teineteist täpselt katavad. Seejärel kleebi mõõtja tugevale alusele ja varusta ripploodiga.

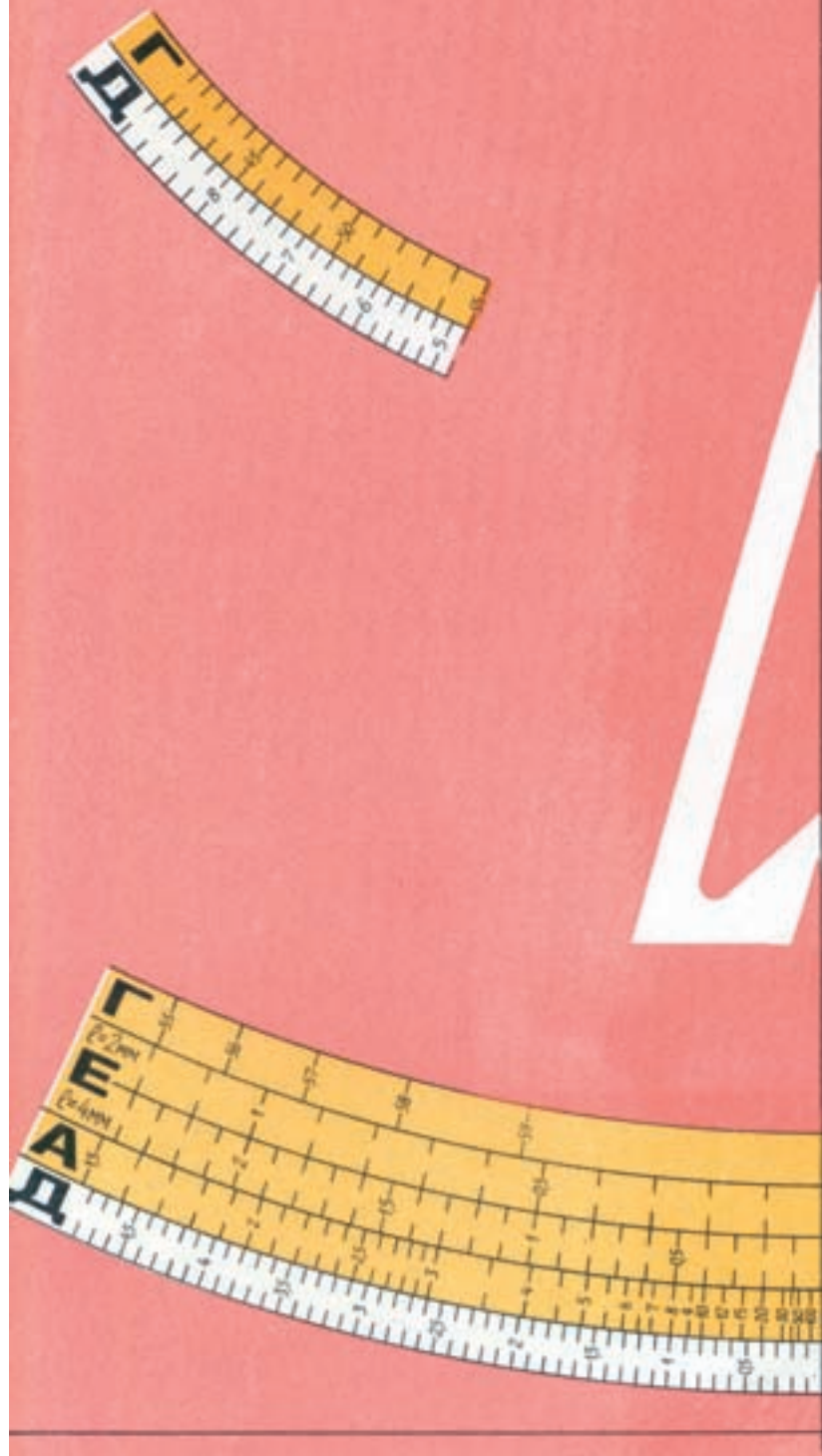
Esmavajalik on skaala Д. Skaala näitab tõusu osa-dena 5 m horisontaalide löikevahest 60 m kohta ehk näiteks $1,0 = 5$ m. Võimalik on kasutada ka muid pikkuslõike, korrutades saadud tulemuse vastava koefitsiendiga (50 m lindi puhul $\frac{5}{6}$ -ga, 30 m lindi puhul $\frac{1}{2}$ -ga jne).

TÖÖ NURGAMÕÕTJAGA

Kahekesi mõõtes tuleb sihtida abistaja silma-de kõrgusele ja ripploodi kiir näitabki skaalal kõrguste vahet. Näiteks kui lugem on 3,6 ja see korrutada 5 meetriga, saame tulemuseks 18,0 m. Üksinda tegutsedes võib maasse lüüa silmade-kõrguse kepi ja sihtida selle otsa.

HORISONTAALKIIR

KASUTAMISEKS KAARDIL MÕÕTKAVAGA 1:7500
JA KÕRGJOONTE VAHEGA 5 M.

Mõõtes puid, maju või nõlvu, millel ei seisa inimene, tuleb tegeliku kõrguse saamiseks liita tulemile ka oma silmade kõrgus, st 1,6–1,8 m.

Vajalik on ka skaala Γ , mis näitab nõlva pikkusele vastavat ristprojektsiooni lõiku. Nagu teada, on kõik nõlvad looduses pikemad kui kaardil. Kui aga asjasse süveneda, siis Eesti tingimustes, kus nõlvad on lauged ja lühikesed, ei ole sellel praktilises kartograafias mingit tähtsust ja selle võib jätta arvestamata. Olenevalt kaardi mastaabist, nõlva pikkusest ja kõrgusest tekivad arvestatavad erinevused alles umbes 30-kraadiste nõlvade puhul.

Praktilise kartograafina olen saanud eri aegadel proovida ka mõningaid kättesaadavamaid ja laiatarbekaubana levivaid riistapuid, mis töötavad ilmselt korralikult steriilsetes tingimustes, aga praktilises töös hakkavad neid segama halb nähtavus, kehv valgus, niiskus, kiire õhurõhu muutus, halb levi ja ei tea mis kõik veel. Parimad tulemused aga saadakse nagu kauguste mõõtmiselgi spetsiaalriistade ja õppinud meestega.

Täpsustus: Kaitse Kodus nr 3 ilmunud küsimuste juures olev kaart oli ruumipuudusel vähendatud 63,4 protsendini. Et käesolevas numbris esitatav küsimus nr 2 vajab sama kaarti, avaldame selle täissuuruses (vt lk 48) ja pikendame ka Kaitse Kodus! nr 3 avaldatud orienteerumisküsimustele vastamise aega 10. septembrini.

ÜLESANDED

1. Eesti kõrgeimad tipud on Haanjas asuvad Suur-Munamägi ja Vällamägi. Enim on opereeritud nende mägede absoluutsete kõrgustega. Millised on aga nende mägede suhtelised kõrgused (kõrgeim nõlv)?

2. Mitu meetrit tõusu pidi võtma Tähtvere kaardil (lk 48) jooksnud orienteeruja?

Vastuseid ootame 30. septembriks aadressil postkast@kaitseliit.ee. Vastanute vahel loosime välja Kaitse Liidu sümboolikaga meeneid, kogu aasta küsimustele vastanute vahel aga üllatusauhinna. **KK!**

KAITSE KODUS! 2/2006 ILMUNUD ORIENTEERUMISÜLESANNETE VASTUSED:

1. RÜHM JÕUDIS ALGUSPUNKTIST 100 M KAUGUSELE PÕHJA SUUNAS (ASIMUUT 360°).
2. RÜHM JÕUDIS TAGASI ALGUSPUNKTI.

KAITSELIIDU MEENE SAAB ÕIGESTI VASTANUD JAAN KARELSOHN.

MITMEOTSTARBELINE NURGAMÕÕTJA

Kaitse Kodus! 2/2006 avaldatud küsimuse, kui pikk on Leathermani multtööriistade garantii, õige vastus oli veerand sajandit ehk 25 aastat. Loosi tahtel saab tööriista omanikuks URMO MUUG. Toimetus võtab võitjaga ühendust.

VASTAJA VÕIDAB ALATI

Kaitse Kodus 2/2006 ilmunud mälu-mängüküsimuste vastused.

1. Otepää kirikus õnnistati 1884. aastal Eesti Üliõpilasseltsi (EÜS) sinimustvalge lipp (hilisem rahvuslipp).
2. Eesti Asutav Kogu tuli 1991. aastal kokku Estonia teatris.
3. Lause "Ükskord me võidame niikui-nii" ütles 1988. aastal kuulsaks kunstnik Heinz Valk.
4. See Vabadussõja sangar oli admiral Johan Pitka.
5. Karikatuuri autor oli Gori, kodanikuni-mega Vello Agori.
6. August Sab(b)e oli viimane metsa-vend.
7. Anton Thor Helle ja Eberhard Gutsleff tõlkisid eesti keelde Piibli esimese tervik-väljaande, mis ilmus 1739. aastal.
8. Sakala vanema Lembitu linnus oli Lõhavere (Lehola). Sellele kohale on püstitatud 1217. aasta Madisepäeva lahingu (mille taplustes Lembitu hukkus) graniitplokkidest mälestusmärk (auto-rid skulptor Rinaldo Veeber ja arhitekt Ülo Stöör). Säilinud on ka linnuse kõrge muldkeha.
9. Pildil on Järvamaa kontuurid.
10. Perekonnanime Trossmann kandis 1935. aastani kahekordne olümpiavõitja Kristjan Palusalu.

Loosi tahtel saab Kaitse Kodu meene omani-kuks MARGUS METSHEIN. Toimetus võtab võitjaga ühendust.

"Vastaja võidab alati" on Kaitse Kodu! noortelehe Proovikivi nuputamisrubriik. Siin hakkavad ilmuma 10 küsimusest koosnev ajaloo ja Eesti teemaline viktoriin ning kaardi- ja orienteerumisülesanded. Edaspidi lisandub ehk muudki huvitavat.

TÄHELEPANU! Suur küsimisvõistlus "KÜSIMINE TEEB TARGAKS" jätkub!

Ootame 30. septembriks aadressil postkast@kuitseliit.ee sinu koostatud kümnet küsimust, teemaks ajalugu, Eestimaa, kodukaitse, sõjandus ja kõik muu, mida arvad sobivat Kaitse Kodu! noortelehe temaatikaga. Lisage ka õiged vastused. Parimad küsimustikud ilmuvad Kaitse Kodu! noortelisa rubriigis "Vastaja võidab alati".

1. Eestlaste kuulsusrikkaim lahing on Vabadussõja-aegne Võnnu lahing, leedulased aga peavad oma kuulsusrikkaimaks lahinguks umbes 500 aastat varem, täpsemalt 15. juulil 1410, peetud lahingut. Mis on leedulaste (aga ka poolakate, kellega võideldi ühisel väel) kuulsusrikkaim lahing? Selle lahingu nime järgi on saanud oma nime ka spordiklubi Žalgiris. Näpunäide: Tõlkige sõna žalgiris leedu keelest eesti keelde. Muide, selle lahingu paik asub praeguses Kirde-Poolas ja kannab nime Stebark.

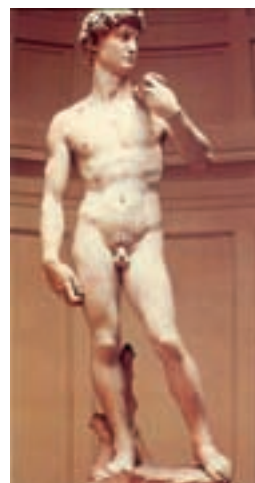
2. Prantsuse veinil Capital on oma kindel tähendus Eesti kultuuriloos – ta on kuulsaks saanud ülipopulaarse noorsooraamatu kaudu, kuigi seal nimetatakse teda teise nimega, mis on omakorda anagramm sõnast capital. Mis on all?

aastal Ateena olümpiamängude puhul välja antud margiploki (pildil).

4. Vaidluses tunnustatud kindluseehitajate perekonna Sangaloga ütles see mees 1545. aastal: "Maalimisest ja skulptuurist ei tea ma suurt midagi, kuid kindluste alal on mul suured kogemused ning ma olen juba tõestanud, et tean neist rohkem kui kogu Sangallo suguvõsa kokku." Alust nii väita andsid muu hulgas tema poolt rajatud Firenze kaitserajatised. Kes oli see kindlustusspetsialist, kes on kaugelt enam tuntud just maalija ja skulptorina? Pildil üks tema kuulsamaid skulptuure.

5. Pildil kujutatud seen kuulub kandseente perekonda (ladina k Paxillus), olles ühtlasi üks tavalisemaid Eesti metsades varasust hilissügiseni kasvavaid seeni. Seen on söögiks kõlbmatu. Arvatakse nimelt, et temas sisalduvad antigeenid põhjustavad immunopatoloogilisi muutusi, mille mõju võib avalduda kohe, aga ka alles mitu kuud pärast seene söömist. Samas on see seen olnud varem söögiseen ja seeneteadlased oletavad, et tema mürgiseks muutumine võib olla seoses nn tsivilisatsioonihagustega – üldiste immuunsusnihete, toiduallergia jm. Lisaks avaldavad mõju muutused tavavaheliku kasvukohtades. Mis seen see on?

Küsimused koostas Tartu Üliõpilaste Mälumängu Klubi

	Kindralmajor, Kaitseliidu ülem aastail 1925–1940, kelle auks avati 22. juunil bareljeefmälestustahvel	↓							
Enne	→	↓							
			Lapsevanem	→					
			Lillenõu	↓					
Kirjalik teade kauba saajale	→								
Sally	→						Lind		
Krabi-pulk	→								
Maapagu	→								
Näitleja	→								
Kaitseliidu peastaabi ülem, eesnimega	Üleannetu	Noot	Kaitseliidu keskjuhatus	Pagari-toode	Maasikas soome keeles	Järjest tähed	Pikk vokaal Rooma number	Pikk vokaal Kuld	Kala
	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Juhan Smuuli näidend			Näitleja	Teatme-teos			Küla Jõgeva-maal		Ansambel
<i>Kuma</i>	Saksa jõgi	Hüvasti! pr. k.				Küsimus	Lennuki-mark	3 x täht	K L malev
	↓	↓				↓	↓	↓	↓
Lauljatar				Kopsu-viirus	Noot			Hollandi vutimees	Asesõna
				↓	↓			↓	↓
Naise-nimi			Kirjanik	Loodus-kaitse				Poliitik	Aidake!
			↓	↓				↓	↓
Eesti tõstja, olümpia-hõbe 1920 (nimi pärast eestistamist 1936. aastal)						<i>Kuma</i>			
	Eesti Lennu-kompanii	Laulja		Katuse osa	Järjest tähed			Näitleja	Moes
	↓	↓		↓	↓			↓	↓
Sidesõna			Kala	Edev			Lõöp		... E S W
			↓	↓			↓		↓
<i>Kuma</i>	Küsimus	Aldani lisajõgi			Lehma söögilaud	Riidesort			
	↓	↓			↓	↓			
Dirigent				Appi-kutse	Tulease				
				↓	↓				
Suitsu-mark		Kütte-kolle	Argoon						
		↓	↓						
Sidesõna			Lauljatar						
			↓						
Juustu-sort									

... ja suve jagub kauemaks!

Tartu Ülikool ja Kaitseliit sõlmisid lasketiiru kasutamise lepingu

Tartu Ülikool ja Kaitseliit kirjutasid 4. juulil alla Nooruse 9 sise-lasketiiru kasutamise lepingu, millega anti siselasketiir Kaitseliidu haldamisele ja ülalpidamisele 30. juunini 2031.

Tartu Ülikoolil ja TÜ Akadeemilisel Spordiklubil on lepingu kohaselt õigus kasutada lasketiiru tasuta treeningute ja võistluste läbiviimiseks. Koostööleping lasketiiru väljaehitamiseks sõlmiti 1. detsembril 2003 ja lasketiir valmis 2006. aasta alguses. Ülikool, kes juhtis ja kureeris tiiru ehitust, investeeris ehitisse ja sisseeadesse 1 025 000 krooni ning Kaitseliit 2 770 000 krooni. Eesti moodsaim siselasketiir on ehitatud rahvusvahelistele nõuetele vastavaks, tiirus

on neli 50-meetrist rada, mis on varustatud tänapäevase tehnika ja seadmetega. Kompleksis on täisvarustusega õppeklass riigikaitseõpetuse läbiviimiseks nii üliõpilastele, õpilastele kui ka kaitseliitlastele, puhke- ja saunaruum ning Kaitseliidu Tartu maleva Akadeemilise malevkonna kodu.

Samas andis Kaitseliidu peastaabi ülem Kaitseliidu ülema ülesannetes major Urmas Muld võidupäeva puhul üle Kaitseliidu keskjuhatuse autasud. Tartu Ülikooli rektor Jaak Aaviksoo sai Kaitseliidu III klassi Valgeristi ja Margus Purlau Kaitseliidu II klassi teenetemedali. Peeter Tulviste, Rein Kilik ja Meelis Jukk said Kaitseliidu III klassi teenetemedali. **KK!**

VÄLIKOKA RETSEPTIRAAMATUST

Naiskodukaitse Kirde piirkonna vanem ELLE VINNI soovitab

LIHATOIT KARTULIPÜREEGA (1 portsjon = 4,5 dl)

KOOSTISAINED	1 INIMENE	10 INIMEST	100 INIMEST
kondita veise- või sealih	125 g	1,25 kg	12,5 kg
toidurasv	5 g	50 g	500 g
kollane mugulsibul	30 g	300 g = 6 dl	3kg
kartulipüreepulber	u 65 g	u 650 g = 8 dl	6,5 kg
vesi	3 dl	3 l	30 l
sool			
pipar			

Valmistamine

Puhasta liha ja lõika 1x1x1 cm suurusteks kuubikuteks ning pane katlasse või patta. Vala peale nii palju kergelt soolaga maitsestatud vett, et tükid on kaetud, keeda umbes 45 minutit. Koori, haki ja kuumuta sibul. Valmista tihke kartulipüree. Lisa püreele keedetud liha, sibul ja maitseained. Maitse.

Näpunäide

Serveeri koos punapeediga.

SUMMARY

SEA PARADE 2006

The question whether Victory Day Sea Parade held on June 23rd was successful and fulfilled all the hopes and expectations of the organisers has definitely a positive answer. The spectacle in the nature crossed with its beauty and greatness all expectations. The Sea Parade was for sure concerning the number of inclusion the biggest cooperation project between the military and civil structures since Estonia regained its independence. Never before have the officers assembled and put to work so many people with that kind of high civil know-how. Once again it became clear that Kaitseliit is a unite brotherhood which members, scattered in different sectors of the society, have a remarkably high consolidating power. Pp. 9–11.

LEARNING TO FIND MISSING PEOPLE

A member of Kaitseliit has to know how to hide from a trace-dog, a police dog has to practise finding the traceable. The cooperation between police and Kaitseliit in finding missing people could be resultful – this was proved by the learning day of finding people organized by Naiskodukaitse Tartu unit on June 3. The learning day began with theory class where the principles of finding missing people were introduced. Then showed the police dog Jonny how to find foiling people. Afterwards the participants formed a chain in order to find four "missing" persons. During the learning day it was come into a conclusion that finding courses should be organised also in the future as during the berry period in fall people, especially the oldsters and children, tend to get lost in the woods. Pp. 29–31.

ONCE MORE ABOUT THE SCHOOL OF SQUAD LEADERS IN TARTU UNIT

In 2006 there are 12 members of Noored Kotkad learning in the school of squad leaders in Tartu unit. It is already the fifth similar course since 2002. In the unit of Noored Kotkad there are young boys who have the time, willingness as well as makings of becoming a good leader and who already are in the leader position within their group, they only lack teaching and planning skills. Learning days for the leaders have been organized on the weekends seven times a year. Participants carry out different exercises among each other in class and on the landscape. As the consequence of the action of the school of squad leaders there is no shortage of leaders any more because the course assures continuity in the unit. Pp. 38–40.

Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused

Riia 12, 51013 Tartu

e-post: ekv@ksk.edu.ee

Õppeasutuste kantselei: 717 6110

RAKENDUSKÕRGHARIDUS SÕJAVÄELISE JUHTIMISE ERIALAL

õppeaeg 3 aastat

Sisseastumisnõuded

- Eesti kodakondsus
- keskharidus
- läbitud ajateenistus
- vanus mitte üle 25 aasta
- vastavus lepingulisse tegevteenistusse võtmise nõuetele

Pakume

- tänapäevast ja arenevat õpikeskkonda
- kõigile kadettidele riiklikku stipendiumi 3190 krooni kuus
- tasuta majutust ja toitlustamist
- ohvitseri ametikohta kaitsejõududes kõigile lõpetanutele

MAGISTRIÕPE SÕJAVÄELISE JUHTIMISE ERIALAL

õppeaeg 2 aastat

Sisseastumisnõuded

- Eesti kodakondsus
- sõjaväelise kõrghariduse I aste või sellega võrdsustatud haridus
- vähemalt kolmeaastane teenistuskogemus pärast sõjaväelise kõrghariduse I astme läbimist
- positiivne atestatsioon
- jooksva aastal sooritatud kehaliste võimete test
- NATO STANAG 6001 tase 2222 (inglise keel)
- kõlblikkus tegevteenistuseks

Pakume

- tänapäevast ja arenevat õpikeskkonda
- senise teenistustasu, korteri- ja toiduraha säilitamist
- teenistust ohvitseri ametikohal kaitsejõududes kõigile lõpetanutele

Täpsem info sisseastumise kohta www.ksk.edu.ee

Wave

Terava otsaga näpitsad
Tavalised näpitsad
Traadilõikaja
Paksu traadi lõikaja
Sileda teraga nuga
Sakilise teraga nuga
Saag
Käärid
Metalli/puidu viil
Teemantkattega viil
Suur kruvikeeraja
Suur adapter (otsikud vahetatavad)
Väike adapter (otsikud vahetatavad)
Joonlaud (19 cm)
Juhtme isolatsiooni eemaldaja
Eemaldatav clip
Pudeli/Purgi avaja
Võtmerõngas

Iseloomustus:

Pikkus: 10 cm suletuna - 16 cm avatuna

Kaal: 264 g

Materjalid: 100% roostevaba teras

Kõike populaarsem täismöödus Leathermani tööriist on nüüd parem kui kunagi varem. Suuremad noad, tugevamad näpitsad, pikemad traadilõikajad ning kõik terad, mis lukustuvad teevad uue Wave'i hädavajalikuks sinu varustuses.

Leatherman'i ametlik maaletooja:

Triceps OÜ

Jaama 12, Tallinn; tel: 677 0289; faks: 670 1231

E-mail: leatherman@leatherman.ee; garantiiremont: marek@leatherman.ee

Koduleht: www.leatherman.ee